

Programmabegroting 2020-2023

Zeewolde

Programmabegroting 2020-2023

Gemeente Zeewolde

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
1. Algemeen	3
1.1 Aanbiedingsbrief	3
1.2 Samenstelling bestuursorganen	6
1.3 Kernegegevens	7
1.4 Taakveldenmatrix	8
2. Lasten en baten per programma	9
2.1 Programma 0 - Zeewolde Bestuurt	10
2.2 Programma 1 - Veilig Zeewolde	14
2.3 Programma 2 - Zeewolde is schoon, heel en bereikbaar	16
2.4 Programma 3 - Zeewolde economisch veerkrachtig	18
2.5 Programma 4 - Naar school in Zeewolde	21
2.6 Programma 5 - Cultureel, sportief en recreatief Zeewolde	23
2.7 Programma 6 - Zeewolde zorgzaam en solidair	26
2.8 Programma 7 - Duurzaam en gezond Zeewolde	30
2.9 Programma 8 - Ruimte en wonen in Zeewolde	33
3. Paragrafen	36
3.1 Lokale heffingen	37
3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	43
3.3 Onderhoud kapitaalgoederen	55
3.4 Financiering	60
3.5 Bedrijfsvoering	64
3.6 Verbonden partijen	71
3.7 Paragraaf Grondbeleid	86
3.8 Uitgaande subsidies	89
4. Financiële begroting	91
4.1 Geraamde resultaat op hoofdlijnen	91
4.2 Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de begroting 2020-2023	92
4.3 Overzicht van algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	104
4.4 Totaal overzicht van het geraamde resultaat	105
4.5 Structureel evenwicht	105
4.6 Incidentele baten en lasten	106
4.7 Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	106
4.8 Taakstellingen	107
4.9 Geprognosticeerde balans en EMU saldo	108
5. Bijlagen	110
5.1 Overzicht reserves en voorzieningen	111
5.2 Toelichting op de reserves en voorzieningen	114
5.3 Uitgebreide geprognosticeerde balans	115
5.4 Overzicht van geraamde lasten en baten per taakveld	116

1. Algemeen

1.1 Aanbiedingsbrief

Aan de gemeenteraad,

Hierbij bieden wij u de Programmabegroting 2020-2023 aan. Met de vaststelling van deze programmabegroting stelt u het toekomstig beleid vast. Tevens autoriseert u bij de vaststelling de bijbehorende financiën. Bij de opbouw van de programma's is zo veel als mogelijk aangesloten op de speerpunten in de vastgestelde Realisatieagenda 2018-2022. De Programmabegroting 2020-2023 is samengesteld op basis van de ons bekende gegevens tot en met 1 juli 2019, en op basis van bestaand beleid. De structurele effecten uit de Voorjaarsnota 2019 (raadsbesluit juni 2019) zijn hierin verwerkt.

Van Voorjaarsnota 2019 naar Programmabegroting 2020-2023

In onderstaande tabel is inzichtelijk gemaakt wat de afwijking is van de nu voorliggende begrotingscijfers ten opzichte van de inzichten bij de Voorjaarsnota 2019.

-/- = voordeel

Financieel perspectief	2020	2021	2022	2023
Uitkomst Voorjaarsnota 2019	1.805.000	2.131.000	3.341.000	3.353.000
Mutaties in samenspraak met klankbordgroep raad	-2.723.000	-2.653.000	-3.320.000	-3.426.000
Uitkomst Programmabegroting 2020-2023	-918.000	-522.000	21.000	-73.000

De financiële uitkomsten van de Septembercirculaire 2019 zijn in het bovenstaande financiële perspectief nog niet meegenomen. U wordt hier afzonderlijk over geïnformeerd.

De Voorjaarsnota 2019 liet voor de jaren 2020 tot en met 2023 (aanzienlijke) tekorten zien. In de Algemene beschouwingen bij de Voorjaarsnota 2019 hebben de fracties richting gegeven voor het structureel sluitend maken van de Programmabegroting 2020-2023. Bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2019 heeft de raad de wens uitgesproken om met een afvaardiging van de raad een klankbordgroep te vormen ten behoeve van het sluitend maken van de begroting (in meerjarenperspectief). Deze klankbordgroep is in de zomerperiode 3 sessies bijeen gekomen en heeft de richting gegeven voor het sluitend maken van de begroting.

Begroting structureel en reëel sluitend

De Programmabegroting 2020-2023 is structureel sluitend door onder meer:

- een herbeoordeling van de stelposten uit te voeren (de stelposten in te zetten voor het doel waarvoor zij in het leven zijn geroepen);
- een herbeoordeling van de totale begroting;
- de interne kosten te verlagen;
- de niet gebruikte financiële ruimte onder het subsidieplafond uit de begroting te halen (dit is niet ten koste gegaan van ontvangers van de subsidies);
- het transformatieplan Sociaal Domein, zoals vastgesteld in 2018, ook financieel te verwerken in het meerjarenperspectief. Niet uit te sluiten is dat de realiteit er misschien anders uitziet dan de prognose in het transformatieplan, maar daarvoor is een bestemmingsreserve Transformatie

Sociaal Domein in het leven geroepen. Daarmee kunnen incidentele tekorten worden gedekt.

In financiële zin heeft het ramen volgens het transformatieplan Sociaal Domein het omvangrijkste effect. In 2020 leidt dit tot een voordeel van € 2,4 miljoen oplopend naar € 2,9 miljoen in latere jaren.

Met het vaststellen van het transformatieplan hebt u een stevige ambitie uitgesproken, om met investeringen in het voorveld het tekort terug te dringen. Dit geflankeerd door de inzet van de bestemmingsreserve Transformatie Sociaal Domein en te verwachten toenemende Rijksbijdragen. De klankbordgroep van de gemeenteraad heeft (informeel) deze ambitie bevestigd. Bij de vaststelling van het transformatieplan is binnen de bestemmingsreserve Transformatie Sociaal Domein € 1,0 miljoen beschikbaar gesteld voor investeringen in het voorveld. Met het voorveld worden de partners bedoeld die voorin de zorgketen zijn gepositioneerd. Zij vormen voor de gemeente een belangrijke schakel en hebben een belangrijke invloed op of en hoe een zorgvraag de gemeente bereikt. Het uiteindelijke doel van de investering in het voorveld is dat de zorgkosten in de loop van de tijd afnemen doordat zorg niet benodigd is dan wel dat er een verschuiving optreedt van duurdere vormen naar goedkopere vormen van zorg.

De herbeoordeling van de stelposten, interne kosten en de totale begroting heeft geleid tot een reële inschatting van de kosten en opbrengsten. Een herbeoordeling waarbij financiële tegenvallers regelmatig zijn weggevallen tegen financiële meevallers. Twee positieve effecten ten opzichte van de Voorjaarsnota 2019 noemen wij in het bijzonder. Bij de Maartcirculaire 2018 is een stelpost opgenomen, oplopend naar € 0,5 miljoen in 2023, in verband met nadelen in het kader van het BTW Compensatiefonds. Na de Voorjaarsnota 2019 is duidelijk geworden dat dit nadeel zich niet gaat voordoen en hiermee is deze stelpost vrijgevallen in de Programmabegroting 2020-2023 wat heeft geleid tot een voordeel.

In de Meicirculaire 2019 zijn compensaties opgenomen voor loon- en prijsontwikkelingen in het Sociaal Domein. Ook heeft het Rijk een compensatie gegeven voor de bovenmatige zorgkosten waarmee alle gemeenten geconfronteerd worden. Deze compensatie heeft volgens het Rijk (nog) geen structureel karakter, terwijl alom ingeschat wordt dat het onhoudbaar is voor het Rijk dat de compensatie slechts incidenteel zal zijn. Er is een richtlijn verschenen over hoe met deze extra gelden voor het Sociaal Domein omgegaan moet worden. De provinciale toezichthouders hanteren deze richtlijn op uniforme wijze. De richtlijn hebben wij toegepast waarbij voor de jaren 2022 en 2023 een stelpost "Uitkomst onderzoek Jeugdzorg" is geraamd naar het niveau van 2021 (afgerond € 0,4 miljoen). Voorwaarde is dat gemeenten tevens zelf maatregelen nemen in het kader van de transformatie rondom jeugdzorg en ggz mede gericht op beheersing van de kosten. Met het door u vastgestelde Transformatieplan, inclusief alle daaraan verbonden acties en het instellen van de bestemmingsreserve, wordt aan deze voorwaarde voldaan.

Financiële positie robuuster

De opbrengst van de klankbordgroep is, naast bovenstaande maatregelen, ook geweest dat er concrete denkrichtingen geformuleerd zijn voor wanneer het (toekomstige) financiële perspectief zou verslechteren. Dus met de richting van de klankbordgroep is enerzijds de Programmabegroting 2020-2023 structureel sluitend gemaakt, maar anderzijds is er een voorraad aan maatregelen beschikbaar gekomen, mocht er financiële tegenwind komen. Hiermee is de robuustheid van de financiële positie toegenomen. Dit houdt niet in dat er geen financiële risico's zijn. Die zijn er wel degelijk. Denk hierbij aan de hierboven genoemde risico's van de zorgkosten (open einde regelingen), de kosten(verdeelsystematiek) van gemeenschappelijke regelingen en de grilligheid van de Algemene uitkering. Echter door de omvang van het weerstandsvermogen, onder meer door de aanzienlijke omvang van de vrij besteedbare reserves, is een (incidentele) buffer aanwezig om risico's met negatieve financiële gevolgen het hoofd te kunnen bieden.

Gemeente Zeewolde,
Het college van burgemeester en wethouders

1.2 Samenstelling bestuursorganen

Samenstelling college van burgemeester en wethouders (sinds 28 juni 2018)

Burgemeester	G.J. Gorter	
Wethouders	W.C. Prins	Leefbaar Zeewolde
	W.P. van der Es	VVD
	E.J. de Jonge	CDA
	E.W. Suithoff	ChristenUnie
Gemeentesecretaris	R.C. van Nunspeet	

Samenstelling gemeenteraad

Voorzitter	G.J. Gorter
Griffier	L. van Heezik

Leden van de raad

Leefbaar Zeewolde	B.G.J.S. Sonneveld (<i>fractievoorzitter</i>) E. van Es H.L. Hermans E.S. Ekker T.S. Schaaf
VVD	J.M.A. Huckriede (<i>fractievoorzitter</i>) J.M. de Groot H.C. Visser
ChristenUnie	E.S.W. Bron (<i>fractievoorzitter</i>) E.L. van de Beld H.G.F. Hübbers
D66	W.J. Westerhuis (<i>fractievoorzitter</i>) W.L. Sierksma (<i>Samenstelling D66 vanaf 28 maart 2019</i>)
CDA	B.C. van der Weide (<i>fractievoorzitter</i>) C.M.B. van Dongen
PvdA/GroenLinks	Y.M. van Bruggen (<i>fractievoorzitter</i>) E. van Lopik
Zeewolde Liberaal	C. Steijger (<i>fractievoorzitter</i>)
BurgerBelang	R.E. Visser (<i>fractievoorzitter</i>)

1.3 Kerngegevens

A. Sociale structuur	2016 Werkelijk	2017 Werkelijk	2018 Werkelijk	2019 Begroot	2020 Begroot
<i>Aantal inwoners 1)</i>	22.466	22.408	22.310	22.618	22.679
- 0 - 4 jaar	1.195	1.178	1.180	1.189	1.198
- 5 - 19 jaar	4.855	4.723	4.451	4.767	4.778
- 20 - 64 jaar	13.815	13.766	13.823	13.895	13.925
- 65 jaar en ouder	2.601	2.741	2.856	2.767	2.777
<i>Aantal uitkeringsgerechtigden totaal 2)</i>	286	334	293	294	293
- Wwb (incl. WIJ)	263	271	259	270	269
- IOAW/IOAZ	11	24	29	24	24
- BBZ 3)	12	39	5	N.B.	N.B.
- Wajong 4)	225	221	219	219	217

B. Fysieke structuur					
<i>Oppervlakte gemeente in hectaren 5)</i>	26.886	26.886	26.886	26.886	26.886
- oppervlakte land	24.726	24.715	24.714	24.726	24.714
- oppervlakte binnenwater	2.160	2.171	2.171	2.160	2.171
<i>Aantal woningen 6)*</i>	8.305	8.305	8.553	8.385	8.695

C. Financiële structuur					
<i>Opbrengst belastingen</i>					
- totaal OZB eigenaren (x € 1.000,-)	3.796	3.895	3.808	4.176	4.536
- per inwoner	170	173	171	185	200
- totaal precario, toeristen en forensen (x € 1.000,-)	3.140	3.633	3.593	3.559	3.750
- per inwoner	140	162	161	157	165
<i>Algemene uitkering Gemeentefonds</i>					
- totaal (x € 1.000, -) ex nabetalen	18.786	19.031	20.382	26.997	29.502
- per inwoner 7)	840	849	914	1.193	1.301

1. Aantallen bij begroting per 1 januari & bij jaarrekening 31 december
2. Jaarstukken: situatie 31 december, bron jaarstukken 2017 SDV, Begroting: Bron Betaalmaand 2019-07
3. BBZ: Jaarstukken: ZLF levert de werkelijke cijfers aan bij de gemeente, Begroting: ZLF begroot deze cijfers niet
4. Bron: Betaalmaand 2018-03, Algemene uitkering, officieel gegeven; Begroting: Bron Betaalmaand 2019-07
5. Bron: Betaalmaand 2018-03, Algemene uitkering, officieel gegeven
6. Excl. recreatiewoningen en bijzondere woongebouwen, basis BAG verblijfsobject met woonfunctie, betaalmaand 2018-03 Algemene uitkering, officieel gegeven, Bron begroting: Voorjaarsnota.
7. Als gevolg van de nieuwe verdeelsystematiek in 2019 van het rijk (3D nagenoeg geheel via verdeelmodellen) stijgt het algemene deel van de Algemene uitkering

1.4 Taakveldenmatrix

Programma 0 - Zeewolde Bestuurt

Taakveld	Omschrijving
0.1	Bestuur
0.2	Burgerzaken
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden
0.4	Overhead
0.5	Treasury
0.61	OZB woningen
0.62	OZB niet-woningen
0.64	Belastingen Overig
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds
0.8	Overige baten en lasten
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)
0.10	Mutaties reserves
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten

Programma 1 - Veilig Zeewolde

Taakveld	Omschrijving
1.1	Crisisbeheersing en Brandweer
1.2	Openbare orde en Veiligheid

Programma 2 - Zeewolde is schoon, heel en bereikbaar

Taakveld	Omschrijving
2.1	Verkeer en vervoer
2.2	Parkeren
2.3	Recreatieve Havens
2.5	Openbaar vervoer

Programma 3 - Zeewolde economisch veerkrachtig

Taakveld	Omschrijving
3.1	Economische ontwikkeling
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur
3.3	Bedrijfsloket en -regelingen
3.4	Economische promotie

Programma 4 - Naar school in Zeewolde

Taakveld	Omschrijving
4.2	Onderwijshuisvesting
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Programma 5 - Cultureel, sportief en recreatief Zeewolde

Taakveld	Omschrijving
5.1	Sportbeleid en activering
5.2	Sportaccommodaties
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie
5.4	Musea
5.5	Cultureel erfgoed
5.6	Media
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Programma 6 - Zeewolde zorgzaam en solidair

Taakveld	Omschrijving
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie
6.2	Ondersteuningshuis (wijkteams)
6.3	Inkomensregelingen
6.4	Begeleide participatie
6.5	Arbeidsparticipatie instrumenten gericht op toeleiding naar werk
6.6	Maatwerk-voorzieningen (WMO)
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-
6.82	Geëscaleerde zorg 18-

Programma 7 - Duurzaam en gezond Zeewolde

Taakveld	Omschrijving
7.1	Volksgezondheid
7.2	Riolering en waterzuivering
7.3	Afvalverwijdering en -verwerking
7.4	Milieubeheer
7.5	Begraafplaatsen

Programma 8 - Ruimte en wonen in Zeewolde

Taakveld	Omschrijving
8.1	Ruimtelijke Ordening
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)
8.3	Wonen en bouwen

2. Lasten en baten per programma

Basis van de opzet van de programma's is de aansluiting die gezocht is bij het raadsprogramma en de hieruit geformuleerde realisatieagenda 2018-2022 "Een schone toekomst" van het college. Hieraan zijn de doelstellingen (ook meerjarig) gekoppeld.

De begroting is opgesteld volgens de kaders van bestaand beleid, op onderdelen aangevuld met besluitvorming door de raad voor zover deze nog niet verwerkt waren in het perspectief. Vanuit dit bestaande beleid zijn voor 2020 benoemde prestaties uitgewerkt.

Voor een nadere toelichting op de afwijkingen tussen begroting 2019 t/m 16^e wijziging en de begroting 2020 wordt verwezen naar paragraaf 4.2.

2.1 Programma 0 - Zeewolde Bestuurt

Algemeen

Het programma omvat de gemeentelijke dienstverlening, de kosten van de bestuursorganen (gemeenteraad, commissies en burgemeester en wethouders) en de ondersteuning daarvan.

Het programma omvat de zorg voor een in meerjarenperspectief sluitende begroting.

Hoofddoelstelling

Als bestuur en organisatie van Zeewolde werken wij vraaggericht, slagvaardig, oplossingsgericht en efficiënt. Inwoners worden zo vroeg mogelijk betrokken bij de voorbereiding van belangrijke beslissingen. Wij zijn terughoudend met gemeentelijke regelgeving. Dienstverlening wordt voor burgers en bedrijven zo dichtbij mogelijk georganiseerd.

Wij voeren een degelijk financieel beleid gericht op een structureel sluitende begroting. Het streven blijft de lasten voor inwoners en bedrijven zo laag mogelijk te houden, passend bij het gewenste voorzieningenniveau. Voor eventuele noodzakelijke ombuigingen gelden de daarvoor door de raad gestelde kaders.

Vastgestelde beleidskaders

Voor de uitvoering van het beleid zijn de volgende bestuurlijke kaders van belang:

Kader	Looptijd	Vastgesteld	Actualisatie
Coalitieakkoord en Collegeprogramma	2018 t/m 2022	2018	2022
Realisatieplan E-Zeewolde + NUP	2010 t/m 2013	2010	Opgegaan in Roadmap 2020
Algemene subsidieverordening	Onbepaald	2012	Naar behoefte
Raadsbesluit kaders ombuigingen (juni 2015)	2016 e.v.	2015	Naar behoefte
Nota Reserves en Voorzieningen	2017 t/m 2020	2017	2020
Treasurystatuut gemeente Zeewolde 2015	Onbepaald	2015	Naar behoefte
Financiële verordening gemeente Zeewolde	Onbepaald	2017	Naar behoefte
Nota Waarderen en afschrijven	2017 t/m 2020	2017	2020
Beheerplan Openbare gebouwen	2015 t/m 2018	2015	2019
Nota Weerstandsvermogen en risicobeheersing	2015 t/m 2018	2015	2019

Wat willen we bereiken (effecten)?

Speerpunten voor 2020 t/m 2023

1. Inwoners, bedrijven, organisaties c.a. worden bij de voorbereiding c.q. voorafgaand aan planvorming hierbij betrokken.
2. We ontwikkelen een moderne(re) vergadercultuur.
3. Democratische legitimatie van besluiten.
4. Voor 1 oktober 2019 in samenspraak met alle betrokkenen een Toekomstvisie 2040 op hoofdlijnen (zie “Wat gaan we daarvoor doen”).
5. Wij zullen deugdelijke oplossingen vinden voor het te voorziene tekort in de begroting 2019-2022.
6. De éénmalige opbrengst van leges van het nieuwe windpark wordt gedeeltelijk ingezet voor initiatieven op het gebied van energietransitie.
7. Uitgaven worden blijvend kritisch, en zonder uitzondering van enig beleidsterrein, bezien.
8. Lasten voor inwoners en bedrijven worden, passend bij het gewenste voorzieningenniveau, zo laag mogelijk gehouden.
9. Voor het tekort op het sociaal domein/jeugd wordt een voorziening getroffen in combinatie met een actieplan gericht op hogere rijksbijdragen en lagere gemeentelijke lasten (reeds gerealiseerd).

Wat gaan we daarvoor doen (prestaties)?

1. Burgerparticipatie wordt standaard gebruikt bij de daartoe geëigende planvormingsprocessen.
2. De gemeenteraad heeft in 2018 een nieuwe vergaderstructuur vastgesteld ingaande 2019, die in 2020 verder wordt uitgevoerd.
3. Besluiten worden genomen door het daartoe bevoegde bestuursorgaan.
4. Naar verwachting vindt ultimo 2019 besluitvorming over de Toekomstvisie 2040 op hoofdlijnen plaats.
5. – 7. – 8. – 9.:
De Programmabegroting 2020-2023 is structureel sluitend door onder meer: een herbeoordeling van de stelposten uit te voeren (de stelposten in te zetten voor het doel waarvoor zij in het leven zijn geroepen), een herbeoordeling van de totale begroting, de interne kosten te verlagen, de niet gebruikte financiële ruimte onder het subsidieplafond uit de begroting te halen (dit is niet ten koste gegaan van ontvangers van de subsidies), het transformatieplan Sociaal Domein, zoals vastgesteld in 2018, ook financieel te verwerken in het meerjarenperspectief. Niet uit te sluiten is dat de realiteit er misschien anders uitziet dan de prognose in het transformatieplan, maar daarvoor is een bestemmingsreserve Transformatie Sociaal Domein in het leven geroepen. Daarmee kunnen incidentele tekorten worden gedekt.
6. Op het moment dat de eenmalige leges windmolens binnen komen, worden die leges gereserveerd voor initiatieven op het gebied van de energietransitie.

Verbonden partijen bij dit programma

Naam verbonden partij	Gevestigd	Doel	Soort deelname	Raadsbesluit	In werking tredingsdatum
NV Alliander	Arnhem	Belegging	Aandelenbezit		
NV Vitens Flevoland (voorheen Hydron Flevoland)	Lelystad	Belegging	Aandelenbezit		
NV Bank Ned. Gemeenten	Den Haag	Belegging	Aandelenbezit		
Meerinzicht	Ermelo	Bedrijfsvoeringstaken; waaronder de heffing en invordering van belastingen en taken Sociaal Domein	Lid gemeenschappelijke regeling	12-12-2013	1 januari 2015: fase 1 Bedr. voering 1 januari 2018: fase 2 Bedr. voering en taken Sociaal Domein
Het Flevolands Archief	Lelystad	Archiefbeheer	Lid gemeenschappelijke regeling	30 mei 2002	1 februari 2004

Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf Verbonden partijen.

Beleidsindicatoren bij dit programma

Besluit Begroting en Verantwoording								Taakveld	
Zeewolde					NL				
Indicator	eenheid	2016	2017	2018	2019	2020	in referentie jaar	Bron	
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	n.n.b.	5,38	4,67	4,60	4,59	Niet beschikbaar	Eigen gemeente	0
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	n.n.b.	5,15	4,84	4,95	4,94	Niet beschikbaar	Eigen gemeente	0
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	n.n.b.	547	457	336	369	Niet beschikbaar	Eigen gemeente	0
Externe inhuur	Kosten als % van de totale loonsom	n.n.b.	4%	19%	7%	6%	Niet beschikbaar	Eigen gemeente	0
Externe inhuur	Totale kosten inhuur externen	n.n.b.	304.086	1.344.000	495.562	487.115	Niet beschikbaar	Eigen gemeente	0
Overheadkosten	% van totale lasten	n.n.b.	16%	14%	14%	13%	Niet beschikbaar	Eigen gemeente	0

Wat mag het kosten?

	Rekening 2018	Begroting 2019 (na wijzigingen)			Begroting 2020		
	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
PROG0 Zeewolde bestuurt							
01 Bestuur	1.107	1.177	0	1.177	1.311	0	1.311
02 Burgerzaken	909	647	-343	304	558	-339	219
03 Beheer overige gebouwen en gronden	-754	54	-112	-58	32	-113	-81
04 Overhead	9.004	9.150	-5	9.145	10.146	-5	10.141
05 Treasury	-499	3	-531	-529	6	-406	-400
061 OZB woningen	-2.427	172	-2.775	-2.603	183	-2.943	-2.760
062 OZB niet-woningen	-1.971	0	-2.737	-2.737	0	-2.668	-2.668
064 Belastingen overig	-956	0	-951	-951	0	-951	-951
07 Alg. uitkeringen, ov. uitkeringen gem. fonds	-27.761	0	-28.664	-28.664	0	-30.070	-30.070
08 Overige baten en lasten	0	2.033	-325	1.708	2.557	-143	2.414
09 Vennootschapsbelasting (VpB)	0	125	0	125	108	0	108
010 Mutaties reserves	6.002	5.954	-6.419	-465	381	-5.354	-4.973
011 Resultaat van de rek. van baten & lasten	-1.306	2.329	-196	2.133	0	0	0
PROG0 Zeewolde bestuurt - Totaal	-18.652	21.643	-43.057	-21.414	15.283	-42.992	-27.709

(Bedragen x € 1.000,-)
-/- = voordeel

Zie paragraaf 4.2 voor een nadere toelichting op de afwijkingen tussen begroting 2019 t/m 16^e wijziging en de begroting 2020.

Meerjarenraming 2021 tot en met 2023

	Begroting 2020			Begroting 2021			Begroting 2022			Begroting 2023		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
PROG Zeewolde bestuurt												
01 Bestuur	1.311	0	1.311	1.311	0	1.311	1.331	0	1.331	1.311	0	1.311
02 Burgerzaken	558	-339	219	594	-345	249	599	-351	248	607	-357	250
03 Beheer overige gebouwen en gronden	32	-113	-81	32	-113	-81	32	-113	-81	32	-113	-81
04 Overhead	10.146	-5	10.141	10.016	-5	10.011	10.226	-5	10.221	10.116	-5	10.111
05 Treasury	6	-406	-400	3	-406	-403	6	-406	-400	3	-406	-403
061 OZB woningen	183	-2.943	-2.760	182	-2.988	-2.806	182	-3.024	-2.842	182	-3.060	-2.878
062 OZB niet-woningen	0	-2.668	-2.668	0	-2.676	-2.676	0	-2.684	-2.684	0	-2.692	-2.692
064 Belastingen overig	0	-951	-951	0	-951	-951	0	0	0	0	0	0
07 Alg. uitkeringen, ov. uitkeringen gem. fonds	0	-30.070	-30.070	0	-30.013	-30.013	0	-30.068	-30.068	0	-30.528	-30.528
08 Overige baten en lasten	2.557	-143	2.414	2.966	-261	2.705	2.677	-747	1.930	2.851	-865	1.986
09 Vennootschapsbelasting (VpB)	108	0	108	223	0	223	107	0	107	106	0	106
010 Mutaties reserves	381	-5.354	-4.973	481	-1.436	-954	581	-1.216	-635	681	-1.031	-350
PROG Zeewolde bestuurt - Totaal	15.283	-42.992	-27.709	15.807	-39.193	-23.386	15.741	-38.614	-22.873	15.888	-39.057	-23.168

(Bedragen x € 1.000,-)
-/- = voordeel

2.2 Programma 1 - Veilig Zeewolde

Algemeen

Het programma omvat de zorg voor de openbare orde en veiligheid.

Hoofddoelstelling

Wij zorgen ervoor dat iedereen in Zeewolde zich in de openbare ruimte veilig voelt en veilig is. Uitgangspunt daarbij is dat inwoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en gemeente daar vanuit de eigen verantwoordelijkheid een bijdrage aan leveren.

Vastgestelde beleidskaders

Voor de uitvoering van het beleid zijn de volgende bestuurlijke kaders van belang:

Kader	Looptijd	Vastgesteld	Actualisatie
Nota Integrale Veiligheid	2018 t/m 2022	2018	2022
Integrale handhavingnota en uitvoeringsprogramma handhaving	2013 t/m 2017 (verlengd tot en met 2019)	2013	2019
Regionaal Beleids- en Crisisplan	2015 t/m 2018 (verlengd tot en met 2019)	2015	2019
(Regionale) Draaiboeken rampen en crisis	2018 t/m 2020	2018	2020

Wat willen we bereiken (effecten)?

Speerpunten voor 2020 t/m 2023

In deze collegeperiode zal het beleid op vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) worden herzien.

Wat gaan we daarvoor doen (prestaties)

1. Het waarborgen van vitale, leefbare wijken, wegen en gebieden, waar de inwoners, maatschappelijke organisaties, ondernemers en recreanten zich veilig voelen.
2. Terugdringen van zaken als overlast, geweld en criminaliteit, door zowel de oorzaken hiervan weg te nemen als ook de negatieve aspecten te bestrijden.
3. Het versterken van de aanpak van risicovolle jongeren zodat deze jongeren niet verder afglijden.
4. Een adequate politie-, brandweer- en ambulancezorg en rampenbestrijding/crisisbeheersing in de gemeente Zeewolde.

Verbonden partijen bij dit programma

Naam verbonden partij	Gevestigd	Doel	Soort deelname	Raadsbesluit	In werking tredingsdatum
Veiligheidsregio Flevoland	Lelystad	Verskillende hulpverleningsdiensten (rampen- en crisisbestrijding)	Lid gemeenschappelijke regeling	29 november 2007	1 januari 2008

Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf Verbonden partijen.

Beleidsindicatoren bij dit programma

Besluit Begroting en Verantwoording								
Zeewolde				NL in referentie jaar		Bron	Beschrijving	Taakveld
Indicator	eenheid	2016	2017	2018				
Winkeldiefstal per 1.000 inwoners	aantal per 1.000 inwoners	2	1,1	0,7	2,2	CBS - Geregistreerde criminaliteit & Diefstallen	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.	1
Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	aantal per 1.000 inwoners	3,8	4,3	2	4,8	CBS - Geregistreerde criminaliteit & Diefstallen	Het aantal geweldsmisdrijven, per 1.000 inwoners. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).	1
Diefstal uit woning per 1.000 inwoners	aantal per 1.000 inwoners	2,5	2	1,6	2,5	CBS - Geregistreerde criminaliteit & Diefstallen	Het aantal diefstallen uit woningen, per 1.000 inwoners.	1
Vernieling en beschadiging per 1.000 inwoners	aantal per 1.000 inwoners	5,2	4,5	4,5	5,4	CBS - Geregistreerde criminaliteit & Diefstallen	Het aantal vernielingen en beschadigingen, per 1.000 inwoners.	1
Verwijzingen Halt	per 10.000 inw.	114	149	206	119	Bureau Halt	Het aantal verwijzingen naar Halt, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 12-17 jaar.	1
Jongeren met delict voor rechter	%	n.n.b.	nnb	nnb	n.n.b.	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	Het percentage jongeren (12-23 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.	1

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl dd 140819

Wat mag het kosten?

		Rekening 2018	Begroting 2019 (na wijzigingen)			Begroting 2020		
		Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
PROG1 Veilig Zeewolde								
11	Crisisbeheersing en brandweer	1.318	1.665	0	1.665	1.620	0	1.620
12	Openbare orde en veiligheid	217	385	-30	355	359	-30	329
PROG1 Veilig Zeewolde - Totaal		1.535	2.051	-30	2.021	1.978	-30	1.948

(Bedragen x € 1.000,-)
-/- = voordeel

Zie paragraaf 4.2 voor een nadere toelichting op de afwijkingen tussen begroting 2019 t/m 16^e wijziging en de begroting 2020.

Meerjarenraming 2021 tot en met 2023

		Begroting 2020			Begroting 2021			Begroting 2022			Begroting 2023		
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
PROG1 Veilig Zeewolde													
11	Crisisbeheersing en brandweer	1.620	0	1.620	1.620	0	1.620	1.620	0	1.620	1.620	0	1.620
12	Openbare orde en veiligheid	359	-30	329	361	-30	331	361	-30	331	361	-30	331
PROG1 Veilig Zeewolde - Totaal		1.978	-30	1.948	1.982	-30	1.952	1.982	-30	1.952	1.982	-30	1.952

(Bedragen x € 1.000,-)
-/- = voordeel

2.3 Programma 2 - Zeewolde is schoon, heel en bereikbaar

Algemeen

Het programma omvat de aanleg en het onderhoud van wegen, straten, pleinen, waterwegen en watergangen. Ook valt onder dit programma de zorg voor parkeren en de bereikbaarheid per openbaar vervoer.

Hoofddoelstelling

Samen met de inwoners zorgen wij voor een woon- en leefomgeving die schoon, heel en bereikbaar is. Wij werken aan verbeteringen van de bereikbaarheid van Zeewolde zowel met openbaar vervoer als over de weg.

Vastgestelde beleidskaders

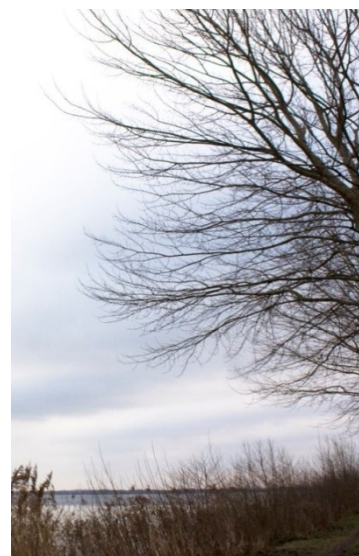
Voor de uitvoering van het beleid zijn de volgende bestuurlijke kaders van belang:

Kader	Looptijd	Vastgesteld	Actualisatie
Beheerplan Wegen	2015 t/m 2019	2015	2020, was 2019
Beheerplan Kunstwerken	2016 t/m 2019	2015	2020, was 2019
Beheerplan Groen binnen bebouwde kom	2017 t/m 2020	2017	2020
Beheerplan Groen beplanting, bermen en sloten buitengebied	2010 t/m 2013	2010	2020, was 2019
Groenbeleidsplan buitengebied Zeewolde	Onbepaald	2018	Naar behoefte
Beheerplan Openbare verlichting	2018 t/m 2021	2017	2021
Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan	2011 t/m 2020	2011	2021
Grondwaterplan	2011 t/m 2016	2011	2020, was 2019
Gladheidsbestrijdingsplan	2009 t/m 2015	2015	Naar behoefte
Beeldkwaliteitsplan Openbare ruimte	Onbepaald	2012	Naar behoefte

Wat willen we bereiken (effecten)?

Speerpunten voor 2020 t/m 2023

1. Wij willen de kwaliteitsverbetering van wegen in het buitengebied versnellen en het planmatig onderhoud verder versterken.
2. Wij blijven ons (samen met de provincie) inzetten voor een verbeterde doorstroming richting Nijkerk/A28.
3. Wij willen ons inzetten voor meer OV en vraag gestuurd vervoer zoals Regiotaxi en Mobiliteit centrale.
4. De beperking van de bereikbaarheid van Zeewolde over het water (als gevolg van kranswier/fonteinkruid) krijgt extra aandacht.
5. Wij zetten in op het stimuleren van personenvervoer per boot (watertaxi naar Harderwijk/Ermelo).

Wat gaan we daarvoor doen (prestaties)

1. In het in 2019/2020 op te stellen beheerplan wegen zal nader worden ingegaan op de wegen in het buitengebied, de vraag om een versnelde kwaliteitsverbetering met budgettaire effecten en het versterken van het planmatige onderhoud.
2. Deelname aan een overlegstructuur in provinciaal verband hierover vindt plaats en de ontwikkelingen worden nauwlettend gevolgd.
3. In 2019 is de nieuwe aanbesteding Regiotaxi Flevoland afgerond en in werking getreden.
4. Is opgepakt in samenwerking met de Gastvrije Randmeren. De raad heeft medio 2019 besloten meer middelen beschikbaar te stellen voor het maaien van de waterplanten.
5. Er zal in 2020 een onderzoek gepresenteerd worden over de mogelijkheden om het vervoer van personen over water te stimuleren.

Verbonden partijen bij dit programma

Er maken geen verbonden partijen onderdeel uit van dit programma.

Beleidsindicatoren bij dit programma

Er zijn geen verplichte beleidsindicatoren van toepassing bij dit programma.

Wat mag het kosten?

	Rekening 2018	Begroting 2019 (na wijzigingen)			Begroting 2020			
		Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
PROG2 Zeewolde school, heel en bereikbaar								
21	Verkeer en vervoer	5.726	3.479	-257	3.222	9.010	-252	8.758
22	Parkeren	44	54	0	54	52	0	52
23	Recreatieve havens	54	51	-2	49	52	-2	50
25	Openbaar vervoer	8	8	-25	-17	14	-25	-10
	PROG2 Zeewolde school, heel en bereikbaar - Totaal	5.832	3.591	-283	3.307	9.128	-279	8.850
<i>(Bedragen x € 1.000,-)</i>								
-/- = voordeel								

Zie paragraaf 4.2 voor een nadere toelichting op de afwijkingen tussen begroting 2019 t/m 16^e wijziging en de begroting 2020.

Meerjarenraming 2021 tot en met 2023

		Begroting 2020			Begroting 2021			Begroting 2022			Begroting 2023		
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
PROG2 Zeewolde school, heel en bereikbaar													
21	Verkeer en vervoer	9.010	-252	8.758	5.667	-254	5.413	5.399	-259	5.139	5.408	-261	5.147
22	Parkeren	52	0	52	52	0	52	52	0	52	52	0	52
23	Recreatieve havens	52	-2	50	52	-2	50	52	-2	50	52	-2	50
25	Openbaar vervoer	14	-25	-10	14	-25	-10	14	-25	-10	14	-25	-10
	PROG2 Zeewolde school, heel en bereikbaar - Totaal	9.128	-279	8.850	5.785	-280	5.505	5.517	-286	5.231	5.526	-288	5.238
<i>(Bedragen x € 1.000,-)</i>													
-/- = voordeel													

2.4 Programma 3 - Zeewolde economisch veerkrachtig

Algemeen

Het programma omvat alle activiteiten gericht op het stimuleren en versterken van de lokale economie en werkgelegenheid.

Hoofddoelstelling

Wij bieden ondernemers een goed vestigingsklimaat. Maatwerk is daarbij het uitgangspunt. De lokale werkgelegenheid neemt toe waarmee de in- en uitgaande pendel van arbeid beperkt wordt. Er is een goed samenwerkend geheel aan winkeliers en dat stimuleert de lokale bestedingen. Bij aanbesteding en opdrachtverlening door de gemeente vinden wij duurzaamheid belangrijk.

Vastgestelde beleidskaders

Voor de uitvoering van het beleid zijn de volgende bestuurlijke kaders van belang:

Kader	Looptijd	Vastgesteld	Actualisatie
Gemeentelijke Vestigingsvisie Zeewolde: "Werken aan werk op eigen bodem"	2013 t/m 2017	2013	2017 (verlengd in verband met actualisatie provinciale visie)
Masterplan Centrum Zeewolde 2011 (*)	2012 t/m 2026	2012	Naar behoefte
Uitvoeringsplan Promotie en acquisitie	Onbepaald	2007	Onbepaalde tijd
Actiewijzer "Wij samen Zeewolde"	Onbepaald	2017	Periodiek evalueren en bijsturen

*Afhankelijk van de uitkomsten van het traject Centrumvisie (wij samen Zeewolde) kan er een aanleiding zijn tot actualisatie.

Wat willen we bereiken (effecten)?

Speerpunten voor 2020 t/m 2023

1. Wij bieden bestaande bedrijven die dat willen uitbreidingsmogelijkheden.
2. Wij bieden nieuwe bedrijven vestigingsmogelijkheden op een hen en ons passende locatie.
3. Wij scheppen een kader dat werving van specifieke bedrijven mogelijk maakt.
4. Wij scheppen positieve randvoorwaarden voor een betere balans tussen in- en uitgaande pendel woon werkverkeer. Werkgelegenheid van kennisintensieve en innovatieve bedrijven.
5. Samen met werkgevers zoeken wij naar meer permanente oplossingen (integratie) in het dorp.
6. Een attractief en florerend centrum van Zeewolde.
7. Alle winkels mogen van 13.00 tot 20.00 uur open op zon- en feestdagen. Dit evalueren we met alle betrokkenen na 2 jaar.

Wat gaan we daarvoor doen (prestaties)

- 1.1 Monitoren hoe de vraag zich zowel kwantitatief als kwalitatief ontwikkelt.
- 1.2 Met betrokken partijen inzetten op aansluiting van een passend aanbod voor deze doelgroepen.
- 1.3 Initiatief nemen voor noodzakelijke planontwikkeling, zowel in nieuwbouw als herontwikkeling van bestaand vastgoed.
- 1.4 Het belang van duurzaamheid hierbij onder de aandacht brengen.
- 2.1 Met betrokken partijen inzetten op aansluiting van een passend aanbod voor deze doelgroepen.
- 2.2 Initiatief nemen voor noodzakelijke planontwikkeling, zowel in nieuwbouw als herontwikkeling van bestaand vastgoed.
- 2.3 Het voorhanden hebben en houden van een breed aanbod aan vestigingsmogelijkheden.
- 2.4 Initiatieven benaderen vanuit de grondhouding “denken in mogelijkheden”.
- 3.1 De impact die gevestigde bedrijven op diverse facetten (financieel, uitstraling, “lust en last”, maatschappelijk) hebben analyseren.
- 3.2 Op basis van de resultaten en te maken keuzes uitvoeren van gerichte promotie en acquisitie, waaronder ook op het vlak van recreatie en toerisme.
- 3.3 Gebaseerd op het jaarlijks beschikbare budget gekoppeld aan het uitvoeringsplan Promotie en acquisitie het organiseren en bijwonen van activiteiten (beursbezoek, beursdeelname, netwerkbijeenkomsten, mailing en actieve acquisitie).
4. Zorgen voor een aantrekkelijk woon- en voorzieningenmilieu om de komst van deze bedrijven en werknemers aantrekkelijker te maken.
- 5.1 Vergroten/versterken van de onderlinge samenwerking in de toeristisch-recreatieve sector en met andere sectoren zoals horeca, middenstand en evenementen.
- 5.2 Kleinschalige huisvesting voor doelgroepen in de kern planologisch faciliteren (maatwerk).
- 5.3 Op lange termijn eindigt de tijdelijke vergunde locatie Bosruiterweg 14-16.
6. Samen met andere belanghebbende partijen (ondernemers en vastgoedeigenaren) uitvoering geven aan actiepunten die staan omschreven in Actiewijzer Centrum, zowel gericht op de korte als de lange termijn.
7. De verordening winkeltijden aanpassen op basis van beoogde effect (heeft al plaatsgevonden).

Verbonden partijen bij dit programma

Er maken geen verbonden partijen onderdeel uit van dit programma.

Beleidsindicatoren bij dit programma

Besluit Begroting en Verantwoording								
Zeewolde				NL in referentie jaar		Bron	Beschrijving	Taakveld
Indicator	Eenheid	2016	2017	2018	2019			
Vestigingen	per 1.000 inw 15-64jr	163,8	162,3	167,4	145,9	LISA	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.	3
Funcziemenging	%	57,2	57,7	58,5	52,8	LISA	De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.	3

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl dd 140819

Wat mag het kosten?

	Rekening 2018	Begroting 2019 (na wijzigingen)			Begroting 2020			
		Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
PROG3 Zeewolde economisch veerkrachtig								
31	Economische ontwikkeling	96	28	0	28	27	0	27
32	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-4.080	0	0	0	0	0	0
33	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	124	235	-83	152	199	-83	116
34	Economische promotie	-2.371	544	-2.854	-2.310	527	-2.954	-2.427
PROG3 Zeewolde economisch veerkrachtig - Totaal		-6.231	807	-2.937	-2.130	754	-3.037	-2.284

(Bedragen x € 1.000,-)
-/- = voordeel

Zie paragraaf 4.2 voor een nadere toelichting op de afwijkingen tussen begroting 2019 t/m 16^e wijziging en de begroting 2020.

Meerjarenraming 2021 tot en met 2023

	Begroting 2020			Begroting 2021			Begroting 2022			Begroting 2023			
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	
PROG3 Zeewolde economisch veerkrachtig													
31	Economische ontwikkeling	27	0	27	28	0	28	28	0	28	28	0	28
33	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	199	-83	116	201	-83	118	201	-83	118	201	-83	118
34	Economische promotie	527	-2.954	-2.427	529	-3.004	-2.475	530	-3.029	-2.499	525	-3.054	-2.529
PROG3 Zeewolde economisch veerkrachtig - Totaal		754	-3.037	-2.284	758	-3.087	-2.330	759	-3.112	-2.354	753	-3.137	-2.384

(Bedragen x € 1.000,-)
-/- = voordeel

2.5 Programma 4 - Naar school in Zeewolde

Algemeen

Het programma omvat de gemeentelijke taken en verantwoordelijkheden op het gebied van voorschoolse educatie, primair- en voortgezet onderwijs.

Hoofddoelstelling

- Wij streven naar gelijke kansen voor elk kind zodat elk kind zijn talent kan ontwikkelen en onderwijs van gewenste richting kan volgen.
- Wij zijn aanspreekbaar op de daarvoor noodzakelijke randvoorwaarden en een goed voorzieningsniveau.
- Wij zien er op toe dat kinderen met een startkwalificatie hun schoolloopbaan afronden.
- Wij acteren op leerlingkrimp en streven naar een efficiënte en toekomstbestendige onderwijshuisvesting.

Vastgestelde beleidskaders

Voor de uitvoering van het beleid zijn de volgende bestuurlijke kaders van belang:

Kader	Looptijd	Vastgesteld	Actualisatie
Verordening leerlingenvervoer gemeente Zeewolde 2014	Onbepaald	2014	Naar behoefte
Integraal Onderwijshuisvestingsplan	2018-2021	2018	Jaarlijks
Verordening Onderwijshuisvesting	Onbepaald	2008	Naar behoefte

Wat willen we bereiken (effecten)?

Speerpunten voor 2020 t/m 2023

1. Wij blijven streven naar uitbreiding van De Levant tot een volledige middelbare school en een goede verbinding tussen onderwijs en bedrijfsleven.
2. Meer inwoners komen met een passende startkwalificatie op de arbeidsmarkt.
3. Wij ondersteunen een te maken samenwerkingsplan van schoolbesturen in Zeewolde.

Wat gaan we daarvoor doen (prestaties)

1. Wij onderzoeken de mogelijkheden en benutten elke kans. De gemeente heeft afgelopen jaar een groot deel van de verbouwing bekostigd die de gezamenlijke huisvesting van De Levant en De Oriënt mogelijk heeft gemaakt. Ook het voortgezet onderwijs heeft, in navolging van het primair onderwijs, op dit moment te maken met een leerlingdaling wat een eventuele uitbreiding tot een volledige middelbare school in de weg zou kunnen staan.
2. Wij versterken de doorgaande leer- en ontwikkellijnen. Wij dragen bij aan een sluitende aanpak voor kwetsbare jongeren (RMC) en werken hierin nauw samen met Meerinzicht.
3. In 2018 hebben wij samen met de schoolbesturen een intentieovereenkomst ondertekend. Inhoudelijk wordt een

samenwerkingsplan verder uitgevoerd door de schoolbesturen die hier voortvarend mee aan de slag zijn gegaan. Tijdens overleggen worden wij actief over dit plan geïnformeerd. Wat betreft onderwijshuisvesting in relatie tot het samenwerkingsplan denken wij mee en onderzoeken wij alle mogelijkheden.

Verbonden partijen bij dit programma

Naam verbonden partij	Gevestigd	Doel	Soort deelname	Raadsbesluit	In werking tredingsdatum
Regio Noord-Veluwe, onderdeel Regionaal Bureau Leerlingzaken (*)	Harderwijk	Uitvoering leerplichttaak	Lid gemeenschappelijke regeling voor leerplichttaken	24 april 2008	24 april 2008

Beleidsindicatoren bij dit programma

Besluit Begroting en Verantwoording										
Zeewolde					NL in referentie jaar					
Indicator	Eenheid	2016	2017	2018	Bron	Beschrijving	Taakveld			
Voortijdige schoolverlaters totaal (VO + MBO)	%	1,4	1,6	n.n.b.	1,9	DUO - Dienst Uitvoering Onderwijs	Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12-23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.	4		
Absoluut verzuim	per 1.000 leerlingen	0	0	n.n.b.	1,82	Ingrado	Het aantal leerplichtigen (5-18) dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 leerlingen.	4		
Relatief verzuim	per 1.000 leerlingen	23,53	41,76	n.n.b.	26,58	Ingrado	Het aantal leerplichtigen (5-18) dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 leerlingen.	4		

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl dd 140819

Wat mag het kosten?

	Rekening 2018	Begroting 2019 (na wijzigingen)			Begroting 2020			
		Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
PROG4 Naar school in Zeewolde								
42	Onderwijshuisvesting	584	646	-73	573	800	-68	732
43	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.070	1.119	-21	1.099	1.168	-214	955
PROG4 Naar school in Zeewolde - Totaal		1.654	1.765	-94	1.671	1.968	-282	1.686

(Bedragen x € 1.000,-)
-/- = voordeel

Zie paragraaf 4.2 voor een nadere toelichting op de afwijkingen tussen begroting 2019 t/m 16^e wijziging en de begroting 2020.

Meerjarenraming 2021 tot en met 2023

	Begroting 2020			Begroting 2021			Begroting 2022			Begroting 2023			
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	
PROG4 Naar school in Zeewolde													
42	Onderwijshuisvesting	800	-68	732	613	-68	545	635	-68	567	631	-68	563
43	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.168	-214	955	1.171	-214	958	1.172	-214	959	1.174	-21	1.154
PROG4 Naar school in Zeewolde - Totaal		1.968	-282	1.686	1.784	-282	1.502	1.807	-282	1.526	1.805	-89	1.716

(Bedragen x € 1.000,-)
-/- = voordeel

2.6 Programma 5 - Cultureel, sportief en recreatief Zeewolde

Algemeen

Het programma omvat de beschikbaarheid van voorzieningen op het gebied van cultuur, sport, recreatie en toerisme. Ook valt onder dit programma de instandhouding van de kwaliteit van het openbaar groen en onze natuur.

Hoofddoelstelling

Wij hebben een visie op het gebied Sport, Kunst en Cultuur in Zeewolde. Wij zorgen ervoor dat de voornemens in uitvoeringsnota's cultuur, kunst en sport gerealiseerd kunnen worden. Wij richten ons primair op het ondersteunen van vrijwilligers en het scheppen van randvoorwaarden waarbinnen verenigingen en instellingen hun werk kunnen doen. De recreatieve potenties van Zeewolde zijn een speerpunt van beleid.

Vastgestelde beleidskaders

Voor de uitvoering van het beleid zijn de volgende bestuurlijke kaders van belang:

Kader	Looptijd	Vastgesteld	Actualisatie
Beleidsnota Kunst en Cultuur Zeewolde	2014-2020	2013	2020, was 2019
Regioplan laaggeletterdheid	2020-2024	2019	2024
Beleidsnota evenementen "Het bruist in Zeewolde"	2015 t/m 2019	2015	2020, was 2019
Sportvisie	Onbepaald	2014	2020, was 2019
Kadernota "Visie op Sport en bewegen"	2014 t/m 2018	2014	Vervalt
Beleids- en uitvoeringsnota "Sport en bewegen"	2016 t/m 2019	2015	2020, was 2019
Waterplan Zeewolde	2011 t/m 2021	2011	2021
Speelruimtebeleid- jeugd in de buitenruimte	Onbepaald	2014	Naar behoefte
Beheerplan Speeltoestellen	2017 t/m 2020	2017	2020
Beleidsnota Recreatie en Toerisme "Ontspannend Zeewolde"	Onbepaald	2009	2020, was 2019

Wat willen we bereiken (effecten)?

Speerpunten voor 2020 t/m 2023

1. Wij willen de recreatieve kracht van Zeewolde versterken en uitdragen (promoten).
2. Wij spannen ons in om ondernemers de organisatie van Puur Zeewolde te laten dragen.
3. Wij zoeken een aantrekkelijke invulling van de horeca op de Tulp.
4. Wij staan positief tegenover de komst van "elk-weer-faciliteiten" voor jong en oud.
5. Behoudens specifieke /wettelijke gemeentelijke verantwoordelijkheden zijn eigenaren/besturen zelf verantwoordelijk op recreatieparken.
6. Sport wordt breed gestimuleerd en blijft voor alle doelgroepen bereikbaar.

7. Sport en beweging voor jeugd blijft specifieke aandacht krijgen.
8. Gedeeltelijke nieuwbouw en renovatie van Het Bakken wordt alsnog uitgevoerd. Daarbij een “plus” op het aspect duurzaamheid.

Wat gaan we daarvoor doen (prestaties)

- 1.1 In 2019 wordt met de sector een nieuw uitvoeringsprogramma Toerisme, Recreatie en Evenementen opgesteld (vaststelling in 2020).
- 1.2 Samen met de Gastvrije Randmeren verder versterken van de watersportmogelijkheden, vermindering van de wierproblematiek en profilering het randmerengebied als (water)recreatiebestemming.
- 1.3 In 2020 de herziening van het beleidskaders voor evenementensubsidies en sportsubsidies.
2. Samen met Puur Zeewolde verder versterken/stimuleren van lokale evenementen, het toeristisch product en de marketing van Zeewolde.
3. Op basis van de juridische kaders (waaronder bestemmingsplan, Natuurbeschermingswet, Wet Markt en Overheid) worden belangstellende partijen gevraagd hun plannen voor deze locatie in te dienen. Daaruit wordt na toetsing aan tevoren vastgestelde criteria een aantrekkelijke invulling geselecteerd.
- 6.1 In 2019 wordt een nieuwe sportnota opgesteld, mede gebaseerd op het Nationaal Sportakkoord (vaststelling in 2020).
- 6.2 In 2020-2022 sluiten wij een lokaal sportakkoord en gaan wij aan de slag met de realisatie daarvan.
- 6.3 In 2020 wordt het beweegpark (freerun- en rolstoelparcours) opgeleverd.
- 6.4 Continuering van de deelname aan de Rijksregeling Combinatiefuncties (buurtsportcoaches, cultuurmakelaar).
- 6.5 In 2020 de herziening van het beleidskaders voor evenementensubsidies en sportsubsidies.
8. De renovatie en nieuwbouw van Het Bakken zijn in een project gegoten en het project vordert gestaag. De aanneme is dat in 2020 wordt gestart met de feitelijke bouwwerkzaamheden.

Verbonden partijen bij dit programma

Naam verbonden partij	Gevestigd	Doel	Soort deelname	Raadsbesluit	In werking tredingsdatum
Coöperatie Gastvrije Randmeren	Harderwijk	Behartiging bovengemeentelijke belangen natuurbescherming en recreatie binnen Veluwerandmeren-gebied	Aandelenbezit. Was lid gemeenschappelijke regeling	29 september 2011	21 november 2013

Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf Verbonden partijen.

Beleidsindicatoren bij dit programma

Besluit Begroting en Verantwoording								
Zeewolde				NL in referentie jaar				
Indicator	Eenheid	2016	2017	2018	Bron	Beschrijving	Taakveld	
Niet-sporters	%	46,9	n.n.b.	n.n.b.	48,7	Gezondheidsenquête (CBS RIVM)	Het percentage inwoners dat niet sport ten opzichte van het totaal aantal inwoners.	5

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl dd 140819

Wat mag het kosten?

	Rekening 2018	Begroting 2019 (na wijzigingen)			Begroting 2020			
		Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
PROG5 Cultureel, sportief en recreatief								
51	Sportbeleid en activering	157	139	0	139	171	0	171
52	Sportaccommodaties	618	2.188	-441	1.747	1.041	-508	532
53	Cultuurpresentatie,-prod.,-participatie	151	181	0	181	150	0	150
54	Musea	49	49	0	49	50	0	50
55	Cultureel erfgoed	28	29	0	29	30	0	30
56	Media	565	574	0	574	583	0	583
57	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.386	1.572	-4	1.568	1.628	-4	1.623
PROG5 Cultureel, sportief en recreatief - Totaal		2.954	4.732	-445	4.287	3.651	-513	3.139
<i>(Bedragen x € 1.000,-)</i>								
-/- = voordeel								

Zie paragraaf 4.2 voor een nadere toelichting op de afwijkingen tussen begroting 2019 t/m 16^e wijziging en de begroting 2020.

Meerjarenraming 2021 tot en met 2023

	Begroting 2020			Begroting 2021			Begroting 2022			Begroting 2023			
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	
PROG5 Cultureel, sportief en recreatief													
51	Sportbeleid en activering	171	0	171	172	0	172	172	0	172	172	0	172
52	Sportaccommodaties	1.041	-508	532	1.125	-509	616	1.674	-550	1.124	1.669	-549	1.120
53	Cultuurpresentatie,-prod.,-participatie	150	0	150	150	0	150	150	0	150	150	0	150
54	Musea	50	0	50	50	0	50	50	0	50	50	0	50
55	Cultureel erfgoed	30	0	30	30	0	30	30	0	30	30	0	30
56	Media	583	0	583	583	0	583	583	0	583	583	0	583
57	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.628	-4	1.623	1.646	-4	1.642	1.699	-4	1.694	1.709	-4	1.704
PROG5 Cultureel, sportief en recreatief - Totaal		3.651	-513	3.139	3.755	-513	3.242	4.356	-554	3.802	4.362	-554	3.808
<i>(Bedragen x € 1.000,-)</i>													
-/- = voordeel													

2.7 Programma 6 - Zeewolde zorgzaam en solidair

Algemeen

Het programma omvat de inkomensondersteuning voor inwoners die dit nodig hebben én de noodzakelijke maatschappelijke ondersteuning en/of zorg voor jongeren, volwassenen en ouderen, in samenwerking met de op deze gebieden actieve maatschappelijke organisaties en partners.

Hoofdoelstelling

Wij stellen de inwoners van Zeewolde in staat om, onafhankelijk van inkomen, leeftijd en lichamelijke gesteldheid, op een redelijk niveau deel te nemen aan het maatschappelijke leven.

Vastgestelde beleidskaders

Voor de uitvoering van het beleid zijn de volgende bestuurlijke kaders van belang:

Kader	Looptijd	Vastgesteld	Actualisatie
Jeugdbeleid Zeewolde 2018 en verder "Een sterke basis voor de jeugd"	Onbepaald	2017	Naar behoefte
Nota Lokaal samenspel in het kader van de WMO 2015	Onbepaald	2014	Naar behoefte
Beleidsnotitie Participatiewet "Van zorgen voor, naar zorgen dat ..."	2015 e.v.	2014	Naar behoefte
Uitwerking werkgeversdienstverlening "Niemand op de reservebank"	2015 e.v.	2015	Naar behoefte
Sociaal Domein Zeewolde – vanuit "nabij is beter" - doen wat nodig is!	2018 t/m 2022	2018	2022
Verbeterplan Toegang Jeugd	Onbepaald	2017	Naar behoefte
Nota Informele Zorg Zeewolde	2016-2019	2015	2020
Samen@Zeewolde: vrijwilligersbeleid Zeewolde	2014-2020	2014	2020
Regionaal Kompas (Wmo)	2018-2020	2017	2020
Regionaal Beleidsplan Jeugdhulp Flevoland	Onbepaald	2015	Naar Behoefte

Wat willen we bereiken (effecten)?

Speerpunten voor 2020 t/m 2023

1. Meer initiatieven in de samenleving die bijdragen aan vitaliteit, veerkracht en mentale gezondheid van inwoners.
2. Meer jeugdigen groeien kansrijk en gezond op en zijn voorbereid op de toekomst. Creëren van een positief opvoedklimaat. Passend aanbod van jeugdhulp middels een lokaal gerichte integrale aanpak.
3. Meer mensen ervaren dat zij gelukkig wonen en leven in de directe leefomgeving .
4. Inwoners zoveel mogelijk in staat te stellen zelfstandig te functioneren in de huidige samenleving.
5. Meer Zeewoldenaren leven of groeien op in een financieel veilige situatie.
6. Meer inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties zetten zich samen in voor wijk, dorp en de lokale arbeidsmarkt.
7. Talenten van inwoners worden meer benut.
8. Een vitale samenleving waarin vrijwilligers(organisaties) zich erkend, ondersteund en gewaardeerd voelen.
9. Meer sociale samenhang in straat, buurt en wijk waardoor veiligheidsbeleving verbetert.

Wat gaan we daarvoor doen (prestaties)

1. Werken aan gezonde scholen/kinderopvang in Zeewolde.
 2. Verder verbeteren van vroeg signalering.
 3. Blijvend realiseren van een sluitende aanpak voor mensen in een kwetsbare positie.
 4. Faciliteren van vrijwilligersinzet.
 5. Faciliteren van sociale activering en arbeidsactivering.
 6. Inclusie-agenda uitvoeren.
- De bovenstaande prestaties dragen bij aan alle speerpunten 2020-2023.

Verbonden partijen bij dit programma

Naam verbonden partij	Gevestigd	Doel	Soort deelname	Raadsbesluit	In werking tredingsdatum
Werkvoorzienings-schap IJsselmeergroep	Emmeloord	Uitvoering WSW	Lid gemeen-schappelijke regeling	23 mei 2019	Uittreding is in afwachting van notariële afwikkeling
Meerinzicht	Ermelo	Bedrijfsvoeringsta-ken; waaronder de heffing en invordering van belastingen. Taken Sociaal Domein	Lid gemeen-schappelijke regeling	12-12-2013	1 januari 2015: fase 1 Bedrijfsvoering. 1 januari 2018: fase 2 Bedrijfsvoering en taken Sociaal Domein
Centrumregeling Sociaal Domein Flevoland	Almere	Regionale samenwerking op het gebied van Jeugd en Wmo	Centrum gemeente-constructie	Oktober 2014	1 januari 2015

Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf Verbonden partijen.

Beleidsindicatoren bij dit programma

Besluit Begroting en Verantwoording								
Indicator	Eenheid	Zeewolde			NL in referentie jaar	Bron	Beschrijving	Taakveld
		2016	2017	2018				
Banen	per 1.000 inw 15-64jr	712,3	727,3	757,7	774	LISA	Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-74 jaar.	6
Netto arbeidsparticipatie	%	70,5	70,9	72,9	67,8	CBS - Arbeidsdeelname	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking.	6
Bijstandsuitkeringen	per 1.000 inw 18jreo	21,6	22,2	21,5	39	CBS - Participatie Wet	Het aantal personen met een bijstandsuitkering, per 1.000 inwoners. 1e hlfj 2017	6
Lopende re-integratievoorzieningen	per 1.000 inw 15-74jr	14,4	n.n.b.	15,4	30,5	CBS - Participatie Wet	Het aantal re-integratievoorzieningen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-74 jaar. 2e hlfj 2018	6
Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement	per 1.000 inw	35	36	39	60	CBS - Monitor Sociaal Domein WMO	Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op een aantal gemeenten in een peilperiode (hier 2018).	6
% kinderen in armoede	%	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.	6
% werkloze jongeren	%	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	Het percentage werkloze jongeren (16-22 jaar).	6
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	11	11,5	12,3	10,4	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar. 1 hlfj 2017	6
Jongeren met jeugdreclassering	%	n.n.b.	0,3	n.n.b.	0,4	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	Het percentage jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar). 1e hlfj 2017	6
Jongeren met jeugdbescherming	%	1	0,9	0,9	1,1	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	Het percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar. 2e hlfj 2016	6

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl dd 140819

Wat mag het kosten?

	Rekening 2018	Begroting 2019 (na wijzigingen)			Begroting 2020			
		Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
PROG6 Zeewolde zorgzaam en solidair								
61	Samenkracht en burgerparticipatie	1.060	1.918	-42	1.876	1.774	-42	1.732
62	Wijkteams	2.072	1.926	0	1.926	1.605	0	1.605
63	Inkomensregelingen	2.265	6.576	-4.059	2.517	6.285	-5.092	1.193
64	Begeleide participatie	391	382	0	382	382	0	382
65	Arbeidsparticipatie	153	222	0	222	375	0	375
66	Maatwerkvoorziening (WMO)	439	1.070	-175	895	741	-175	566
671	Maatwerkdienstverlening 18+	3.095	2.195	0	2.195	2.649	0	2.649
672	Maatwerkdienstverlening 18-	6.215	4.363	0	4.363	3.357	0	3.357
682	Geëscaleerde zorg 18-	492	553	0	553	559	0	559
PROG6 Zeewolde zorgzaam en solidair - Totaal		16.184	19.204	-4.276	14.928	17.725	-5.308	12.417
<i>(Bedragen x € 1.000,-)</i>								
-/- = voordeel								

Zie paragraaf 4.2 voor een nadere toelichting op de afwijkingen tussen begroting 2019 t/m 16^e wijziging en de begroting 2020.

Meerjarenraming 2021 tot en met 2023

		Begroting 2020			Begroting 2021			Begroting 2022			Begroting 2023		
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
PROG6 Zeewolde zorgzaam en solidair													
61	Samenkracht en burgerparticipatie	1.774	-42	1.732	1.778	-42	1.736	1.778	-42	1.736	1.778	-42	1.736
62	Wijkteams	1.605	0	1.605	1.607	0	1.607	1.617	0	1.617	1.627	0	1.627
63	Inkomensregelingen	6.285	-5.092	1.193	6.452	-5.257	1.195	6.454	-5.374	1.080	6.456	-5.374	1.082
64	Begeleide participatie	382	0	382	382	0	382	382	0	382	382	0	382
65	Arbeidsparticipatie	375	0	375	338	0	338	324	0	324	324	0	324
66	Maatwerkvoorziening (WMO)	741	-175	566	701	-175	526	687	-175	512	687	-175	512
671	Maatwerkdiensterlening 18+	2.649	0	2.649	2.520	0	2.520	2.471	0	2.471	2.469	0	2.469
672	Maatwerkdiensterlening 18-	3.357	0	3.357	3.148	0	3.148	3.064	0	3.064	3.062	0	3.062
682	Geëscaleerde zorg 18-	559	0	559	559	0	559	559	0	559	559	0	559
PROG6 Zeewolde zorgzaam en solidair - Totaal		17.725	-5.308	12.417	17.485	-5.474	12.011	17.336	-5.591	11.745	17.344	-5.591	11.753
<i>(Bedragen x € 1.000,-)</i>													
-/- = voordeel													

2.8 Programma 7 - Duurzaam en gezond Zeewolde

Algemeen

Het programma omvat het in beweging krijgen van de lokale samenleving op het gebied van duurzaamheid en energie en het bevorderen van de algemene, lichamelijke en geestelijke gezondheid van de inwoners van Zeewolde.

Hoofddoelstelling

Zeewolde behoort tot de duurzaamste gemeenten van Nederland. De daarbij behorende doelen zijn richtinggevend en constante afweegfactor in alle facetten van het gemeentelijke beleid. Belangrijk specifiek doel is het realiseren van 200% energieneutraliteit in 2030. De gemeente is verantwoordelijk voor de bewaking, bescherming en bevordering van de gezondheid van inwoners.

Vastgestelde beleidskaders

Voor de uitvoering van het beleid zijn de volgende bestuurlijke kaders van belang:

Kader	Looptijd	Vastgesteld	Actualisatie
Masterplan Grondstoffen	2016 t/m 2020	2016	2020
Beheersverordening gemeentelijke begraafplaatsen Zeewolde 2013	Onbepaald	2013	Naar behoefte
Duurzaamheidsprogramma 2017-2025: "Het toevoegen van waarde aan mens, leefomgeving en economie"	2017 t/m 2025	2017	2025
Energievisie 2017-2030	2017 t/m 2030	2017	Naar behoefte
Lokaal Gezondheidsbeleid Zeewolde	2018 t/m 2021	2018	2021
Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan	2015 t/m 2021	2014	2021

Wat willen we bereiken (effecten)?

Speerpunten voor 2020 t/m 2023

1. Voldoende laadpalen voor elektrische auto's.
2. Duurzaamheid wordt waar mogelijk als integraal vraagstuk gezien en bij alle ontwikkelingen betrokken.
3. Wij gaan met eigenaren van woningen en bedrijfspanden aan de slag om afscheid te kunnen nemen van fossiele brandstoffen.
4. Als gemeente geven wij daarbij het voorbeeld en wij faciliteren het delen van kennis en mogelijkheden.
5. Wij willen onze vooraanstaande positie als duurzame gemeente behouden.
6. Wij gaan met betrokken partijen actief op zoek naar externe financieringsmogelijkheden voor verduurzaming van het woningbestand.
7. Inwoners zijn betrokken bij de verdere uitrol van "omgekeerd inzamelen" van afval.

8. De bestrijding van zwerfafval doen wij samen met inwoners, bezoekers en bedrijven.
9. Voor meer inwoners is de gezonde keuze de makkelijkste om te maken.

Wat gaan we daarvoor doen (prestaties)

1. Het bestaande beleid voor openbare laadpalen is nog steeds actueel. Op basis van dit beleid kunnen openbare laadpalen aangevraagd worden.
2. Opstellen van programma duurzaamheid in het kader van pilot-project programmatisch werken Zeewolde.
3. Aanpassen van Verordening voor duurzaamheidsleningen in Zeewolde, inclusief vaststellen benodigde budget.
- 4.1 Invulling geven aan de Dag van de Duurzaamheid op 10 oktober 2019, gekoppeld aan het opmaken van een huis-aan-huis verspreide Duurzaamheidskrant.
- 4.2 Inrichten van een Energieloket.
5. Uitvoering geven aan het uitvoeringsplan duurzaamheid en uitvoeringsplan energie.
6. Dit is een constant aandachtspunt voor activiteiten gericht op huishoudens als op andere onderwerpen. Het gemeentelijke budget voor duurzaamheid en energie wordt in principe ingezet als cofinanciering.
7. De inspraakprocedure is in 2019 afgerond, een reactienota daarop is opgesteld en het plaatsingsplan definitief vastgesteld. Vervolgens zal in 2019/2020 het project feitelijk worden uitgevoerd en opgeleverd.
- 8.1 Op basis van de beschikbare Nedvang gelden worden activiteiten gefinancierd die leiden tot extra inzet om zwerfafval te voorkomen en op te ruimen.
- 8.2 De ingezette route om het zwerfafval gezamenlijk te bestrijden blijft gevolgd. Eind 2020 zal er een tweede evaluatie van de uitgevoerde werkwijze en het opgeleverde beeld in de openbare ruimte worden opgesteld.
9. Creëren van een gezonde voedsel- en beweegomgeving via een duurzaam netwerk met partners. Ontwikkelen van een afwegingskader gezondheid in het kader van de Omgevingswet.

Verbonden partijen bij dit programma

Naam verbonden partij	Gevestigd	Doel	Soort deelname	Raadsbesluit	In werking tredingsdatum
NV Huisvuilcentrale Alkmaar	Alkmaar	Vuilverwerking	Aandelenbezit (risicodragende deelneming)		
GGD Flevoland	Lelystad	Gezondheidszorg	Lid gemeenschappelijke regeling	29 november 2007	1 januari 2008
Omgevingsdienst Flevoland en Gooi en Vechtstreek	Lelystad	Uitvoering milieutaken	Lid gemeenschappelijke regeling	26 april 2012	26 april 2012

Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf Verbonden partijen.

Beleidsindicatoren bij dit programma

Besluit Begroting en Verantwoording								
Zeewolde				NL in referentie jaar				
Indicator	Eenheid	2016	2017	2018	2019	Bron	Beschrijving	Taakveld
Fijn huishoudelijk restafval	kg	150	147	n.n.b.	174	CBS - Statistiek Huishoudelijk afval	De hoeveelheid niet gescheiden ingezameld restafval per bewoner per jaar (kg)	7
Hernieuwbare elektriciteit	%	341,7	359,8	n.n.b.	16,9	Rijkswaterstaat Klimaatmonitor	Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.	7

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl dd 140819

Wat mag het kosten?

		Rekening	Begroting 2019 (na wijzigingen)			Begroting 2020		
		2018	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
PROG7 Duurzaam en gezond Zeewolde								
71	Volksgezondheid	958	806	0	806	879	0	879
72	Riolering	-200	928	-1.080	-152	1.099	-1.219	-120
73	Afval	-358	2.073	-2.470	-397	2.097	-2.553	-457
74	Milieubeheer	809	840	-74	766	1.037	-74	964
75	Begraafplaatsen en crematoria	13	86	-84	2	86	-85	1
PROG7 Duurzaam en gezond Zeewolde - Totaal		1.223	4.733	-3.708	1.025	5.198	-3.931	1.267
<i>(Bedragen x € 1.000,-)</i>								
-/- = voordeel								

Zie paragraaf 4.2 voor een nadere toelichting op de afwijkingen tussen begroting 2019 t/m 16^e wijziging en de begroting 2020.

Meerjarenraming 2021 tot en met 2023

		Begroting 2020			Begroting 2021			Begroting 2022			Begroting 2023		
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
PROG7 Duurzaam en gezond Zeewolde													
71	Volksgezondheid	879	0	879	879	0	879	879	0	879	879	0	879
72	Riolering	1.099	-1.219	-120	1.099	-1.221	-122	1.099	-1.224	-125	1.099	-1.226	-127
73	Afval	2.097	-2.553	-457	2.131	-2.596	-465	2.159	-2.629	-470	2.187	-2.663	-476
74	Milieubeheer	1.037	-74	964	963	-74	889	983	-74	909	1.012	-74	938
75	Begraafplaatsen en crematoria	86	-85	1	85	-86	-1	85	-87	-2	85	-88	-3
PROG7 Duurzaam en gezond Zeewolde - Totaal		5.198	-3.931	1.267	5.158	-3.976	1.181	5.206	-4.014	1.192	5.263	-4.051	1.212
<i>(Bedragen x € 1.000,-)</i>													
-/- = voordeel													

2.9 Programma 8 - Ruimte en wonen in Zeewolde

Algemeen

Het programma omvat de zorg voor kwalitatief hoogwaardige ruimtelijke ontwikkeling van zowel de bebouwde omgeving als ook het buitengebied en het woonbeleid.

Hoofddoelstelling

Er is, in samenspraak met alle betrokkenen, een Structuurvisie opgesteld voor het gehele grondgebied. De intergemeentelijke structuurvisie Oosterwold is inmiddels tot stand gekomen. Verdere ontwikkelingen worden nauwkeurig gevolgd. De plannen met betrekking tot de Polderwijk worden op basis van maatwerk verder ingevuld.

Vastgestelde beleidskaders

Voor de uitvoering van het beleid zijn de volgende bestuurlijke kaders van belang:

Kader	Looptijd	Vastgesteld	Actualisatie
Woonvisie	2015 t/m 2020	2015	2020
Vastgestelde bestemmingsplannen	10 jaar	Divers	1 keer per 10 jaar
Structuurvisie	2022	2013	2020

Wat willen we bereiken (effecten)?

Speerpunten voor 2020 t/m 2023

1. Voor 1 januari 2021 een Omgevingsvisie.
2. Nieuwe woonconcepten krijgen een kans.
3. Wij zorgen voor woningen voor doelgroepen als ouderen en starters.
4. De welstandscommissie in de huidige vorm kan stoppen.
5. Samen met werkgevers zoeken wij naar meer permanente oplossingen (integratie) in het dorp.
6. Voor Horsterwold willen wij binnen het beleid "Vitale verblijfsrecreatie" een permanente oplossing. Permanente bewoning is geen optie.
7. Er komt extra aandacht voor handhaving van het verbod op bewoning van boten in jachthavens.
8. Wij spannen ons in voor toekomstbestendig internet in het buitengebied.

Wat gaan we daarvoor doen (prestaties)

- 1.1 De omgevingsvisie is een, verplicht door de gemeenteraad op te stellen, integrale visie met strategische hoofdkeuzen van beleid voor de fysieke leefomgeving voor de lange termijn.
- 1.2 In 2019 is gestart met het opstellen van een Toekomstvisie. De input van de Toekomstvisie zal worden gebruikt om samen met de inwoners de Omgevingsvisie te maken.
- 1.3 De Omgevingsvisie is een vertaling van de Toekomstvisie in concrete opgaven voor het fysieke domein (wonen, werken, recreatie) met omgevingswaarden. Het heeft een strategisch en concreter karakter dan de Toekomstvisie.

- 1.4 Ook hoofdlijnen voor het beheer van de bestaande fysieke leefomgeving, bescherming van onderdelen van de fysieke leefomgeving en van voorgenomen ontwikkelingen maken deel uit van de omgevingsvisie.
- 1.5 De Omgevingsvisie biedt naar verwachting per 1 januari 2021 het beleidsmatige kader voor het Omgevingsplan dat de bestemmingsplannen gefaseerd gaat vervangen.
2. Op dit moment vinden er gesprekken plaats over de realisatie van het Knarrenhof en worden er Tiny Houses gerealiseerd in Polderwijk
- 3.1 Appartementen worden er in het Centrum gerealiseerd voor in het huursegment goedkoop (Woonpalet) en middelduur (Woonhave). 16 appartementen worden gehuurd door Coloriet.
- 3.2 Onder het speerpunt “Wij zorgen voor woningen voor doelgroepen als ouderen en starters” valt ook Beschermd Wonen en het huisvesten van bijzondere doelgroepen zoals jongeren op kamers vanuit zorg en kamerbewoning voor urgenten.
4. In het kader van de voorbereiding/implementatie van de omgevingswet zal hiertoe een voorstel worden uitgewerkt.
5. Op dit moment zijn de meeste arbeidsmigranten die werkzaam zijn in Zeewolde tijdelijk gehuisvest aan de Bosruiterweg 14-16 met een actuele logiescapaciteit van 1171. Dit betreft met name de categorie short-stay (circa 3 maanden) en midstay (circa 6 maanden). Een klein percentage long stay arbeidsmigranten (5 tot 10 %) is woonachtig in de kern Zeewolde (kamerverhuur, appartement of eengezinswoning). De vergunningen voor het perceel Bosruiterweg 14-16 zijn tijdelijk (deels tot eind 2020, deels tot eind 2025). Het beleid is gericht om meer permanente oplossingen en meer integratie van arbeidsmigranten. In het kader van de Omgevingsvisie zal samen met de werkgevers onderzoek plaatsvinden naar de verschillende mogelijkheden om invulling te geven aan dit beleid.
6. De gemeente is al langere tijd in gesprek met (een afvaardiging) van de VVE Horsterwold over de toekomst van het recreatieterrein. Medio 2015 heeft de gemeente een twee sporen beleid in gang gezet. De handhaving van het verbod van permanente bewoning is geïntensiveerd. Tegelijkertijd staat de gemeente open voor een dialoog over een eventuele doorontwikkeling/herontwikkeling van het recreatieterrein. Hiervoor zijn kaders gesteld in de eindrapportage “Vitale verblijfsrecreatie”. Tot dusverre houdt het bestuur van de VVE vast aan “permanente bewoning” als enige optie voor de toekomst. Deze optie is voor de gemeente echter niet bespreekbaar.
7. Voor het wonen op boten gaan wij een begin maken met de inventarisatie van de Bolhaven en de Bonshaven. Deze havens zijn uitgekozen omdat er ook mensen in de Basisregistratie personen ingeschreven staan. Een quickscan van de havens zal ongeveer een maand in beslag nemen. De resultaten zullen worden gedeeld met de eigenaar/ beheerder van de jachthaven waarbij zal worden aangegeven dat er een handhavingstraject zal worden gestart.
8. Gecoördineerd door de provincie wordt in samenspraak met de gemeente Almere, Dronten, Lelystad en Zeewolde een marktinitiatief voor verglazing van het buitengebied uitgerold.

Verbonden partijen bij dit programma

Naam verbonden partij	Gevestigd	Doel	Soort deelname	Raadsbesluit	In werking tredingsdatum
Gebieds-ontwikkeling Oosterwold	Almere	Uitvoering geven aan gebieds-ontwikkeling Oosterwold	Centrumgemeente-constructie	September 2013	1 januari 2014

Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf Verbonden partijen.

Beleidsindicatoren bij dit programma

Besluit Begroting en Verantwoording								
Zeewolde				NL in referentie				
Indicator	Eenheid	2016	2017	2018	jaar	Bron	Beschrijving	Taakveld
Woonlasten éénpersoons-huishouden	euro	603	n.n.b.	682	669	COELO, Groningen	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuisouden betaalt aan woonlasten.	8
Woonlasten meerpersoons-huishouden	euro	663	n.n.b.	753	739	COELO, Groningen	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuisouden betaalt aan woonlasten.	8
WOZ-waarde woningen	dzd euro	229	231	240	230	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken	De gemiddelde WOZ waarde van woningen.	8
Nieuwbouw woningen	aantal per 1.000 woningen	16,5	n.n.b.	n.n.b.	7,2	ABF - Systeem Woningvoorraad	Het aantal nieuwbouwwoningen, per 1.000 woningen.	8
Demografische druk	%	44,9	n.n.b.	62,8	69,8	CBS - Bevolkingsstatistiek	De som van het aantal personen van 0 tot 15 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 15 tot 65 jaar.	8

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl/dd/140819

Wat mag het kosten?

	Rekening 2018	Begroting 2019 (na wijzigingen)			Begroting 2020			
		Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
PROG8 Ruimte en wonen in Zeewolde								
81	Ruimtelijke ordening	329	408	-25	383	310	-119	191
82	Grondexploitatie (niet-bedrijventerrein)	-4.252	6	0	6	0	0	0
83	Wonen en bouwen	-577	697	-4.782	-4.085	583	-1.007	-424
PROG8 Ruimte en wonen in Zeewolde - Totaal		-4.500	1.111	-4.807	-3.696	894	-1.126	-232

(Bedragen x € 1.000,-)
-/- = voordeel

Zie paragraaf 4.2 voor een nadere toelichting op de afwijkingen tussen begroting 2019 t/m 16^e wijziging en de begroting 2020.

Meerjarenraming 2021 tot en met 2023

	Begroting 2020			Begroting 2021			Begroting 2022			Begroting 2023			
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	
PROG8 Ruimte en wonen in Zeewolde													
81	Ruimtelijke ordening	310	-119	191	314	-100	214	314	-100	214	314	-100	214
82	Grondexploitatie (niet-bedrijventerrein)	0	0	0	4	0	4	4	0	4	4	0	4
83	Wonen en bouwen	583	-1.007	-424	590	-1.007	-417	590	-1.007	-417	590	-1.007	-417
PROG8 Ruimte en wonen in Zeewolde - Totaal		894	-1.126	-232	908	-1.107	-199	908	-1.107	-199	908	-1.107	-199

(Bedragen x € 1.000,-)
-/- = voordeel

3. Paragrafen

Algemeen

Met de paragrafen (welke verplicht deel uitmaken van de Programmabegroting) wordt inzicht gegeven in het beleid voor diverse beheersmatige processen. Deze paragrafen zijn van belang voor de realisatie van de raadsprogramma's en ze geven aanvullende informatie voor de beoordeling van de financiële positie van de gemeente op de korte en (middel)lange termijn.

Inhoudelijk is bij het schrijven van de paragrafen aansluiting gezocht bij lopende en te verwachten ontwikkelingen voor dat jaar. Indien mogelijk wordt in de paragrafen verwezen naar relevante beleidsnota's c.q. beheerplannen.

De volgende paragrafen zijn verplicht onderdeel van de Programmabegroting:

- Lokale heffingen
- Weerstandsvermogen en risicobeheersing
- Onderhoud kapitaalgoederen
- Financiering
- Bedrijfsvoering
- Verbonden partijen
- Grondbeleid
- Uitgaande subsidies

In elke paragraaf geven wij een korte beschrijving van de doelstelling van de betreffende paragraaf, gevolgd door een beschrijving van het gemeentelijke beleid.

3.1 Lokale heffingen

Algemeen

Naast de algemene uitkering uit het Gemeentefonds en de specifieke uitkeringen van het Rijk zijn de lokale heffingen een belangrijk onderdeel van de gemeentelijke inkomsten. Deze inkomsten kennen zowel een ongebonden karakter (algemeen dekkingsmiddel) als een gebonden karakter (specifieke heffingen).

Deze paragraaf behandelt de belangrijkste uitgangspunten ten aanzien van de verschillende gemeentelijke heffingen (tarievenbeleid), geeft daarnaast een overzicht op hoofdlijnen evenals een aanduiding van de lokale belastingdruk en tenslotte een korte beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid.

Gemeentelijke heffingen

De paragraaf Lokale heffingen heeft zowel betrekking op heffingen waarvan de besteding gebonden als ongebonden is.

- Gebonden heffingen liggen in de sfeer van de retributies ter dekking van specifieke kosten, zoals de rioolheffing en afvalstoffenheffing met daaraan gekoppeld het vraagstuk van de kostendekkendheid van de tarieven.
- Ongebonden heffingen met het karakter van algemeen dekkingsmiddel zijn bijvoorbeeld de onroerende zaakbelastingen, forensen- en toeristenbelasting en precariobelasting.

Hierbuiten valt de zogeheten Bedrijven Investeringszones (BIZ), omdat de gemeente bij deze regeling alleen een rol heeft voor de heffing en de ontvangen gelden rechtstreeks doorgesluisd worden naar een speciaal voor de BIZ opgerichte vereniging of stichting. Voor Zeewolde is dit de Stichting Ondernemersfonds Centrum Zeewolde.

Gehanteerde beleidsuitgangspunten

De uitgangspunten van het Collegeprogramma en, waar dit van toepassing is, op rijksregels (zowel wetgeving als uitvoeringsregels) zijn:

- Waar mogelijk streven naar kostendekkende tarieven en heffingen;
- Het streven blijft de lasten voor inwoners en bedrijven zo laag mogelijk te houden, passend bij het gewenste voorzieningenniveau;
- Trendmatige verhogingen (de reële trendmatige groei van het bruto binnenlands product (BBP) plus de prijsontwikkeling) van de door de gemeente te heffen belastingen worden doorgevoerd.

Overzicht op hoofdlijnen

In de gemeente Zeewolde zijn de volgende belastingen en heffingen te onderscheiden.

- Onroerende zaakbelastingen
- Afvalstoffenheffing
- Rioolrechten
- Lijkbezorgingsrechten
- Leges, o.a. burgerzaken, bouwleges en diverse andere leges
- Toeristenbelasting
- Forensenbelasting
- Precariorechten (op ondergrondse leidingen)
- Marktgeden
- Havengelden

Inkomsten lokale heffingen

Tarieven (ongebonden) (bedragen x € 1.000,-)					
Belastingsoort	Begroting 2019 na wijziging	Begroting 2020 primitief	Begroting 2021 primitief	Begroting 2022 primitief	Begroting 2023 primitief
Forensenbelasting	354	354	354	354	354
Onroerende zaakbelastingen	5.472	5.571	5.624	5.668	5.712
Precariorechten	951	951	951	0	0
Toeristenbelasting	2.346	2.445	2.495	2.520	2.545
Subtotaal	9.123	9.321	9.424	8.542	8.611
Tarieven (gebonden) (bedragen x € 1.000,-)					
Belastingsoort	Begroting 2019 na wijziging	Begroting 2020 primitief	Begroting 2021 primitief	Begroting 2022 primitief	Begroting 2023 primitief
Afvalstoffenheffing	2.470	2.553	2.596	2.629	2.663
Bouwvergunningen	725	1.000	1.000	1.000	1.000
Burgerzaken	343	339	345	351	357
Havengelden	2	2	2	2	2
Lijkbezorgingsrechten	84	85	86	87	88
Marktgelden	15	15	15	15	15
Overige heffingen (leges APV enz.)	72	72	72	72	72
Rioolrechten	1.080	1.115	1.129	1.144	1.158
Subtotaal	4.791	5.181	5.245	5.300	5.355
Totaal	13.914	14.502	14.669	13.842	13.966

De afname van de inkomsten in 2022 wordt veroorzaakt door het wegvallen van de Precariobelasting.

De onroerende zaakbelastingen zijn als algemeen dekkingsmiddel verreweg de belangrijkste belastingsoort.

Onroerende zaakbelasting

De OZB-tarieven worden zoals genoemd onder de gehanteerde beleidsuitgangspunten (tarievenbeleid) verhoogd met de trendmatige groei van de prijs nationale bestedingen (pNb).

Daarmee blijven deze binnen de door het rijk vastgestelde macronorm.

De tarieven worden naar een percentage van de vastgestelde WOZ waarde berekend.

Tarieven OZB

Soort belasting	Tarief 2017	Tarief 2018	Tarief 2019
Eigendom woningen	0,1197 %	0,1196 %	0,1251%
Eigendom niet woningen	0,1585 %	0,1710 %	0,1805%
Gebruik niet woningen	0,1261 %	0,1361 %	0,1436%

De gemeente Zeewolde is aangesloten op de Landelijke Voorziening Waarde Onroerende zaken (LV WOZ) De WOZ waarden van alle woningen zijn daar nu op te vragen, vooralsnog blijven de waarden van de bedrijfsgebouwen vertrouwelijk. Het Kadaster is de beheerder van de LV WOZ.

Afvalstoffenheffing

De kosten voor de inzameling en verwerking van afval worden tot op heden volledig gedekt uit de afvalstoffenheffing.

Afvalstoffenheffing	2020
Kosten taakveld Afval	1.847.493
Netto kosten taakvelden	1.847.493
Toe te rekenen kosten:	
BTW	387.973
Doorbelastingen	118.190
Totaal toe te rekenen kosten	506.163
Totale kosten	2.353.656
Opbrengst	2.553.440
Dekkingspercentage	108%

Bij de afvalstoffenheffing is een kostendekkendheid van 100% het uitgangspunt. De Egalisatievoorziening Afvalstoffenheffing wordt gebruikt om afwijkingen boven of onder een percentage van 100% op te vangen.

Rioolheffing

De gemeente is op basis van de Wet Milieubeheer verplicht om een Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) te hebben. Hierin wordt beschreven hoe het afvalwater doelmatig wordt ingezameld en getransporteerd en voor welke prijs dit kan. De tarieven voor de riolrechten mogen niet meer dan kostendekkend zijn. In het Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (VGRP) 2015/2021 wordt aan de hand van meerjarige onderhoudsprogramma's en vigerende wetgeving, de toekomstige kosten en inkomsten ontwikkeling voor het beheer en onderhoud van de afvalwater stelsel in beeld gebracht. Hieronder vallen in hoofdlijnen de systemen voor de afvoer van het sanitaire water, regenwater en grondwater in de gemeentelijke en openbare terreinen. Grondwaterbeheer is ook onderdeel van het VGRP op basis van de Waterwet.

Rioolheffing	2020
Kosten taakveld Riool	1.093.000
Netto kosten taakvelden	1.093.000
Toe te rekenen kosten:	
BTW	136.500
Doorbelastingen	10.785
Totaal toe te rekenen kosten	147.285
Totale kosten	1.240.285
Opbrengst	1.115.444
Dekkingspercentage	90%

Bij de rioolheffing is een kostendekkendheid van 100% het uitgangspunt. De Egalisatievoorziening rioolheffing wordt gebruikt om afwijkingen boven of onder een percentage van 100% op te vangen.

Lijkbezorgingsrechten

De lijkbezorgingsrechten zijn niet kostendekkend. Gezien de bevolkingssamenstelling is het ook niet voor de hand liggend om de tarieven in een kort tijdsbestek te verhogen tot een kostendekkend tarief.

Leges

Leges kunnen volgens de Gemeentewet worden geheven ter zake van een door de gemeente geleverde dienst. Meest aansprekende voorbeelden zijn de leges voor het verstrekken van een rijbewijs, paspoort of bouwvergunning (de huidige WABO).

Enkele legestarieven, van vooral burgerzaken, worden door het Rijk vastgesteld en kunnen door de gemeente niet worden beïnvloed. Tarieven met betrekking tot de Grootschalige Basiskaart Nederland (GBKN) worden daarentegen, op basis van landelijke gegevens en afspraken in regionaal verband, door de raad vastgesteld bij de Legesverordening. De leges mogen, in zijn geheel, niet meer dan 100% kostendekkend zijn.

Toeristenbelasting

De toeristenbelasting is een algemeen dekkingsmiddel. Heffing vindt conform de verordening plaats per overnachting per persoon; voor vaste standplaatsen wordt een forfaitair tarief gehanteerd voor bijvoorbeeld een jaar- of seizoenplaats (rekening houdend met het type seizoenplaats). De recreatieondernemers berekenen deze kosten door aan hun gasten en betalen de belasting aan de gemeente. Overigens vloeit van de opbrengst jaarlijks een substantieel bedrag weer terug naar de recreatieve sector.

Forensenbelasting.

Deze belasting wordt geheven bij natuurlijke personen die geen hoofdverblijf in de gemeente hebben en op meer dan 90 dagen van het belastingjaar voor zich of zijn gezin een gemeubileerde woning beschikbaar houdt.

Precariobelasting

Onder de naam precariobelasting wordt een belasting geheven ter zake van het hebben van voorwerpen onder voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond (artikel 228 Gemeentewet). Precariobelasting is een algemeen dekkingsmiddel.

De tweede kamer heeft op 21 februari 2017 besloten om de termijn dat precario geheven kan worden te verkorten van 10 jaar naar 5 jaar. Zie hier voor ook de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Gemeenten die op 10 februari 2016 in hun belastingverordening een tarief hadden voor nutsnetwerken, mogen uiterlijk tot 1 januari 2022 nog precariobelasting op nutsnetwerken heffen. Onder de overgangsregeling kan een gemeente maximaal het tarief in rekening brengen dat op 10 februari 2016 gold.

Marktgelden

Onder de naam marktgeld wordt een recht geheven voor het innemen van een standplaats op de wekelijkse markt in de gemeente.

Havengelden

De geheven havengelden zijn lager dan de bijbehorende lasten. Uw Raad heeft ingestemd met de vaststelling van het voor dit onderwerp niet kostendekkende tarief. Overigens zijn de kosten en opbrengsten hieromtrent marginaal.

Vergelijkend overzicht woonlasten 2019

	Eigenaar- bewoner			Huurder		
Gemeente	Woonlasten eenpersoons- huishoudens in €	Woonlasten Meerpersoons- huishoudens in €	Rang lijst nummer meerpersoons- huishouden ten opzichte van alle gemeenten in Nederland	Woonlasten eenpersoons- huishoudens in €	Netto woonlasten Meerpersoons- huishoudens in €	Rang lijst Nummer meerpersoons- huishoudens ten opzichte van alle gemeenten in Nederland
Harderwijk	593	651	39	297	355	178
Ermelo	683	732	133	356	405	224
Bunschoten	570	579	8	284	293	113
Zeewolde	682	753	176	365	436	259
Nunspeet	556	602	17	150	196	18
Oldebroek	671	736	148	345	410	233
Elburg	611	688	81	344	422	248
Dronten	687	687	78	352	352	173
Almere	804	804	262	352	352	176
Nijkerk	563	588	10	152	177	11
Lelystad	669	786	240	337	455	277
Eemnes	706	911	343	288	492	322
Huizen	618	694	87	228	304	130
Noordoostpol der	682	721	118	395	434	257
Urk	908	908	342	515	515	345

In de ranglijstvolgorde heeft nummer 1 de laagste woonlasten. In de woonlasten zijn begrepen de OZB, rioolrecht en afvalstoffenheffing en woningen met een gemiddelde waarde (bron: Coelo-atlas).

Het is niet automatisch zo dat gemeenten met hoge bruto woonlasten ook meer overhouden aan de opgelegde belastingen. Gemeenten met een relatief waardevol onroerend goed bestand ontvangen een lagere uitkering vanuit het gemeentefonds dan gemeenten met een relatief minder waardevol onroerend goed bestand. Zij worden geacht meer uit hun eigen belastinginkomsten te kunnen financieren. Daarom wordt de gemiddelde OZB opbrengst gecorrigeerd voor het feit dat er verevening van belastingcapaciteit plaatsvindt. De zo berekende netto-woonlasten geven weer wat de gemeente per saldo overhoudt aan de belastingheffing.

Kwijtscheldingsbeleid

De voorwaarden waarbinnen de gemeente kwijtschelding kan verlenen aan natuurlijke personen zijn door het Rijk in onder meer de Invorderingswet en bijbehorende Uitvoeringsregeling strak omschreven. Kwijtschelding kan alleen worden verleend indien het een aanslag betreft voor de onroerende zaakbelastingen, afvalstoffenheffing en rioolrechten. De overige heffingen zijn uitgesloten van kwijtschelding.

Bij de beoordeling van verzoeken om kwijtschelding wordt de 100%-norm gehanteerd. Dit betekent dat, om in aanmerking te komen voor kwijtschelding, het inkomen niet hoger mag liggen dan 100% van het bijstandsniveau. Vervolgens vindt er een vermogenstoets plaats.

Aanvragen worden getoetst bij het Inlichtingenbureau. Deze toets is niet alleen een vermogenstoets, maar ook een inkomenstoets.

Er is een kolom aan de tabel toegevoegd, het betreft de aanvragen die buiten behandeling gesteld zijn.

Vanaf 2017 wordt er gewerkt met een “verkort formulier” en wordt er maandelijks door het Inlichtingenbureau bekeken of iemand voor automatische kwijtschelding in aanmerking komt. Het Inlichtingenbureau werkt met inkomens- en vermogensgegevens die ouder zijn dan een half jaar en om zorgvuldig te bekijken of iemand toch voor kwijtschelding in aanmerking komt wordt de aanvrager in de gelegenheid gesteld om een “uitgebreid formulier” in te vullen en met alle gevraagde bijlagen terugsturen. Er wordt dan handmatig bekeken of de aanvrager voor kwijtschelding in aanmerking komt.

Overzicht kwijtscheldingen

Verzoeken om kwijtschelding	2016	2017	2018	2019 per 1 september
Aantal verzoeken	366	433	406	412
Volledig toegekend	319	325	320	297
Gedeeltelijk toegekend	6	9	10	8
Afgewezen	35	53	49	45
Nog in behandeling	0	0	1	11
Buiten behandeling gesteld	0	40	26	51
Aanvragen door ondernemers	5, waarvan 1 nog in behandeling	1 nog in behandeling	5, waarvan 1 nog in behandeling	7, allen nog in behandeling

3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

De paragraaf weerstandsvermogen geeft aan hoe goed de begroting bestand is tegen financiële tegenvallers. Daartoe is inzicht nodig in de omvang van de risico's en de aanwezige weerstandscapaciteit.

Om inzicht te krijgen in de robuustheid van de financiële documenten van de gemeente bepaalt artikel 11 van de BBV dat in de paragraaf Weerstandsvermogen een relatie wordt gelegd tussen de weerstandscapaciteit en de risico's.

Algemeen

De raad van Zeewolde heeft een nota Weerstandsvermogen en risicobeheersing vastgesteld. Deze is in 2014 herzien. Daarin staan de kaders waarmee in de paragraaf wordt gewerkt. Naast de toepassing van deze kaders worden de risico's (wel) jaarlijks tweemaal geactualiseerd in afstemming met het management, bestuur en raad. Tot nu zijn de risico's niet gekwantificeerd, omdat de laatste 10 jaar er vanuit de bovengenoemde risico inventarisatie weinig risico's zich daadwerkelijk hebben voorgedaan.

Het resultaat van bovengenoemde werkwijze is dat in de paragraaf wel de weerstandscapaciteit wordt berekend, maar dat de risico's alleen worden omschreven en niet worden gekwantificeerd. Met als gevolg dat deze niet kunnen worden geconfronteerd met de weerstandscapaciteit en er dus ook geen weerstandsratio wordt berekend. Strikt genomen volgt Zeewolde hiermee niet de BBV (art 11 lid 1). Zeewolde heeft de beschikking over een ruim incidenteel weerstandsvermogen. Mede omdat risico's uiteenvallen in incidentele en structurele risico's kan op deze wijze niet de juiste conclusie worden getrokken.

In 2019 wordt de Nota Weerstandsvermogen en risicobeheersing geactualiseerd. Het doel is hiermee om een pragmatische werkwijze te creëren waarbij een goede invulling wordt gegeven aan het begrip Risicomanagement, wat tevens voldoet aan eisen vanuit de BBV. In de Programmabegroting 2020-2023 is de oude werkwijze nog toegepast.

Ratio's kengetallen

Met het vaststellen van de wijzigingen in het "Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en gemeenten" (BBV) op 5 maart 2016 is het opnemen van een aantal kengetallen verplicht.

De berekenwijze van de kengetallen is vastgelegd in een ministeriële regeling. Mede op basis van deze kengetallen dient de paragraaf een analyse te geven van de financiële positie van de gemeente.

Kengetallen	Signaleringswaarden GTK 2020 Gemeenten			Jaarstukken		Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	Minst risicovol	Neutraal	Meest risicovol	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Netto schuldquote	< 90%	90 - 130%	> 130%	-52%	-47%	-51%	-14%	-19%	-43%	-65%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte geldleningen	< 90%	90 - 130%	> 130%	-58%	-55%	-56%	-21%	-26%	-50%	-72%
Solvabiliteitsratio	> 50%	20 - 50%	< 20%	66%	65%	64%	64%	63%	62%	62%
Structurele exploitatieruimte	> 0%	0%	< 0%	-2%	-6%	6%	0,2%	0,5%	0,2%	0,8%
Grondexploitatie	< 20%	20 - 35%	> 35%	81%	83%	70%	87%	71%	50%	32%
Belastingcapaciteit	< 95%	95 - 105%	> 105%	98%	101%	102%	PM	PM	PM	PM

- De netto-schuldquote vergelijkt de leningen van de gemeente (met aftrek van de geldelijke bezittingen) met de totale baten van de jaarrekening. Hiermee geeft deze indicator inzicht in de mate waarin de jaarrekening “vastligt” door rente en aflossing. De tabel hierboven presenteert hiernaast ook de schuldquote gecorrigeerd voor de leningen die de gemeente heeft uitstaan (deze middelen vloeien immers op termijn terug).

	Categorie
Netto schuldquote	Minst risicovol
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	Minst risicovol

- De solvabiliteit geeft de mate aan waarin de gemeentelijke bezittingen (balanstotaal) is gefinancierd uit eigen middelen (eigen vermogen).

	Categorie
Solvabiliteit	Minst risicovol

- De indicator “structurele exploitatieruimte” geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte (structurele baten minus structurele lasten) zich verhoudt tot de totale gerealiseerde baten. Dit laat zien in hoeverre gemeente in staat is om structurele tegenvallers op te vangen.

	Categorie
Structurele exploitatieruimte	Minst risicovol

- Het financiële kengetal “grondexploitatie” geeft aan hoe groot de investeringen in grondposities (boekwaarde) zijn ten opzichte van de jaarlijkse baten. De paragraaf grondbeleid en het Meerjaren Perspectief Grondexploitaties (MPG) bieden hierin meer inzicht.

	Categorie
Grondexploitatie	Meest risicovol

- De indicator “belastingcapaciteit” of “woonlasten meerpersoonshuishouden” drukt uit hoe de woonlasten (OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing) zich verhouden tot het gewogen landelijk gemiddelde. Hoge woonlasten ten opzichte van het landelijk gemiddelde drukken uit in hoeverre de gemeente al de eigen inkomsten aanspreekt en dus ook beperkt is in het verkrijgen van extra inkomsten.

	Categorie
Belastingcapaciteit	Neutraal

De indicatoren en normen zijn een grofmazig instrument om een uitspraak te kunnen doen over de financiële positie van een gemeente. Als een indicator matig scoort of meerdere jaren op rij verslechtert, kan dit aanleiding zijn om bij te sturen. De bovenstaande indicatoren verhouden zich echter goed tot de normen. Daarnaast voldoet Zeewolde ook aan de wettelijke renterisiconorm en kasgeldlimiet voor de financiering.

Risico's in relatie tot weerstand

Voor de gemeente Zeewolde zien de risico's in relatie tot weerstand er als volgt uit:

Risico's		
	Incidenteel	Structureel
Zekere	Bedrag is niet te bepalen	Bedrag is niet te bepalen
Onzekere	Bedrag is niet te bepalen	Bedrag is niet te bepalen
Totaal		
Buffer	40.593.000	1.994.000
Verschil	40.593.000	1.994.000

Onderstaand worden de onderdelen uit deze tabel verder uitgewerkt.

Weerstandsvermogen

Onder weerstandsvermogen wordt het vermogen van de gemeente verstaan om risico's op te kunnen vangen.

De gemeente heeft de verantwoordelijkheid een sluitende begroting vast te stellen en bij de jaarrekening verantwoording af te leggen over de realisatie van de begroting. Een sluitende begroting zonder weerstandsvermogen betekent dat iedere tegenvaller een probleem gaat opleveren. In dat geval staat de begroting, en daarmee het beleid van de gemeente, onder druk.

Het doel van het weerstandsvermogen is om zeker te zijn dat de gemeente haar taken, ondanks tegenvallers, kan blijven uitvoeren.

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen aan de ene kant de weerstandscapaciteit (zijnde de middelen waarover we beschikken of kunnen beschikken om niet begrote lasten te kunnen dekken) en aan de andere kant alle risico's waarvoor nog geen voorzieningen zijn gevormd die van betekenis kunnen zijn.

Weerstandscapaciteit

Voor weerstandscapaciteit bestaat geen eensluidende definitie maar is als volgt te omschrijven. De weerstandscapaciteit is opgebouwd uit de middelen en de mogelijkheden waarover een gemeente beschikt om niet begrote tegenvallers te dekken die zich voordoen.

Er is onderscheid te maken in structurele en incidentele weerstandscapaciteit.

Structureel

	Structureel (in €)	
1	Onvoorzien Structureel	94.000
2	Onbenutte belastingcapaciteit	1.900.000
	Totaal	1.994.000

1. Onvoorzien structureel

Uitgangspunt van het financiële beleid is dat elk jaar in de begroting een vast bedrag van € 68.000 wordt geraamd voor onvoorziene structurele uitgaven. Rekening houdend met een overlopende post van € 26.000 zal het totale budget voor de jaarschijf 2020 € 94.000 bedragen.

2. De onbenutte ruimte in de belastingcapaciteit

Wat betreft heffingen (belastingen en retributies) is de gemeente gebonden aan wettelijke regels en gestelde normen. De tarieven van retributies mogen maximaal kostendekkend zijn of de afgenomen diensten worden geleverd tegen de wettelijk genormeerde tarieven.

Als gevolg van de leeftijdsopbouw van de bevolking van onze gemeente, de omvang van de huidige begraafplaats en de vastgestelde tarieven (hoogte vergelijkbaar met omliggende gemeenten) worden de jaarlijkse vaste lasten van de begraafplaats niet gedekt door de baten.

In artikel 12 van de Financiële Verhoudingswet wordt geregeld dat aan een gemeente een aanvullende uitkering kan worden verleend, indien de algemene middelen aanmerkelijk en een structureel tekort geven om in de noodzakelijke behoeften te voorzien, terwijl de eigen inkomsten van de gemeente zich op een redelijk peil vinden. Om te voldoen aan het redelijk peil is op basis van deze berekeningsmethode voor de OZB, afvalstoffenheffing en rioolrecht de vrije ruimte bepaald.

Voor 2018 is deze vrije ruimte berekend op € 1,9 miljoen.

Incidentele buffer

	Incidenteel (in €)	
3	Vrije aanwendbare deel algemene reserve	25.002.000
4	Bestemmingsreserves; Bedrijfsrisico reserve Grondbedrijf	8.588.000
5	Bestemmingsreserves	0
6	Stille reserves: (on)roerende zaken	6.900.000
6	Stille reserves: aandelenbezit	0
7	Onvoorzien Incidenteel	103.000
	Totaal	40.593.000

3. Algemene reserve, het vrij aanwendbare deel;

Bij de laatste actualisatie van de nota Reserves en Voorzieningen is het bodembedrag opnieuw vastgesteld op € 10 miljoen.

4. Bestemmingsreserve Bedrijfsrisico grondbedrijf

Voor de actualisatie van een nota MPG worden 2 verschillende risicoanalyses op de complexen uitgevoerd. Uit de risicoanalyses van de nota MPG 2018 ontstond een plafondbedrag van € 7.400.000 en een bodembedrag van € 6.600.000. Tussen de bestemmingsreserve Bedrijfsrisico Grondbedrijf en de Algemene reserve vindt een wisselwerking plaats indien eerstgenoemde lager dan het bodembedrag of hoger dan het plafondbedrag blijkt te zijn. Veiligheidshalve is besloten het plafondbedrag als richtinggevend aan te houden. Bij overschrijding van het plafond wordt het overtollige, exclusief lopende claims, overgeheveld naar de algemene reserve. Dit laatste zal plaatsvinden op basis van de werkelijke mutaties bij het opstellen van de jaarrekening.

5. Bestemmingsreserves

Bestemmingsreserves zijn gevormd voor een bepaald doel. De raad heeft de bevoegdheid de bestemming te wijzigen en deze in te zetten voor het opvangen van tegenvallers. Daarmee kunnen ze geen onderdeel uitmaken van de weerstandscapaciteit en zijn daarom niet opgenomen in de tabel. Binnen de bestemmingsreserves is een reserve opgenomen voor winsten in de Grondexploitatie (stand 31 december 2018 € 17.841.000). Tussentijds genomen winsten worden binnen de gemeente Zeewolde in eerste instantie toegevoegd aan de beklemde bestemmingsreserve “BBV-winst grondexploitaties”. Wanneer deze winsten volledig voldoen aan het voorzichtigheidsbeginsel, vindt overheveling plaats aan de reguliere bestemmingsreserve “Bedrijfsrisico grondbedrijf”. In de bovenstaande buffer is deze reserve niet meegeteld, terwijl het wel de verwachting is dat deze winsten op termijn naar de bestemmingsreserve “Bedrijfsrisico grondbedrijf” c.q. de Algemene reserve zullen vloeien en dan wel meetellen in de buffer.

6. Stille reserves: (on)roerende zaken & aandelenbezit

Stille reserves ontstaan doordat de verwachte economische waarde in het maatschappelijke verkeer afwijkt van de historische verkrijgingprijs en/of de huidige administratieve boekwaarde.

De hogere waarde dan de administratieve boekwaarde kan pas gebruikt worden als het object niet meer benodigd is voor de taakuitvoering en wordt afgestoten.

Op basis van de WOZ waarden en taxatie is er voor de onroerende en roerende goederen in gemeentelijk bezit een berekening gemaakt (peildatum 1 januari 2018) om de omvang van de stille reserve te bepalen. Het betreffen hier alleen de stille reserves van de algemene dienst.

Het waarde verschil tussen deze waardebepaling en de administratieve boekwaarden bedraagt afgerond € 23,0 miljoen.

Niet dit volledige bedrag aan stille reserves is aan te merken als weerstandscapaciteit, omdat niet alle objecten direct beschikbaar zijn om te verkopen. In de nota “Weerstandsvormogen en Risicobeheersing 2015-2018”, raadsbesluit van 19 februari 2015 wordt uitgegaan van 30% van de stille reserves aan (on)roerende zaken. Onderstaand is de stand uit de Jaarstukken 2018 weergegeven:

Onderwerp	In miljoenen
Onderwijsgebouwen	11,0
Peuterspeelzalen/kinderopvang	0,6
Sport/recreatie (sportzalen en -hallen)	3,0
Overig (gemeentehuis, politiebureau)	6,6
Roerend goed (Fiets – voetveer)	0,2
Sociaal cultureel werk	1,6
Totaal	23,0
Gehanteerd 30% van totaal	6,9

Om te beschikken over betrouwbare courante informatie ten aanzien van het gebruik en inzet van de objecten, de laatst vastgestelde WOZ-waarde en de boekwaarde op de balans van dat moment, is dit gedeelte in 2018 geactualiseerd.

Een bijzondere categorie van stille reserves wordt gevormd door de deelnemingen in het aandelenbezit van ondernemingen als Vitens, Alliander en de Huisvuilcentrale Alkmaar (HVC) e.d. Het bepalen van de omvang van de stille reserves op dit onderdeel is lastig omdat het bezit beperkt verhandelbaar is. Hierop wordt ingegaan bij de paragraaf “Verbonden Partijen”.

7. Onvoorzien Incidenteel

Uitgangspunt van het financiële beleid is dat elk jaar in de begroting per inwoner een bedrag van € 4,54 voor onvoorzien incidenteel wordt opgenomen. Voor 2020 is het geraamde bedrag € 103.000.

Risicomanagement

Het begrip risico is in het BBV omschreven als een kans op gevaar of schade met financieel gevolg van substantiële omvang. Risico's kunnen economisch, politiek, juridisch of bestuurlijk van aard zijn. Het is een bekend gegeven dat de gemeente met een steeds breder scala aan risico's te maken heeft en krijgt waarover verantwoording dient te worden afgelegd. De uitdaging is om een juiste balans te vinden tussen risico's nemen en de beheersing hiervan.

Vastgestelde kaders

Omschrijving	Door	Op
Nota Reserves en Voorzieningen 2017 - 2020	Raad	29 juni 2017
Nota Meerjaren Prognose Grondexploitaties (MPG) 2018	Raad	23 februari 2017
Nota "Weerstandsvermogen en risicobeheersing 2015 – 2018"	Raad	19 februari 2015

Risico's

Binnen de organisatie is afgesproken dat nieuwe risico's direct worden gemeld door het op te nemen in interne en bestuurlijke management rapportages. De risico's zijn ingedeeld naar vrij zekere risico's en risico's met een onzekerheidsfactor.

In deze nota is als uitgangspunt voorgesteld om voor Zeewolde uit te gaan van een weerstandsratio van 2. Bij een weerstandsratio van 2, welke door het Nederlands Adviesbureau Risicobeheersing (NAR) als uitstekend wordt gekenmerkt.

Weerstandsvermogen gemeenschappelijke regelingen waarin gemeente Zeewolde deelneemt.

De gemeente neemt deel in diverse gemeenschappelijke regelingen en/of samenwerkingsverbanden. In de opgestelde voorwaarden en contracten is aangegeven of de betreffende partij een eigen weerstandsvermogen mag aanhouden en/of de eventuele exploitatietekorten direct voor rekening van de gemeente als opdrachtgever komen.

De inhoudelijke informatie van gemeenschappelijke regelingen en/of samenwerkingsverbanden treft u aan in de paragraaf Verbonden Partijen.

In de hierna opgenomen tabel is aangegeven welke GR-en / samenwerkingsverbanden wel of niet over een eigen weerstandsvermogen beschikt. Of dit weerstandsvermogen toereikend is voor de eventuele tekort(en) hangt af van de omvang.

Gemeenschappelijke regeling / samenwerkingsverband	Weerstandvermogen
GGD Flevoland	Ja
Werkvoorzieningschap IJsselmeergroep	Ja
Flevolands Archief	Ja
Sociale Dienst Veluwerand (SDV). Met ingang van 2018 opgegaan in MIZ	Nee
Regio Noord Veluwe (RNV). Met ingang van 2018 deels opgegaan in MIZ	Ja
Coöperatie Gastvrije Randmeren	Ja
Veiligheidsregio Flevoland	Ja
Omgevingsdienst Flevoland en Gooi & Vechtstreek (OFGV)	Matig
Meerinzicht (MIZ)	Nee
Gebiedsontwikkeling Oosterwold	Nee 1)
Centrumregeling Sociaal Domein Flevoland (aankoopcentrale)	Nee 1)

1) Deze gemeenschappelijke regelingen en samenwerkingsverbanden hebben geen eigen begrotings- en jaarrekeningsdocument.

De financiële afwikkeling/-afrekening vindt plaats door middel van afzonderlijke facturering die verantwoord wordt op de betreffende taakvelden in de exploitatie rekening.

Zekere risico's

Onderwerp	Stand van zaken op 1 juli 2019
Gemeentelijk aandeel in het algemene ondernemingsrisico IJsselmeergroep.	
Het aandeel in het vermogen van de gemeenschappelijke regeling en het beschikbare aantal arbeidsplaatsen voor de gemeente Zeewolde is beperkt. Ongeacht welke sleutel van toepassing is, is het aandeel voor Zeewolde, relatief gezien, beperkt.	De raad van Zeewolde heeft ingestemd met het voorgelegde bedrag aan frictiekosten. De fase van daadwerkelijke uittreding is hiermee gestart.
Herverdeling Algemene uitkering	
Het Rijk heeft besloten tot een herverdeling van het Gemeentefonds. De impact is onzeker.	De ontwikkelingen worden actief gevolgd. De praktijk is dat het gemeentefonds zich regelmatig grillig ontwikkelt, wat sturing van de financiële positie bemoeilijkt.
Beheerplan wegen	
In het onderbouwende "beheerplan wegen" is voor de financiële omvang van de onderhoudsvoorziening voor rehabilitatie van de wegen 75% van de lasten meegenomen en voor groot onderhoud wegen 90%. Binnen deze collegeperiode zal onderzoek worden gedaan naar alternatief wegenonderhoud (innovatie) om de omvang aan onderhoudslasten terug te dringen.	Het beheerplan is voorzien voor de raad van februari 2020. De (extra) zomerschade 2018 wordt hierbij betrokken.
Introductie van de nieuwe omgevingswet	
Er is een plan van aanpak opgesteld voor de implementatie van de omgevingswet. De insteek is een geleidelijke invoering. Er is in kaart gebracht welke personele en financiële inzet dit vergt. Bij de start van dit omvangrijke traject is een inschatting gemaakt die op basis van ervaring (periodiek) zal worden bijgesteld.	Uitvoering geschiedt aan de hand van het Plan van Aanpak. Sinds het voorjaar 2018 is een hulptool beschikbaar om de benodigde middelen voor de ontwikkeling en implementatie te berekenen. Deze hulptool is een aantal keren geüpdatet naar de laatste ontwikkelingen. Daarmee is bekeken of de nu reeds in de begroting opgenomen middelen toereikend zijn. De begroting wordt, waar nodig, hierop aangepast.

Samenvatting zekere risico's

Voor afhechting van de genoemde zekere risico's zijn afdoende incidentele middelen (reserves) beschikbaar.

Onzekere risico's

Onderwerp	Stand van zaken 1 juli 2019
Open-einde regelingen	
Uitgaven, als gevolg van open-einde regelingen die voortvloeien uit landelijke wet- en regelgeving, brengen risico's met zich mee. Welke omvang deze risico's zullen hebben is niet eenvoudig te bepalen.	Indien een risico zich daadwerkelijk voordoet, wordt deze budgettair in de ramingen opgenomen. Veelal zal de actie beperkt blijven tot actieve monitoring van de risico's en waar mogelijk bijstelling van beleid. Het effect van de open einde regelingen is in het bijzonder voelbaar in het Sociaal Domein.
Rechtmatigheid bij aanbesteden en inkoop	
Aanbesteden van werken, diensten en inkoop wordt in regie uitgevoerd. Het uit te voeren proces is bekend bij de budgethouders en wordt/kan in overleg met de inkoopcoördinator worden opgezet/uitgevoerd. Als gevolg van lage inschrijvingen vergroot de kans om bij aanbesteding en inkoop tegen gerechtelijke procedures aan te lopen, ondanks het toepassen van de zorgvuldige voorwaarden en regels.	Gelijk aan de stand van zaken per 31 december 2018. Blijvende alertheid hierop is geboden.
Voordelen bij aanbesteden van werken en diensten	
Of het lage prijsniveau bij aanbesteden in de voorbije plusminus 5 jaren ook de komende jaren kan worden gerealiseerd en gehandhaafd wordt betwijfeld. De budgetten in de lopende en nieuwe begroting zijn gebaseerd op de huidige (aflopende) aanbestedingsbedragen. Binnen de begroting is geen budget beschikbaar voor een hoger prijsniveau uit aanbestedingen.	Gelijk aan de situatie van 31 december 2018. In het huidige klimaat van schaarste (met name voor werken) is dit een blijvend aandachtspunt. Grondbedrijf: Binnen de exploitaties van het Grondbedrijf worden de bovengenoemde ontwikkelingen opgevangen. Inzichtelijk worden deze gemaakt, jaarlijks bij een actualisatie, en tweejaarlijks een herziening.
Financiën Sociaal Domein (maatwerkvoorzieningen)	
Om nog meer grip op de uitvoering van het beleid te krijgen is het nodig om in een nog stabielere situatie te komen. Het uitgangspunt is budgettair neutrale uitvoering met de te ontvangen Rijksbijdrage voor dit onderdeel met daarbij de kanttekening dat er bij acute zorgbehoefte sprake is van een open-einde regeling met de daarbij behorende verplichtingen.	In 2018 is een nieuwe Bestemmingsreserve Transformatie Sociaal domein gevormd van € 5,5 miljoen. Deze reserve dient ter dekking van tekorten gedurende de jaren 2018 tot en met 2022. Per 31 december 2018 bedroeg het saldo € 3,3 miljoen. Bij de vaststelling van het transformatieplan is binnen de bestemmingsreserve Transformatie Sociaal Domein € 1,0 miljoen beschikbaar gesteld voor investeringen in het "voorveld". Met het voorveld worden de partners bedoeld die voorin de zorgketen zijn gepositioneerd. Zij vormen voor de gemeente een belangrijke schakel en hebben een belangrijke invloed op of en hoe een zorgvraag de gemeente bereikt. Het uiteindelijke doel van de investering in het voorveld is dat de zorgkosten in de loop van de tijd afnemen doordat zorg niet benodigd is dan wel dat er een verschuiving optreedt van duurdere vormen naar goedkopere vormen van zorg. In de Meicirculaire 2019 zijn compensaties opgenomen voor loon- en prijsontwikkelingen in het Sociaal Domein. Ook heeft het Rijk een compensatie gegeven voor de bovenmatige zorgkosten waarmee alle gemeenten geconfronteerd worden. Deze compensatie heeft volgens het Rijk (nog) geen structureel karakter, terwijl alom ingeschat wordt dat het onhoudbaar is voor het Rijk dat de compensatie slechts incidenteel zal zijn. Er is een richtlijn verschenen over hoe met deze extra gelden voor het Sociaal Domein omgegaan moet worden. De provinciale toezichthouders hanteren deze richtlijn op uniforme wijze. De richtlijn hebben wij toegepast waarbij voor de jaren 2022 en 2023 een stelpost "Uitkomst onderzoek Jeugdzorg" is geraamd naar het niveau van 2021 (afgerond € 0,4 miljoen). Voorwaarde is dat daarnaast gemeente tevens zelf maatregelen neemt in het kader van de transformatie rondom jeugdzorg en ggz mede gericht op beheersing van de kosten. Met het door de raad vastgestelde Transformatieplan, inclusief alle daaraan verbonden acties en het instellen van de bestemmingsreserve, wordt aan deze voorwaarde voldaan.

<p>Risico's grondbedrijf</p> <p>Ondanks het kwantificeren van de risico's in de Nota MPG blijft de activiteit van het exploiteren en uitgeven van (bouwrijpe) gronden een activiteit met een hoge risicofactor.</p> <p>Getracht wordt risico's zo vroeg mogelijk te herkennen en op te vangen. Er vindt periodiek overleg plaats waarin de voortgang van de exploitatieberekeningen nauwlettend wordt gevolgd. Daarnaast wordt er per kwartaal een rapportage opgesteld waarin de stand van zaken wordt weergegeven.</p> <p>Het grondbeleid van de gemeente wordt toegelicht in de paragraaf Grondbeleid.</p>	<p>Stand van zaken onveranderd.</p>
<p>Precariobelasting</p> <p>Bij brief van 10 februari 2016 informeert de minister van BZK de voorzitter van de 2e Kamer. Voorstel is dit onderwerp mee te nemen in de herziening/verruiming van het gemeentelijk belastinggebied. De tarieven van 1 januari 2016 kunnen nog 10 jaar zonder verhoging worden gehanteerd. De voorgestelde overgangsregeling is door de 2^e Kamer op 21 februari 2017 verkort met 5 jaar tot uiterlijk 1 januari 2022.</p> <p>In de MJB is in 2022 rekening gehouden met het teniet gaan van deze structurele batenbudget.</p>	<p>De Programmabegroting 2020-2023 is structureel en reëel sluitend. Dit is inclusief het tekort als gevolg van het afschaffen van Precariobelasting. Hiermee kan dit risico voor de toekomst vervallen.</p>
<p>Almere Oosterwold</p> <p>Oosterwold is een gezamenlijke organische gebiedsontwikkeling van Almere en Zeewolde.</p> <p>Almere fungeert hierbij als centrumgemeente en faciliteert het gebiedsteam voor de gebiedsontwikkeling. Naast de inzet van capaciteit heeft er een voorfinanciering plaatsgevonden die uiteindelijk terugbetaald wordt uit het kostenverhaal dat bij initiatieven in rekening wordt gebracht.</p> <p>Gestart is met initiatieven op het grondgebied van de gemeente Almere. Inmiddels zijn dit ruim 300 woningen en de animo is nog steeds groot. Dit betekent, dat in 2017 gestart kon worden met de eerste terugbetaling van het voorgeschoten bedrag. Vanaf 2018 wordt jaarlijks een terugbetaling voorzien. Evaluatie van dit project zal in 2019 plaatsvinden.</p> <p>Bij de evaluatie zal worden beoordeeld of de terugontvangen bedragen structureel mogen worden ingeboekt.</p>	<p>Stand van zaken onveranderd.</p>
<p>Informatieveiligheid en privacy gevoelige gegevens, automatisering en digitalisering</p>	<p>Zie hiervoor hoofdstuk 3.5 Bedrijfsvoering waar hier verder op wordt ingegaan.</p>
<p>Horsterwold (Bosruiterweg) bezwaar tegen niet permanent wonen</p> <p>De gemeente Zeewolde heeft in 2010 een fors aantal claims ontvangen van de eigenaren van woningen op het recreatieterrein Horsterwold (Bosruiterweg). Hierover is in de jaarrekening van 2010 ook al gerapporteerd. De claims zijn gericht tegen het handelen van de gemeente Zeewolde, waarbij het permanent wonen op voornoemd recreatieterrein wordt tegengegaan. De eigenaren beroepen zich op bepalingen in de koopovereenkomst en stellen dat de gemeente met het handhavingsbeleid inbreuk maakt op hun vermogensrecht als gevolg waarvan schade zou worden ondervonden. De claims zijn bedoeld om de verjaring van de rechtsvordering (schade uit onrechtmatige daad) te stuiten en zijn nog niet verder onderbouwd. Aan de indieners van de claims – onder voorbehoud van alle rechten en wesen – gevraagd om met een nadere onderbouwing en motivering te komen. Die onderbouwing is niet ontvangen.</p> <p>Eind 2015 / begin 2016 heeft een aantal eigenaren deze claims herhaald om de verjaring van hun (vermeende/veronderstelde) vorderingen weer te stuiten.</p>	<p>In 2018 is de gemeente begonnen met het opleggen van dwangsommen bij huizen waar permanente bewoning of verhuur is geconstateerd. Stand van zaken onveranderd.</p>

<p>Op deze claims is door de gemeente Zeewolde inhoudelijk gereageerd zonder dat daarbij aansprakelijkheid is erkend.</p> <p>Medio 2017 heeft de advocaat van de Vereniging van Eigenaren Horsterwold de gemeente een brief geschreven, waarin de gemeente gevraagd wordt de opvatting te delen dat de eigenaren van de recreatiewoningen deze woningen semi-permanent mogen bewonen op dit park op grond van bovenbedoelde koopovereenkomst. De gemeente Zeewolde moet hierop nog inhoudelijk reageren. Indien de opvatting niet door de gemeente Zeewolde gedeeld wordt, heeft de advocaat van de Vereniging van Eigenaren Horsterwold een civiele procedure aangekondigd.</p> <p>In de bestuursrechtelijke procedures is die koopovereenkomst ook ingeroepen. In die procedures is de gemeente in het gelijk gesteld.</p>	
NV Huisvuilcentrale (HVC) Alkmaar	
<p>Bij raadsbesluit van 27 juni 1996 is de gemeente aandeelhouder geworden in genoemde NV met een bijzondere status. Het zijn zgn. aandelen A waarbij de aandeelhouders hoofdelijk aansprakelijk zijn voor de onder deze status vallende gegarandeerde geldleningen. Door de HVC wordt gewerkt aan de financiële herstructurering om het risico voor de aandeelhouders te verlagen.</p> <p>De aandeelhouders hebben eind 2015 in het kader van de vaststelling van het dividendbeleid besloten te streven naar een zodanige solvabiliteit dat er in 2024 de keuze mogelijkheid is om te financieren zonder gemeentegarantie.</p>	<p>Het jaarrekeningresultaat van de voorbije jaren van de HVC laat zien dat het beleid geëffectueerd wordt. De HVC ligt op koers om haar doel, financiering zonder gemeentegarantie in 2024, te halen.</p>
Vennootschapsbelastingplicht (VPB)	
<p>Met ingang van 1 januari 2016 is de vennootschapsbelastingplicht ingevoerd voor lagere overheden. Voor de gemeente Zeewolde is op dit moment alleen de exploitatie van grond vennootschapsbelastingplichtig. De hiervoor ontwikkelde berekeningssystematiek, gerelateerd aan verhouding vreemd vermogen/eigen vermogen, is voor de gemeente Zeewolde niet hanteerbaar. De gemeente Zeewolde heeft geen externe leningen aangetrokken waardoor in het raadsbesluit van december 2016 is besloten een afwijkend standpunt in te nemen.</p> <p>In het voorjaar van 2017 is getracht afstemming met de Belastingdienst te zoeken over dit standpunt. Er is echter door hen aangegeven dat zij nog geen afspraken willen maken met individuele gemeenten. De kans is daarom aanwezig dat het gehanteerde standpunt (deels) moet worden herzien.</p> <p>Hierbij moet worden aangegeven dat het bedrag aan te betalen vennootschapsbelasting in mindering wordt gebracht van de winst van de grondexploitaties. Het heeft zodoende primair geen effect op de reguliere begroting. Wel in de hoogte van het uiteindelijke resultaat van de grondexploitaties inclusief toevoeging aan de Algemene Reserve.</p> <p>Behoudens de uitkomsten uit het overleg met de Belastingdienst, behoort en is dit "risico" (afdracht van een deel van het positieve resultaat) onderdeel van het reguliere financiële proces.</p>	<p>Stand van zaken onveranderd.</p>
Wet Markt & Overheid	
<p>1. Een belanghebbende heeft beroep aangetekend tegen het gemeentelijk besluit om de exploitatie van de Aanloophaven als activiteit in het algemeen belang aan te wijzen. De Wet Markt en Overheid is dan niet van toepassing. De rechtbank heeft de ondernemer in het gelijk gesteld, omdat het besluit onvoldoende gemotiveerd zou zijn. Dit heeft als gevolg dat de raad van de gemeente Zeewolde een nieuw besluit moet nemen. Dit besluit wordt momenteel voorbereid. Tegen die uitspraak is door het gemeentebestuur hoger beroep aangetekend bij het College van het beroep voor het bedrijfsleven (omdat het</p>	<p>Stand van zaken onveranderd.</p>

<p>hoger beroep de werking van de uitspraak van de rechtbank niet schorst, moet er tevens een nieuw besluit genomen worden).</p> <p>2. Tevens heeft diezelfde belanghebbende (ondernemer) een civiele procedure gestart, waarbij hij een schadevergoeding vordert. De ondernemer is van mening dat de gemeente Zeewolde een te laag (niet kostendekkend) tarief vraagt voor het innemen van een ligplaats aan de Aanloophaven. Tevens beweert deze dat de gemeente een te laag tarief in rekening brengt voor het gebruik van de haventjes in de Blauwe Diamant. De ondernemer stelt dat de gemeente in strijd met de Wet Markt en Overheid handelt en daarom aansprakelijk is voor het door hem beweerde omzetverlies. Deze stelling wordt door de gemeente (door onze gemeentelijke huisadvocaat) bestreden. Een eerdere voorlopige voorziening hieromtrent is afgewezen. Hierbij eiste de ondernemer onder meer sluiting van de haventjes in de Blauwe Diamant.</p>	
Sportcomplex 't Baken	
<p>Om de komende jaren op een veilige en maatschappelijk verantwoorde wijze dit complex beschikbaar te hebben en te houden voor zwemmen, zwemles en zaalsporten zullen de nodige onderhoudswerkzaamheden/-investeringen moeten plaatsvinden.</p>	<p>In mei 2019 heeft de raad positief besloten over de nieuwbouw/renovatie van het sportcomplex 't Baken. Vanaf dit moment is overgegaan naar de realisatiefase. Hiermee kan dit risico voor de toekomst vervallen.</p>
Maatschappelijk vastgoed	
	<p>Een aantal jaar geleden is gestart om beheer, onderhoud en inzet (vraag en aanbod) van gebouwen op een andere wijze vorm te geven. In de vorm van maatschappelijk vastgoed is gekozen om een splitsing te maken tussen beheer, onderhoud en inzet aanbod (belegd bij de afdeling Ruimte) en inzet van gebouwen (vraag) belegd bij met name de afdeling Samenleving.</p> <p>Risico wat zich de komende jaren steeds meer zal gaan manifesteren is hoe om te gaan met gebouwen die door gemaakte keuzen vanuit het maatschappelijk vastgoed hun functie verloren hebben en niet meer duurzaam ingezet kunnen worden.</p> <p>De lasten die deze panden met zich mee brengen zullen blijven drukken op de gemeentelijke begroting.</p> <p>Dit vraagstuk maakt dat er op de kortere termijn aanvullend beleid voor maatschappelijk vastgoed uitgewerkt zal moeten worden. Naar verwachting zal dit ultimo 2020 gerealiseerd zijn.</p>
Bijdrage aan Meerinzicht	<p>Citaat uit Jaarstukken 2018: "Meerinzicht heeft geconstateerd dat een aantal cliënten Jeugdhulp in de loop van het jaar verhuisd is naar gemeenten buiten deze regio. Op basis van het Woonplaatsbeginsel zullen deze cliënten overgedragen worden aan die gemeenten en de ten onrechte betaalde kosten zullen teruggevorderd worden en hiervoor heeft Meerinzicht een vordering van € 665.031,11 opgenomen. Het is nog onzeker of deze vorderingen door de betreffende gemeenten worden geaccepteerd." Indien deze posten niet door de gemeenten geaccepteerd worden, kan dit in 2019 voor Zeewolde tot een hogere bijdrage aan Meerinzicht leiden.</p> <p>Stand van zaken onveranderd.</p>
Bijdragen aan verbonden partijen (gemeenschappelijke regelingen)	<p>Dit risico is tweeledig. Enerzijds is aan gemeenschappelijke regelingen onlosmakelijk het risico verbonden dat bij kostenstijgingen bij de gemeenschappelijke regelingen de bijdrage van de gemeente Zeewolde stijgt voor haar aandeel.</p> <p>Anderzijds leert de ervaring dat door het verstrijken van de tijd regelmatig een herbeoordeling van een eerder afgesproken kostenverdeelstelsel plaatsvindt. Het financiële effect voor de gemeente Zeewolde kan hierbij</p>

	zowel positief als negatief uitvallen, afhankelijk van de gekozen aanpassing van de verdeelsleutel.
BTW exploitatie sportaccommodaties	Met ingang van 2019 is de btw op de investeringen en exploitatiekosten van de sportaccommodaties niet langer terug te vorderen en is geen btw over de inkomsten verschuldigd. Dit is voor de gemeente financieel nadelig. De begroting is hierop aangepast. Om dit nadeel te compenseren is met ingang van 2019 door het Rijk een specifieke uitkering in het leven geroepen. De uitkering is echter voor alle gemeenten gezamenlijk gemaximeerd. Bij een tekort worden de gemeenten procentueel gekort. Mogelijk is het bedrag van de aanvragen hoger dan het gemaximeerde bedrag. Over het mogelijke nadeel voor de gemeenten vindt nog landelijk overleg plaats. Vooral nog is in de begroting uitgegaan van een vergoeding van 100% voor het BTW nadeel.
Stikstofbesluit (Programma Aanpak Stikstof)	Medio 2019 heeft de Raad van State een uitspraak gedaan dat de Nederlandse wetgeving op het gebied van natuurbescherming niet voldoet aan de Europese richtlijnen. Onduidelijkheid is wat de exacte gevolgen hiervan zijn. Mogelijk heeft deze uitspraak effect op het tempo van woningbouw in Zeewolde.
PFAS-houdende grond	PFAS (Poly- en perfluoralkstoffen) is een verzamelnaam voor een aantal chemische stoffen die moeilijk afbreekbaar zijn. De verwachting is dat gronden in Zeewolde geen ontoelaatbare hoeveelheden bevat. Dit moet echter aangetoond/vastgelegd worden. Aanpassing van de Bodemkwaliteitskaart is nodig, wat tijd kost. Mogelijk heeft dit gevolgen voor het tempo van woningbouw binnen Zeewolde.

Samenvatting onzekere risico's

De uitvoering van het Sociaal domein is (financieel) het belangrijkste aandachtspunt. Voor de dekking van de tekorten heeft de gemeenteraad een bestemmingsreserve Transformatie Sociaal domein ingesteld. Het Transformatieplan Sociaal Domein is erop gericht om de komende jaren de lasten en baten rondom het Sociaal domein in evenwicht te krijgen. Voor de afhechting van de overige onzekere risico's zijn afdoende incidentele middelen (reserves) beschikbaar.

3.3 Onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

De kwaliteit van kapitaalgoederen, en dus het onderhoud daaraan, zijn feitelijk het visitekaartje van een gemeente. Het zijn uitgaven die voor zowel de huidige gebruikers en inwoners als de toekomstige generaties van belang zijn. Als algemeen kader voor de meeste van de onderdelen van de kapitaalgoederen heeft de gemeente Zeewolde sinds 13 december 2012 een paraplu: het Beeldkwaliteitsplan Openbare Ruimte. Hierin is vastgelegd aan welk kwaliteitsniveau het onderhoud van de openbare ruimte moet voldoen. De komende tijd zal er bij iedere herziening van betreffende beheerplannen aangegeven moeten worden in hoeverre de plannen dan voldoen aan de uitgangspunten van het Beeldkwaliteitsplan. Bij iedere herziening van een beheersplan zal hiermee rekening worden gehouden. Vandaar dat er bij iedere categorie tot dat moment “nog niet” vermeld is in de kolom “Herzien op niveau Beeldkwaliteitsplan”.

Deze paragraaf geeft voor de huidige beheerplannen een toelichting op de kwaliteit van kapitaalgoederen in relatie tot de begrotingsruimte die de beheerplannen vergen. Verder is vanaf de begroting 2015, in oktober 2014 aan u als raad aangeboden, een koppeling gemaakt met de voorzieningen of reserves die voor een aantal beheerplannen van toepassing zijn.

In het algemeen zijn voor de vastgestelde beheerplannen de beschikbare middelen voldoende voor de gehele looptijd van deze plannen en is geen sprake van achterstallig onderhoud. Uitzondering hierop was het vastgestelde beheersplan Wegen voor het onderdeel rehabilitatie op de langere termijn. Zie hiervoor het onderdeel Wegen in deze paragraaf.

BBV wijziging 2017

Als gevolg van deze wijziging in de wetgeving is het niet meer toegestaan om investeringen met maatschappelijk nut in een keer ten laste te brengen van de voorziening. Deze moeten worden geactiveerd, waarbij de afschrijvingen ten laste van de voorziening komen.

Looptijd en herziening: verkort

In onderstaand overzicht wordt per beheerplan de planperiode en het jaar van herziening weergegeven:

Categorie	Beheerplan	Planperiode	Planning volgens begroting	Realisatie planning herziening
Wegen	Beheersplan wegen	2015 t/m 2019	2014	2020, was 2019
Kunstwerken	Beheersplan kunstwerken	2016 t/m 2020	2015	2020
Groen	Beheersplan bestaat uit 2 delen, te weten: -Openbaar groen binnen de kom (besluit 5-1-2010) -Beplanting bermen en sloten buitengebied (besluit 5-1-2010)	2017 t/m 2020 2010 t/m 2013	2020 2013	2020 2020
Openbare verlichting	Beheersplan Zeewolde verlicht	2018 t/m 2021	2018	2021

Speeltoestellen	Beheersplan Spelen	2017 t/m 2020	2020	2020
Gebouwen	Beheersplan gemeentelijke en onderwijsgebouwen	2015 t/m 2018	2018	2019, was 2018
Riool	Verbreed gemeentelijk Rioleringsplan	2015 t/m 2021	2021	2021

Wegen

Categorie	Beheerplan	Planperiode	Voorziening / reserve	Herziening in	Onderdeel Beeld-kwaliteitsplan	Herzien op niveau Beeld-kwaliteitsplan
Wegen	Beheersplan wegen	2015 t/m 2019	Voorziening	2020	Ja	Ja
Voorziening	Dotatie	Onttrekking				
2020	2.465.952	1.432.300				

In november 2015 is het beheerplan wegen 2015-2019 vastgesteld. Dit betreft zowel de wegen binnen als buiten de kom. Voor de verschillende wegen is een kwaliteitsniveau vastgesteld en er wordt qua normering aangesloten bij de landelijk daarvoor geldende normen.

Bij de vaststelling van het beheersplan is besloten om het financieringsvraagstuk met betrekking tot het opnemen van het geheel vernieuwen van asfaltwegen na afloop van de levensduur, rehabilitatie na 40 jaar, uit te werken in de aanloop naar de herziening in 2020.

In samenspraak met betrokkenen uit het buitengebied gaat nader bepaald worden welke wegen, met welke kwaliteit (breedte) strikt noodzakelijk zijn voor het goed functioneren van de bedrijven in het buitengebied. Verder zal er met marktpartijen gezocht gaan worden naar passende (initiatieven) oplossingen voor (financiering van) beheer en instandhouding hiervan.

Kunstwerken

Categorie	Beheerplan	Planperiode	Voorziening / reserve	Herziening in	Onderdeel Beeld-kwaliteitsplan	Herzien op niveau Beeld-kwaliteitsplan
Kunstwerken	Beheerplan kunstwerken	2016 t/m 2020	Voorziening	2020	Ja	Nog niet
Voorziening	Dotatie	Onttrekking				
2020	300.000	502.382				

Het beheerplan Kunstwerken is in 2015 vastgesteld. Er is een aparte notitie vastgesteld voor het onderdeel duikers. Berekening van de kosten op basis van de landelijke grond- weg- en waterbouw (GWW) systematiek heeft plaatsgevonden.

Groen

Categorie	Beheerplan	Planperiode	Voorziening / reserve	Herziening in	Onderdeel Beeld-kwaliteitsplan	Herzien op niveau Beeld-kwaliteitsplan
Groen	Beheerplan Openbaar groen binnen de kom	2017 t/m 2020	Geen	2020	Ja	Nog niet
	Beheerplan Beplanting bermen en sloten buitengebied	2010 t/m 2013	Geen	2020, was 2016	Ja	Nog niet

De gewenste beeldkwaliteit voor het openbare groen is in 2012 vastgelegd in een beeldkwaliteitsplan wat de basis is bij actualisatie van beheersplannen.

Openbaar groen binnen de kom

Als gevolg van het invullen van de taakstellingen uit het meerjarenperspectief en de op dit moment veranderende marktomstandigheden voor het gunstig kunnen doen van aanbestedingen, kan er niet meer op alle punten voldaan worden aan de uitgangspunten van het beeldkwaliteitsplan. Op het moment van besluitvorming, over de haalbaarheid van de taakstelling, waren de marktomstandigheden anders.

Beplanting buitengebied

Voor het buitengebied is een document opgesteld met als doel het vaststellen van een ruimtelijk en landschappelijk kader voor het opstellen van een groenplan Buitengebied Zeewolde. Dit document is de basis voor het op te stellen beheersplan in 2019. De vaststelling hiervan is verschoven naar 2020.

Openbare verlichting

Categorie	Beheersplan	Planperiode	Voorziening / reserve	Herziening in	Onderdeel Beeld-kwaliteitsplan	Herzien op niveau Beeld-kwaliteitsplan
Openbare verlichting	Beheerplan Zeewolde verlicht	2018 t/m 2021	Voorziening	2021	Ja	Ja
Voorziening	Dotatie	Onttrekking				
2020	177.000	177.000				

Het beheerplan Zeewolde verlicht is in 2018 vastgesteld en is de basis voor het planmatig onderhoud. Uitgangspunten voor dagelijks onderhoud, vervanging op termijn (van lichtmasten, armaturen en lampen) en aanwezige hoeveelheden zijn in dit plan beschreven.

Speeltoestellen

Categorie	Beheersplan	Planperiode	Voorziening / reserve	Herziening in	Onderdeel Beeld-kwaliteitsplan	Herzien op niveau Beeld-kwaliteitsplan
Speeltoestellen	Beheerplan Spelen	2017 t/m 2020	Geen	2020	Ja	Nog niet
Vervanging wordt voorzien in het Meerjaren investerings programma (MIP)						

Voor de speeltoestellen is in 2017 een beheerplan vastgesteld. In dit plan is naast de inventarisatie in aantal, soort en locatie tevens het onderhoudsniveau aangegeven. De kwaliteit bij vervanging is van onderhoudsvrije materialen die bij

de eerste aanschaf duurder zijn maar op de lange termijn per saldo minder exploitatiekosten opleveren. De nota Speelruimtebeleid die in 2014 is vastgesteld omvat het algemene beleid waarop het beheersplan bij actualisatie wordt afgestemd.

Gebouwen

Categorie	Beheersplan	Planperiode	Voorziening / reserve	Herziening in	Onderdeel Beeld-kwaliteitsplan	Herzien op niveau Beeld-kwaliteitsplan
Gebouwen	Beheerplan Gemeentelijke en onderwijsgebouwen	2015 t/m 2018	Voorziening	2019, was 2018	Nee	N.v.t.
Voorziening	Dotatie	Onttrekking				
2020	295.705	193.566				

Leidraad voor het onderhoud van de gemeentelijke gebouwen is het in 2015 vastgestelde plan voor de onderhoudskosten openbare en onderwijsgebouwen voor de jaren 2015 tot en met 2018. Dit plan is de basis voor het jaarlijks in december vast te stellen werkplan voor het daaropvolgende jaar. In het werkplan worden per gebouw de in het betreffende jaar uit te voeren onderhoudswerkzaamheden beschreven.

Riolering

Categorie	Beheersplan	Planperiode	Voorziening / reserve	Herziening in	Onderdeel Beeld-kwaliteitsplan	Herzien op niveau Beeld-kwaliteitsplan
Riool	Verbreed gemeentelijk Rioleringsplan	2015 t/m 2021	Beide	2021	Nee	N.v.t.
Voorziening	Dotatie	Onttrekking				
2020	443.000	0				
Egalisatie voorziening						
2020	0	103.175				

Het onderhoud is uitgevoerd conform het bij raadsbesluit van 30 oktober 2014 vastgestelde Gemeentelijk rioleringsplan 2015-2021. Het uitgangspunt van het GRP is, in lijn met het vigerende Waterplan, "Kwaliteit voor een goede prijs". De uitvoer van de taken is conform het voorgaande GRP opgedragen aan het waterschap. Zij realiseren deze prijs en kwaliteit door de taken op te splitsen en in hun (beheers)organisatie te beleggen.

Om schommelingen in het tarief door fluctuerende operationele lasten te voorkomen is in lijn met de BBV een egalisatievoorziening "Rioolheffing" ingericht. Het resultaat wordt jaarlijks aan deze voorziening toegevoegd of onttrokken.

Ten behoeve van de bekostiging van de renovatie en vervanging van de riolering (stelsels voor de afvoer van vuil-, hemel- en drainagewater) is een voorziening "Rioolheffing" ingesteld. De voorziening wordt jaarlijks, conform het GRP, met een vast bedrag aangevuld.

Integraal wijkbeheer (i.c. groot onderhoud en renovatie)

Een ander belangrijk aspect is het integraal wijkbeheer. Basis voor integraal wijkbeheer vormt de vastgestelde notitie uit 2007. Bij de vaststelling van de Nota reserves en voorzieningen in februari 2008 is hiervoor een bestemmingsreserve van € 5 miljoen gevormd.

In de jaren 2017 en 2018 is er een gedeelte van de wijk Zeewolde Noord aangepakt. In 2020 en 2021 zal Zeewolde Noord fase II (Waterbuurt) aangepakt worden. Groot onderhoud voor Trekkersveld I en II zal in 2020 voor het grootste gedeelte uitgevoerd worden.

Dekkingsreserves

De gemeente Zeewolde maakt gebruik van een dekkingsreserve voor een aantal investeringen met economisch nut. De omvang van deze reserve is voldoende om de gehele kapitaallast van de objecten op te vangen gedurende de gehele looptijd van het activum (de investering).

Opgemerkt is nog dat deze wijze van dekking van kapitaallasten met zich mee brengt dat aan de ene kant investeringen mogelijk worden gemaakt, aan de andere kant komen op de lange termijn geen middelen beschikbaar om het actief op enig moment te kunnen vervangen.

3.4 Financiering

Algemeen

De financieringsparagraaf geeft inzicht in de financieringspositie en de beheersing van de risico's die aanwezig kunnen zijn bij het aantrekken en/of uitzetten van financieringsmiddelen.

Het Treasurystatuut van de gemeente Zeewolde is vastgesteld in 2015. De doelstellingen en begrippen van de financieringsfunctie zijn geformuleerd als:

- tegen acceptabele condities een duurzame toegang krijgen tot de financiële markt en deze behouden;
- ongewenste financiële risico's tegengaan, zoals rente- en liquiditeitsrisico's;
- het rendement op de beschikbare liquide middelen optimaliseren;
- rentekosten van leningen minimaliseren.

Voor het kasbeheer en de inrichting van de organisatorische randvoorwaarden (administratieve organisatie) zijn ook spelregels opgenomen.

Risicobeheer

De uitvoering van de financieringsfunctie kan enkel de publieke taak dienen en het beheer van de middelen moet een voorzichtig karakter hebben. Dit zijn uitgangspunten die zijn opgenomen in de Wet financiering decentrale overheden (Fido). Het gemeentelijk beleid wordt dan ook gekenmerkt door een risicomijdende houding.

De gemeente bezit in enkele ondernemingen aandelen, waaronder Alliander en de BNG, vanuit de publieke taak (zie ook de paragraaf Verbonden partijen). Deze aandelen zijn beperkt verhandelbaar en mede afhankelijk van nationale ontwikkelingen.

De twee elementen binnen het risicobeheer zijn de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.

Kasgeldlimiet

Het Rijk heeft regels gesteld aan hoe gemeenten en provincies hun geld en kapitaal beheren. Die regels staan in de Wet financiering decentrale overheden (Fido). Hoeveel geld gemeenten en provincies mogen lenen is afhankelijk van de lastenomvang van de begroting.

De kasgeldlimiet bepaalt hoeveel geld er geleend mag worden voor een periode van 1 jaar.

Jaarlijks wordt de kasgeldlimiet berekend over de totale begrotingsomvang per 1 januari van het betreffende begrotingsjaar. Voor 2020 bedraagt de kasgeldlimiet afgerond € 4,4 miljoen (8,5% van het begrotingstotaal primitief van afgerond bruto € 52,1 miljoen).

Als de kasgeldlimiet structureel wordt overschreden is de gemeente verplicht om de vlottende financiering (korter dan 1 jaar) om te zetten in vaste financiering. In het kader van de Wet Fido ziet de provincie hier ook periodiek op toe.

	2018	2019	2020
Omvang begroting (primo)	51.604	52.968	52.143
Toegestane kasgeldlimiet			
In procenten	8,5	8,5	8,5
In bedrag	4.386	4.502	4.432

Voor het jaar 2020 en verder verwachten wij niet dat er korte financiering benodigd is en dat wij hiermee binnen de kasgeldlimiet zullen blijven.

Renterisiconorm

Inzicht in de vaste schuld op lange termijn wordt verkregen door berekening van de rente risiconorm. Deze is maximaal 20% van de totale begrotingsomvang. Concreet houdt dit in dat de gemeente ervoor moet zorgen dat in enig jaar niet meer dan 20% van de begrotingsomvang moet worden geherfinancierd. De norm is ingesteld om door een spreiding in looptijden van leningen een stabiele rentelast te bewerkstelligen.

Naar verwachting hoeft de gemeente Zeewolde in de jaren 2020-2023 geen langlopende leningen aan te trekken. Echter moet wel vermeld worden dat de financiering van de realisatie van het nieuwe sportcomplex Het Bakken in het kader van liquiditeit een risico vormt. De beschikbare liquiditeiten zullen doorlopend gemonitord worden.

Tabel Renterisiconorm (bedragen x € 1.000,-)

	2020 Begroot primitief	2019 Begroot primitief	2018 Werkelijk
Variabelen Renterisiconorm			
(1) Rente herzieningen	0	0	0
(2) Aflossingen	0	0	0
(3) Renterisico (1+2)	0	0	0
(4) Renterisiconorm	10.429	10.594	10.305
(5a) Ruimte onder renterisiconorm (4>3)	10.429	10.594	10.305
(5b) Overschrijding renterisiconorm (3>4)			
Berekening Renterisiconorm			
(4a) Begrotingstotaal	52.143	52.968	51.526
(4b) Percentage regeling gemeente	20%	20%	20%
(4) Renterisiconorm (4a*4b/100)	10.429	10.594	10.305

In de notitie rente 2017 geeft de commissie BBV advies m.b.t. het opnemen van het renteschema om het inzicht te vergroten in de rentelasten, het renteresultaat en de wijze van rentetoerekening.

Dit renteschema is hieronder weergegeven.

Renteschema 2020			
A.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering		€ 0
B.	De externe rentebaten (idem)	-/-	€ 0
	Saldo rentelasten en rentebaten		€ 0
C1.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-/-	€ 0
C2.	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/-	€ 0
C3.	De rentebaar van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	+/+	€ 0
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		€ 0
D1.	Rente over eigen vermogen	+/+	€ 0
D2.	Rente over voorzieningen	+/+	€ 0
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		€ 0
E.	De aan taakvelden toegerekende rente (rentoomslag)	-/-	€ 0
F.	Renteresultaat op het taakveld Treasury		€ 0

Financieringspositie

De financieringspositie wordt bepaald aan de hand van de boekwaarde van de investeringen en de omvang van de reserves en voorzieningen bij aanvang van het begrotingsjaar. De toekomstige ontwikkeling van de financieringspositie is moeilijk te voorspellen. Dit hangt namelijk sterk af van de in de tijd wisselende omvang en realisatie van voorgenomen investeringen op grond van het Meerjareninvesteringsprogramma (MIP), en de groei of afname van de reservepositie.

Financieringspositie (bedragen x € 1,0 miljoen)

	2017	2018	2019	2020
	werkelijk	werkelijk	begroot	begroot
<i>Financieringsbehoefte:</i>				
Boekwaarde vaste activa	30,7	30,9	29,9	29,0
<i>Financieringsmiddelen:</i>				
Reserves	67,4	67,0	64,9	68,4
Voorzieningen	27,4	27,4	29,1	30,9
<i>Financieringsoverschot (+) / tekort (-):</i>	64,1	63,5	64,1	70,3

Krediet- / debiteurenrisico

Met betrekking tot debiteuren die niet aan hun betalingsverplichtingen voldoen, is een actief invorderingsbeleid gevoerd. Op deze wijze worden de (financiële) risico's die voortvloeien uit de mogelijkheid van een waardedaling van onze vorderingspositie op debiteuren voorkomen.

Saldo- en liquiditeiten beheer

Op basis van informatie uit de organisatie wordt de liquiditeiten prognose van de inkomende en uitgaande geldstromen op elkaar afgestemd. Per kwartaal wordt inzicht verkregen in de liquiditeitsbehoefte. Bij de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) is het betalingsverkeer geconcentreerd op basis van een overeenkomst geïntegreerde dienstverlening. Overtollige middelen vloeien naar de Schatkist.

Schatkistbankieren

Vanaf 2013 is vanuit het begrotingsakkoord 2013 bepaald, dat langdurig overtollige middelen alleen nog via het zogeheten Schatkistbankieren bij het Rijk is toegestaan. Voor Zeewolde is het plafondbedrag voor de gemeentelijke bankrekeningen berekend op € 386.000. Er vindt dagelijks een automatische afroeping plaats door de BNG aan de Schatkist. De gemeente kan wel vrijelijk weer over de middelen beschikken. Voor de gemeente Zeewolde is € 1.500.000 het per dag maximaal te muteren bedrag van de schatkist naar de gemeenterekening (de zogeheten intradaglimiet).

Administratieve organisatie

De uitgangspunten voor de administratieve organisatie zijn vastgelegd in het financieringsstatuut. Hierin is bovendien aangegeven wie waarvoor verantwoordelijk en bevoegd is op de diverse deelgebieden van de wet Fido.

3.5 Bedrijfsvoering

Algemeen

De interne bedrijfsvoering betreft het geheel en de wijze van inzet van de beschikbare middelen (personeel, automatisering, huisvesting en materieel) waarmee de door de gemeenteraad vastgestelde programma's gerealiseerd moeten worden. Het is een primaire verantwoordelijkheid van het college die in belangrijke mate aan de directie is gemandateerd.

Organisatie

De organisatie is ingericht op basis van een eenhoofdige leiding, de gemeentesecretaris/algemeen directeur met daarbij een aantal basisteams waarin de reguliere taken worden uitgevoerd. Het uitgangspunt binnen deze teams is dat het reguliere werk goed wordt uitgevoerd, waarbij dienstbaarheid, oplossingsgerichtheid en nabijheid leidend zijn met als basisprincipe externe gerichtheid. De gemeente werkt voor de inwoners en de bedrijven en daar zijn de basisteams direct voor verantwoordelijk.

Daarnaast worden grotere opgaven opgepakt in opgave teams, waarvan de bezetting uit de basisteams komt. Deze opgaven zijn team-overschrijdend, vandaar dat deze teams separaat worden aangestuurd. Voor deze teams zijn opgave-regisseurs aangesteld, die in een apart basisteam worden ondergebracht. De hele ondersteuning/bedrijfsvoering is sinds 2018 ondergebracht in Meerinzicht, maar werkt voor de gemeente Zeewolde. Deze afdeling zal actief participeren in de reguliere processen van de gemeente Zeewolde, maar ook in de verschillende opgave-teams.

De sturing van de organisatie vindt plaats overeenkomstig het “Sturingsmodel gemeente Zeewolde”. Voor de komende jaren gelden 4 strategische keuzes:

1. Werken in het nieuwe organisatiemodel conform de vastgestelde visie en missie;
2. Doorgaan met het werken in regie en samenwerking, met name in het verband van Meerinzicht;
3. Roadmap 2020 (het voormalige E-Zeewolde+ i-NUP) en klantgerichtheid;
4. Investeren in personeel.

Organisatieontwikkeling

De organisatie is met ingang van 1 januari 2018 “gekrompen” en “gegroeid” in samenwerkingen. Dat heeft effecten voor de organisatie naast de invloed die uitgaat van algemene ontwikkelingen in de maatschappij en het publieke domein. Ontwikkelingen zijn er veel en volgen elkaar ook steeds sneller op. Dat stelt eisen aan bestuur en de organisatie. Wij zijn dan ook in 2018 gestart met een traject van organisatie ontwikkeling. Een ontwikkeling die de organisatie (meer) wendbaar maakt voor de opgaven die ons te wachten staan, aansluitend op de verdere uitwerking van “modern bestuur” en de “toekomstvisie Zeewolde 2040”. Op basis van deze uitgangspunten is een visie en missie geformuleerd voor de organisatie, en deze luidt: “WIJ DOEN!”.

Doen staat voor : Dienstbaar, Oplossingsgericht, Extern georiënteerd en Nabij. De kernwaarden die wij in Zeewolde hanteren: vakmanschap, nieuwsgierig, flexibel, durf en respectvol.

Samenwerking en regie

Doelstelling van samenwerking is het borgen van kwaliteit en continuïteit van dienstverlening tegen aanvaardbare kosten, waarbij op langere termijn sprake is van inverteerbaarheidseffecten.

Om hieraan invulling te geven is er een verbonden partij ontstaan waarin de gemeenten Zeewolde, Harderwijk en Ermelo in participeren: Meerinzicht. In 2015 is de eerste fase van Meerinzicht operationeel geworden. Voor de gemeente Zeewolde betekent dit dat de onderdelen Inkoop, Facilitaire Zaken, Belastingen, P&O en ICT functioneren onder de vlag van Meerinzicht. In 2017 ging de aandacht uit naar de onderdelen die in fase 2 zitten, zijnde Communicatie, Financiën, Juridische Zaken en Gegevensmanagement.

Daarnaast is vanaf 2015 binnen het Sociaal Domein samen gewerkt binnen EHZ (Ermelo, Harderwijk & Zeewolde) verband en binnen Flevoland. In 2016 is besloten om te komen tot één gemeenschappelijke regeling, waarin alle vormen van samenwerking tussen Harderwijk, Ermelo en Zeewolde worden ondergebracht, ook die van het Sociaal Domein. Dat voorkomt bestuurlijke drukte en maakt de aansturing eenduidig. De Sociale Dienst Veluwerand als zelfstandige gemeenschappelijke regeling is vervallen en is opgegaan in de brede gemeenschappelijke regeling Meerinzicht. In 2017 is de nieuwe gemeenschappelijke regeling in werking getreden met als onderdelen het domein Sociaal en domein Bedrijfsvoering. Per 1 januari 2018 is Meerinzicht volledig (domein Sociaal en domein Bedrijfsvoering) operationeel van start gegaan.

Voor de sturing op verbonden partijen - in toenemende mate van belang- en de daarbij horende logische taakverdeling en rolzuiverheid, is in Zeewolde het team Bestuur en Management Advisering in het leven geroepen. Binnen deze afdeling is het Bestuurssecretariaat ondergebracht, alsmede de Business controller, de opgave-regisseurs, de gemeentesecretaris, het opdrachtgeverschap jegens de verbonden partijen en de taak organisatieadvies. Deze afdeling zal in 2020 verder ontwikkeld worden en zal worden bemenst door medewerkers die voldoen aan de gevraagde competenties. Die competenties liggen met name op het gebied van het zijn van opdrachtgever jegens Meerinzicht (maar ook andere verbonden partijen) en het vermogen om te toetsen of de beoogde maatschappelijke effecten bereikt zijn en van daaruit vooruit te kijken naar mogelijke toekomstige scenario's.

Bedrijfsvoering

Digitalisering van documentenstromen (het zogenoemde zaakgericht werken) is mede noodzakelijk voor digitalisering van de dienstverlening. Dit meerjarige project heeft grote impact op de hele organisatie. In 2012 is het grootste gedeelte van de organisatie overgegaan op het zaakgericht werken en is de Midoffice ingevoerd. In 2018 is samen met Harderwijk, Ermelo en Meerinzicht een evaluatie uitgevoerd naar de invoering van de Midoffice. Daarbij is besloten dat in de gemeente Harderwijk eerst een pilot wordt uitgevoerd om te bekijken waar verbetermogelijkheden liggen bij de verdere implementatie van de Midoffice. In 2020 wordt of is de gemeente Zeewolde overgegaan op de behandelportalen van de Midoffice, waardoor de dienstverlening aan de inwoners en bedrijven verder kan worden verbeterd.

Interbestuurlijk toezicht (IBT)

Interbestuurlijk toezicht (IBT) is een wettelijke taak van de provincie, waarbij zij toezicht houdt op de taakuitoefening door de gemeenten. Op 25 november 2014 heeft uw raad over dit onderwerp een presentatie gehad. U heeft toen als raad ingestemd met het, namens het college, ondertekenen van de overeenkomst door de burgemeester.

In 2018 is de wet landelijk geëvalueerd. Daarbij heeft het ministerie van Binnenlandse Zaken de conclusie getrokken dat er niets gewijzigd gaat worden aan de bestaande praktijk van het Interbestuurlijk Toezicht. Dat houdt in dat er in 2019 een nieuw convenant is getekend tussen de gemeenten en de provincie. De provincie Flevoland en de zes gemeenten hebben in maart 2019 nieuwe afspraken gemaakt over de manier waarop provincie en gemeenten omgaan met het toezicht. Deze nieuwe Bestuursovereenkomst Interbestuurlijk Toezicht 2019 vervangt de eerdere bestuursovereenkomst IBT uit 2015.

In de bestuursovereenkomst zijn afspraken gemaakt over: - de uitgangspunten die voor het toezicht gelden. Het interbestuurlijk toezicht vindt plaats op basis van transparantie, begrip en vertrouwen; - de informatie die de gemeenten aanleveren aan de provincie; - de criteria waaraan de provincie toetst; - de intensiteit van het toezicht (hangt af van de prestaties). Het toezichtskader voor archeologie en monumenten wordt naar verwachting in de loop van 2019/2020 ingevuld.

Op basis van de bestuursovereenkomst ontvangt de provincie jaarlijks de gegevens van gemeenten over hun uitvoering van taken op de genoemde domeinen. Op grond daarvan stelt de provincie een concept oordeel op, verifieert dit per domein in een ambtelijk overleg met de betrokken gemeente en delen het eindoordeel in een toezichtbrief aan het bestuur mee. Naar aanleiding daarvan bepaalt de provincie het toezichtregime voor die gemeenten op het betreffende terrein op maat. De mogelijke beoordeling door de provincie is per domein: » Groen: adequaat, dat wil zeggen voldoende tot goed; * Oranje: redelijk adequaat, dat wil zeggen voor verbetering vatbaar (met serieuze aandachtspunten); * Rood: niet adequaat, dat wil zeggen onvoldoende.

De bestuursovereenkomst IBT heeft betrekking op de naleving van wet- en regelgeving op de volgende domeinen, waarbij de provincie het toezichthoudend gezag is:

- *Ruimtelijke ordening en huisvesting*
- *Milieu*
- *Archief*
- *Monumenten en archeologie*
- *Financiën*
- *De vestiging van statushouders*

Roadmap 2020 (E-Zeewolde en NUP (Nationaal Uitvoeringsprogramma Dienstverlening en E-Overheid)

Verreweg de meeste onderdelen van het realisatieplan E-Zeewolde/iNUP zijn intussen uitgevoerd. Zeer recent is na een lange intensieve periode van voorbereiding het nieuwe zaakstelsel in gebruik genomen, in een gezamenlijk traject met de gemeenten Harderwijk en Ermelo, en met Meerinzicht als ICT/I&A-partner.

Daarmee is het mogelijk geworden om inwoners digitaal zelf inzicht te geven in hun lopende zaken bij de gemeente via de Persoonlijke Internet Pagina, is er aansluiting mogelijk op de landelijke Berichtenbox van MijnOverheid, en kan er in de toekomst tweerichtingverkeer plaatsvinden via de website.

De website van de gemeente Zeewolde is voortdurend geoptimaliseerd en het gebruik van de digitale mogelijkheden om zaken te regelen is sterk toegenomen. De tevredenheid daarover wordt gemeten en is met een gewogen gemiddelde van 7,8 beoordeeld in 2018.

Landelijk gezien is het NUP beëindigd als officieel programma. Het is nu tijd om alle diensten te verbeteren en de eerste stappen zijn gezet richting één Generieke Digitale Infrastructuur (GDI). De financiering daarvan is nu op landelijk niveau geregeld voor een langere tijd. Nog niet bekend is wat dat concreet betekent voor individuele gemeenten.

VNG/KING is gestart met het programma Digitaal 2020 en in onderling overleg met onze samenwerkingspartners volgen we zoveel mogelijk de roadmap van Digitaal 2020. Wat opvalt is dat de doelen en plannen landelijk gezien regelmatig bijgesteld worden qua tijd en inhoud, waardoor het belangrijk is om de ontwikkelingen goed te volgen en keuzes te maken die passen bij de schaal van Zeewolde en de behoefte van inwoners en bedrijven.

Dienstverlening

Het college heeft het dienstverleningsconcept vastgesteld. Daarmee is een praktisch kader ontstaan voor externe gerichtheid van de organisatie waaronder de vorming van een Klant Contact Centrum. Door de steeds nauwere samenwerking tussen Harderwijk, Ermelo, Zeewolde en Meerinzicht is ook de samenwerking gegroeid op het gebied van dienstverlening aan de inwoners. Meerinzicht neemt daarin ook een pregnante plek in omdat daar de dienstverlening aan de inwoners van Zeewolde plaats vindt op het terrein van het Sociaal Domein. De 3 brongemeenten en Meerinzicht hebben een zogenoemde dienstverleningstafel geïntroduceerd, juist om gezamenlijk op te trekken op het gebied van dienstverlening aan de inwoners.

De ervaringen met de zogenaamde Overijsselse methode voor de behandeling van bezwaarschriften zijn nog steeds positief: meer dan 45% van de bezwaarschriften kon in overeenstemming met de burger buiten de zitting worden afgedaan. Bijna 100% van de bezwaarschriften werd binnen de termijn afgehandeld. De werkwijze met de Overijsselse methode zal daarom worden voortgezet.

Personeel en organisatie

- **Formatie/bezetting** blijft hoge prioriteit houden. Het werkveld HRM uit Meerinzicht werkt hier nauw samen met de afdeling Financiën. Vanwege de mogelijk noodzakelijke ombuigingen wordt terughoudend in vacatures voorzien. Alleen indien wettelijke verplichtingen of directe dienstverlening aan inwoners/bedrijven/bestuur in het gedrang komen, worden vacatures vervuld. Criteria blijven kwaliteit, continuïteit en kostenbeheersing. Bovendien wordt de gemeente Zeewolde geconfronteerd met een arbeidsmarkt die steeds meer een werknemers markt is geworden. Het wordt steeds moeilijker om gekwalificeerd personeel aan te trekken op de huidige arbeidsmarkt.

- De samenwerking binnen de gemeente Zeewolde is op een andere manier vorm gegeven, omdat een aantal werkvelden over zijn gegaan naar het samenwerkingsverband Meerinzicht, ook binnen het Sociaal Domein.
- (Toekomstige) krapte op de arbeidsmarkt of grotere werkloosheid, vergrijzing, ontgroening en dergelijke zijn argumenten om aandacht te besteden aan mobiliteit. Dit gebeurt samen met buurgemeenten in de regio Noord West Veluwe en in Flevoland. Collegiale doorlening, detacheringen, interne uitwisseling van vacatures, het aantrekken van trainees en re-integratietrajecten zijn onderwerpen waarop successen worden geboekt.
- In 2016 is het Generatiepact ingevoerd in Zeewolde. Deze regeling biedt medewerkers van 60 jaar en ouder de gelegenheid maximaal 10 uur per week minder te gaan werken tegen het gedeeltelijk inleveren van salaris. De vrijkomende uren moeten dan worden ingezet om jongeren aan een baan te helpen. Inmiddels hebben zoveel medewerkers van deze regeling gebruik gemaakt, dat uit de vrijkomende middelen 1 jongere aan een baan is geholpen. Daarnaast is in 2018 gestart met de werving van een tweede functionaris die gedeeltelijk uit deze gelden wordt betaald. Inmiddels is met het Georganiseerd Overleg (GO) overeengekomen dat de regeling van het Generatiepact blijft bestaan tot en met 31 december 2021, onder dezelfde voorwaarden.
- In de digitale wereld wordt ook E-HRM steeds belangrijker. Fasegewijs wordt een HRM Portal (een programma waardoor medewerkers digitaal hun loonstrook kunnen ontvangen en digitaal mutaties kunnen worden afgedaan) van Centric geïmplementeerd.
- Ook een andere manier van vergaderen (genaamd Scrum) is geïntroduceerd in Zeewolde. In 2016 zijn de eerste trajecten via de Scrum methode met succes afgerond en in 2018 waren dat 3 trajecten. Het instrument van Scrum zal blijvend worden ingezet.
- Op 1 januari 2020 treedt de Wet Normalisering Rechtspositieregelingen Ambtenaren (Wnra) in werking. Vanaf dat moment geldt de cao gemeenten. Daarin is de rechtspositie geregeld voor alle ambtenaren van een gemeente. Het personeelsreglement bevat de regelingen die lokaal, via overleg met Ondernemingsraad of Georganiseerd Overleg tot stand zijn gekomen. Meerinzicht heeft een aansluitovereenkomst bij de VNG en volgt hierbij de afspraken. Dat wat aan regelingen is overeengekomen voor 1 januari 2020 gaat één op één over naar 2020.
- In 2019 is besloten om voor de invoering van de Wnra, de arbeidsvoorwaarden van de medewerkers van 4 organisaties te harmoniseren. Hiervoor worden, zowel bij de 3 gemeenten als bij Meerinzicht financiële middelen gereserveerd in de begrotingen. HRM heeft een personeelsreglement opgesteld waarbij er uitvoering is gegeven aan dit besluit. Deze harmonisatie betrof een jarenlange wens vanuit het (B)GO waaraan nu uitvoering wordt gegeven.
- In 2017 is een medewerkers - tevredenheidsonderzoek (MTO) gehouden onder alle medewerkers van de gemeente Zeewolde. Daaruit kwam naar voren dat de medewerkers graag bij de gemeente Zeewolde werken, zich er thuis voelen en ook vrienden en familie zouden aanraden om bij de gemeente Zeewolde te gaan werken. Grootste bezwaren die uit het onderzoek naar voren kwamen, waren het gebrek aan perspectief op persoonlijke ontwikkeling/loopbaanmogelijkheden en de gehouden of te houden functioneringsgesprekken. De aanbevelingen uit dit MTO zijn meegenomen bij de organisatie-doorontwikkeling.

Ziekteverzuim

De organisatie streeft naar een ziektepercentage van 4,0%. In de voorgaande jaren lag het ziektepercentage net boven de 4,0%. In 2015 was het ziektepercentage 5,9%. Het ziektepercentage in 2016 was 4,6%. In 2018 is het ziektepercentage uitgekomen op 4,0%. Uit gesprekken door leidinggevenden met medewerkers en met de bedrijfsarts blijkt dat de meeste verzuimsituaties verklaarbaar zijn. Langdurig en frequent verzuim zijn veelal niet werk gerelateerd. Verzuim is een terugkerend onderwerp in het Managementoverleg.

Informatieveiligheid

Informatieveiligheid is in de huidige digitale wereld van essentieel belang en niet vrijblijvend. Om deze reden is "Informatieveiligheid" opgenomen in ons collegeprogramma 2018-2022 en is er een verantwoordelijk portefeuillehouder voor dit onderwerp aangewezen.

De gemeente geeft informatiebeveiliging gestalte door een samenspel van techniek en de organisatie eromheen. In dat laatste onderdeel speelt de mens een belangrijk onderdeel. In 2016 is ook in het kader van informatieveiligheid aandacht besteed aan de nieuwe inrichting en beveiliging van het in 2017 opgeleverde gemeentehuis.

In de loop van 2014 heeft Zeewolde (en Meerinzicht) zich aangesloten bij de Informatie Beveiliging Dienst (IBD). De IBD is een onderdeel van de VNG. De IBD richt zich op bewustwording en concrete ondersteuning van gemeenten met als doel te helpen de informatiebeveiliging naar een hoger plan te tillen. De gemeente Zeewolde betreft bovenstaande producten bij haar strategie om de informatiebeveiliging zo optimaal mogelijk te maken en te houden. Voor 2019 is het plan om een officiële GAP-analyse uit te voeren op het gebied van informatieveiligheid. Een GAP-analyse is een methode om een vergelijking te maken tussen een bestaande en een gewenste situatie. GAP (gat) refereert naar het gat tussen beide situaties.

Zeewolde deed in 2016 mee aan de ENSIA-pilot. ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit) heeft tot doel het verantwoordingsproces over informatieveiligheid bij gemeenten verder te professionaliseren door het toezicht te bundelen en aan te sluiten op de gemeentelijke Planning&Control-cyclus. Hierdoor heeft het gemeentebestuur meer overzicht over de stand van zaken van de informatieveiligheid en kan het hier ook beter op sturen. De uitkomsten van de pilot waren positief en de ENSIA zelfevaluatie zal jaarlijks herhaald worden.

In het vierde kwartaal 2016 is in Meerinzicht verband een CISO aangesteld. CISO staat voor Chief Information Security Officer. Deze medewerker is voor de drie deelnemende gemeenten en Meerinzicht zelf verantwoordelijk voor het met een kritische blik kijken naar processen, houding en gedrag van mensen en waar nodig komen met aanbevelingen tot verbeteringen. In 2017 is ook de FG (de functionaris ter bescherming van de persoonsgegevens) bij Meerinzicht in dienst treden. Dit is ter uitvoering van de invoering op 25 mei 2018 van de Europese Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) als opvolger van de WBP (Wet Bescherming Persoonsgegevens). In de loop van 2018 is ook de privacy-officer (PO) namens Zeewolde en Ermelo binnen Meerinzicht gepositioneerd. In de loop van 2019/2020 zal worden geëvalueerd of er meer behoefte bestaat aan de functie

van PO, die de handjes levert om het werk uit te voeren, of aan de functie van de FG. Beide functies zijn nu tijdelijk ingevuld, zodat in 2019/2020 eventuele aanpassingen makkelijk realiseerbaar zijn.

Eind 2017 heeft de gemeente Zeewolde een nulmeting uitgevoerd naar de kennis over informatieveiligheid bij de medewerkers die in Zeewolde werkzaam zijn. Dus niet alleen de medewerkers die in dienst zijn bij de gemeente Zeewolde maar ook de medewerkers die in dienst zijn van Meerinzicht maar die hun werkplek hebben in Zeewolde. Het aantal medewerkers dat deelnam aan de enquête was net voldoende om de resultaten representatief te kunnen laten zijn. De score in de enquête was uitstekend te noemen.

De bescherming van informatie gebeurt op twee vlakken. Enerzijds investeren we in technologie, dat is 20% inspanning met een resultaat van 80% van de bescherming. Aan de andere kant is de menselijke kant. Dat is 20% van de bescherming, maar kost 80% van de inspanning. Voor Zeewolde blijft het meer leren kennen wat informatieveiligheid inhoudt een belangrijk aandachtsgebied. Een E-learning applicatie is een goede manier waarmee iedereen te bereiken is met een meetbaar resultaat.

Daarnaast is door de gemeenten Harderwijk, Ermelo en Zeewolde en Meerinzicht een ISMS aangeschaft. ISMS staat voor information Security Management System. Het ISMS vormt de administratieve ondersteuning van de informatiebeveiligingsactiviteiten die de gemeenten en Meerinzicht ondernemen.

3.6 Verbonden partijen

Algemeen

Het aangaan van banden met (verbonden) derde partijen komt altijd voort uit het publieke belang. Het is een manier om een bepaalde publieke taak uit te oefenen. Er is een veelheid van verbonden partijen, die verschillende rechtsvormen kunnen hebben, zoals:

- gemeenschappelijke regelingen;
- vennootschappen; Coöperaties
- stichtingen; verenigingen.

Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft (artikel 1, aanhef en onder b. van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV)¹).

Voor het inzicht van de raad is het van belang dat de relatie tussen verbonden partijen en het publieke belang, zoals geconcretiseerd in programma's, in hoofdlijnen wordt aangegeven. Dit is nog verder uitgewerkt in een wijziging van artikel 15 van het Besluit begroting en verantwoording (Staatscourant 267 van 25 juni 2013). Deze wijziging houdt onder meer in dat er meer financiële informatie zichtbaar moet zijn van verbonden partijen. Een aanvulling heeft hier op plaats gevonden door de wetwijziging BBV voor het begrotingsjaar 2017 voor Verbonden partijen uit april 2016.

Het lastige van verbonden partijen is dat de gemeente zowel bestuurder is als klant. Bovendien nemen vaak meerdere partijen deel aan de verbonden partij. De gemeente is dan niet de enige bestuurder en niet de enige klant, en moet dus haar bestuurlijke doelen en klantwensen afstemmen met die van andere deelnemers. Dit alles kan de aansturing complex maken. De voordelen van verbonden partijen zijn gelegen in het vergroten van de effectiviteit en efficiency en het verhogen van de kwaliteit (deskundigheid) en waarborgen van de continuïteit van de dienstverlening.

Visie gemeente op verbonden partijen

De gemeente Zeewolde probeert haar doelstellingen op een zo optimaal mogelijke wijze te realiseren. In een groot aantal gevallen is dit op eigen kracht mogelijk. Er zijn echter ook zaken waar het uit praktisch en bestuurlijk oogpunt beter is om dit gezamenlijk met derden te doen. Dit kunnen overheden, met name gemeenten en provincies zijn, maar soms ook niet-overheden. De gemeente Zeewolde heeft zich sinds 2004 ontwikkeld als een regiegemeente, waarbij steeds meer taken worden uitbesteed dan wel samenwerkingsverbanden worden aangegaan. Bij de regiewerkwijze gaat het om besturen op hoofdlijnen, waarbij op afstand aangestuurd wordt.

¹ Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) geeft als definitie: 'een verbonden partij [is] een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de provincie onderscheidenlijk gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft.

Een financieel belang [is] een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Bestuurlijk belang [is] zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht.'

Bij het samenwerken met andere overheden (gemeenten) hebben wij het vaak over gemeenschappelijke regelingen. Voor deelname aan gemeenschappelijke regelingen gelden de regels van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). Deelname in het aandelenkapitaal van een aantal vennootschappen vloeit in hoofdzaak voort uit de (van oudsher) maatschappelijke belangen die worden (werden) nagestreefd. Ook kan de samenwerking gestalte krijgen door het aangaan van overeenkomsten. In dat geval is de gemeente in de regel geen bestuurder.

De meeste gemeenschappelijke regelingen hebben betrekking op de uitvoering van collegebevoegdheden. Dat betekent dat de colleges die regelingen treffen. De Wet gemeenschappelijke regelingen schrijft voor dat de raad eerst toestemming moet verlenen, voordat het college de regeling definitief kan treffen.

Ontwikkelingen

Gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen

Op 1 januari 2015 is de nieuwe Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) in werking getreden. De gewijzigde wet introduceert onder meer een nieuwe samenwerkingsvorm voor decentrale overheden: de bedrijfsvoeringsorganisatie. Dit is een samenwerkingsverband met rechtspersoonlijkheid. Anders dan bij een openbaar lichaam kent deze vorm een enkelvoudig bestuur. Deze vorm is alleen mogelijk bij samenwerking op het gebied van uitvoeringstaken.

Andere wijzigingen in de wet betreffen onder meer het versterken van de positie van het algemeen bestuur en het versterken van de invloed van deelnemende gemeenten op de begroting en de jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling. Dit komt onder meer terug in de ruimere termijnen voor de raden om hun zienswijze te geven op de ontwerpbegroting.

Als gevolg van deze gewijzigde Wet moeten de verschillende gemeenschappelijke regelingen worden aangepast. Per regeling zal bekeken worden of de nieuwe vorm van bedrijfsvoeringsorganisatie tot de mogelijkheden behoort. Voor sommige gemeenschappelijke regelingen is een bedrijfsvoeringsorganisatie niet mogelijk, omdat daar op grond van de wettelijke regeling een openbaar lichaam is voorgeschreven. Dit geldt onder meer voor de GGD en de Veiligheidsregio.

Inventarisatie verbonden partijen

Een overzicht van het aantal verbonden partijen is niet alleen van belang met betrekking tot de (gezamenlijke) uitvoering van beleidstaken maar ook om inzicht te hebben in het budgettaire beslag en de financiële risico's die de gemeente met een verbonden partij kan lopen.

Hieronder is een overzicht weergegeven van de aan Zeewolde verbonden partijen.

N.V. Alliander	Vestigingsplaats: Arnhem	
Rechtsvorm	N.V.	
Betrokken partijen	Aandeelhouders	
Zeggenschap	Stemming in aandeelhoudersvergaderingen	
Bestuurlijk belang	Via stemrecht op aandelen: 0,15%	
	Zeewolde heeft 205.377 aandelen van nominaal € 5, totaal 136.794.964 aandelen	
Doelstelling en openbaar belang	<p>Alliander verzorgt de distributie van gas en elektriciteit. In verband met liberalisering en privatisering volgens de Europese richtlijnen van de energiesector is splitsing in een productiebedrijf en een netwerkbedrijf noodzakelijk geweest. De aandelen van de gemeente Zeewolde zijn overgedragen aan het Zweedse bedrijf Vattenfall. Met de verkoop van de laatste aandelen in 2015 is N.V. Nuon geen verbonden partij meer.</p> <p>De gemeente heeft hiervoor een aandelenpakket van 0,15% in het aandelenkapitaal van het netwerkbedrijf Alliander gekregen, gelijk aan het aandeel in NUON.</p> <p>De gemeente kan door het zeer geringe aandelenpakket feitelijk zelf geen invloed uitoefenen op het functioneren van Alliander. Samenwerking is daarom gezocht (beleidsmatig en organisatorisch) via het NUON, Vitens, Alliander-platform (NUVAL).</p>	
Relatie met gemeentelijk programma	Programma 0	
Inwerkingtredingdatum	N.v.t.	
Financiële ratio's (x € 1 miljoen)	Jaarrekening 2017	Jaarrekening 2018
	Resultaat	203
	Eigen vermogen	3.942
	Vreemd vermogen	4.127
Jaarlijks dividend gemeente (x € 1.000)	Begroting 2020	225
Risico's	De dividenduitkering kan tegenvallen	
Kansen en ontwikkelingen	De energietransitie gaat gepaard met aanzienlijke uitdagingen voor Alliander, wat negatieve gevolgen kan hebben voor het financiële resultaat	

Vitens N.V.	Vestigingsplaats: Zwolle		
Rechtsvorm	N.V.		
Betrokken partijen	Aandeelhouders		
Zeggenschap	Stemming in aandeelhoudersvergaderingen		
Bestuurlijk belang	Via stemrecht op aandelen: 1,70%		
Doelstelling en openbaar belang	Zeewolde heeft 98.457 aandelen van nominaal € 1, totaal 5.777.247 aandelen		
	<p>Overall in ons land werden drinkwaterbedrijven opgezet. Uiteindelijk telde Nederland er zo'n 220. In de jaren daarna fuseerden steeds meer drinkwaterbedrijven, waarvan Vitens er één is (voorheen de Hydron). Vitens bestaat in haar huidige vorm sinds 2006 en richt zich op het maken van drinkwater.</p> <p>Doelen zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Invloed op dienstverlening en tarieven - Rendement op aandelen en daarmee een duurzame belegging <p>De drinkwaterbedrijven mogen van de wetgever niet geprivatiseerd worden en dienen in overheidshanden te blijven. De aandeelhouders hebben, binnen de daarvoor geldende wettelijke bepalingen, relatief veel zeggenschap in de jaarlijkse vaststelling van de tarieven, de investeringen en de dividenduitkeringen. De aandeelhouders hebben tevens zeggenschap over het beloningsbeleid</p>		
Relatie met gemeentelijk programma	Programma 0		
Inwerkingtredingdatum	N.v.t.		
Financiële ratio's (x € 1 miljoen)		Jaarrekening 2017	Jaarrekening 2018
	Resultaat	48	13
	Eigen vermogen	534	533
	Vreemd vermogen	1.194	1.234
Jaarlijks dividend gemeente (x € 1.000)		Begroting 2020	125
Risico's	De dividenduitkering kan tegenvallen. Het netto dividend van 2018 was fors lager dan begroot. Het dividend voor 2020 en verder is naar beneden bijgesteld		
Kansen en ontwikkelingen	Momenteel wordt er binnen Vitens onderzocht wat de gevolgen zijn voor de bedrijfsvoering als er vaker en langduriger sprake is van droogte. Dit zou kunnen leiden tot een grotere investeringsopgave		

BNG Bank N.V.	Vestigingsplaats: Den Haag	
Rechtsvorm	N.V.	
Betrokken partijen	Aandeelhouders	
Zeggenschap	Stemming in aandeelhoudersvergaderingen	
Bestuurlijk belang	Via stemrecht op aandelen: 0,00014%	
Doelstelling en openbaar belang	Zeewolde heeft 78 aandelen van nominaal € 2,50, totaal 55.690.720 aandelen	
	De BNG Bank is in 1914 opgericht door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (onder de naam "Gemeentelijke Kredietbank"). De bank is een structuurvenootschap. Klanten van BNG Bank zijn overwegend overheden en instellingen op het gebied van volkshuisvesting, gezondheidszorg, onderwijs en openbaar nut. BNG Bank biedt financiële diensten op maat, zoals kredietverlening, advies, betalingsverkeer, elektronisch bankieren en vermogensbeheer. Ook participeert de bank in publiek-private samenwerking. Verreweg het grootste deel van de kredietverlening van de bank is kredietrisicovrij, omdat deze aan of onder garantie van overheden plaatsvindt.	
	De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Met gespecificeerde financiële dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Daarmee is de bank essentieel voor de publieke taak.	
Relatie met gemeentelijk programma	Programma 0	
Inwerkingtreedingsdatum	N.v.t.	
Financiële ratio's (x € 1 miljoen)	Jaarrekening 2017	Jaarrekening 2018
	Resultaat	337
	Eigen vermogen	4.991
	Vreemd vermogen	132.502
Jaarlijkse dividend gemeente (x € 1.000)	Begroting 2020	n.v.t.
	De gemeente Zeewolde ontvangt een verwaarloosbaar dividend (weergegeven als "n.v.t.")	
Risico's		
Kansen en ontwikkelingen		

N.V. Huisvuilcentrale Alkmaar (HVC)		Vestigingsplaats: Alkmaar	
Rechtsvorm	N.V.		
Betrokken partijen	Aandeelhouders		
Zeggenschap	Stemming in aandeelhoudersvergaderingen		
Bestuurlijk belang	Via stemrecht op aandelen: 0,69%		
Doelstelling en openbaar belang	Zeewolde heeft 20 aandelen van nominaal € 1, totaal 2.914 aandelen		
Relatie met gemeentelijk programma	HVC is een nutsbedrijf gericht op hergebruik van grondstoffen en verduurzaming van de energiehuishouding		
Inwerkingtredingsdatum	Programma 7		
	N.v.t.		
Financiële ratio's (x € 1 miljoen)		Jaarrekening 2017	Jaarrekening 2018
	Resultaat	13,6	13,3
	Eigen vermogen	103	116
	Vreemd vermogen	849	856
Jaarlijkse dividend gemeente (x € 1.000)		Begroting 2020	n.v.t.
Risico's	<p>De vervangingsinvesteringen continueren de komende jaren op hetzelfde niveau terwijl de investeringen als gevolg van de ambities voor de energietransitie (ontwikkelingen zon-energie en "van gas los") de komende jaren eerder toenemen dan afnemen. Hiermee komt de financiële lange termijn doelstelling, die erop neerkomt dat HVC zich ten doel heeft gesteld in 2024 een solvabiliteit te hebben van meer dan 25 procent, die ruimte geeft voor een financieringsstructuur waarbij garantiestelling door aandeelhouders een optie is en geen verplichting, in het gedrang komt.</p> <p>De verbrandingsbelasting, de prijsprikkel die het rijk zal naar verwachting vaker ingezet worden om vergroening en CO2-reductie te bevorderen. Betere prestatie op afvalscheiding zorgt hooguit voor minder meerkosten</p>		
Kansen en ontwikkelingen	<p>De missie van HVC is actueler dan ooit: het maximale doen om te zorgen dat zoveel mogelijk afval wordt hergebruikt en een stevige impuls geven om te zorgen dat we van fossiele energie af gaan en naar duurzame energie overstappen.</p> <p>Financiële uitgangspunten zijn onverminderd het terugbrengen van het risico van afvalverbranding door daar robuust op af te schrijven en het blijven inzetten op het weerbaarder maken van HVC door de opbouw van eigen vermogen. Doel is om rendabele investeringen mogelijk te maken in hergebruik, maar vooral in duurzame energie en warmte en dat alle afzonderlijke activiteiten: inzameling, recycling en verwerking van afval en duurzame energie en warmte, zelfstandig bijdragen aan het financiële resultaat van HVC</p>		

Coöperatie Gastvrije Randmeren		Vestigingsplaats: Harderwijk	
Rechtsvorm	Coöperatie		
Betrokken partijen	Gemeenten		
Zeggenschap	Elk lid heeft het recht tot het uitbrengen van het aantal stemmen in de Algemene Ledenvergadering gelijk aan het aantal volledige eenheden dat zij heeft gestort op de ledenrekening als jaarlijkse bijdrage, met een maximum van drie (3)		
Bestuurlijk belang	Zestien gemeenten zijn lid van de gebiedscoöperatie Gastvrije Randmeren. De gemeente Zeewolde heeft zitting in de Algemene Ledenvergadering, het hoogste orgaan van de coöperatie. Wethouder de Jonge is door de Algemene Vergadering benoemd tot voorzitter van het bestuur van de Coöperatie		
Doelstelling en openbaar belang	De Coöperatie heeft ten doel het bewerkstelligen van samenwerking tussen de Coöperatie en haar leden op het werkgebied van de Coöperatie en het voorzien in de stoffelijke behoeften van de leden van de Coöperatie door het sluiten van overeenkomsten van opdracht met de leden of derden ter zake van het bedrijf dat door de Coöperatie wordt uitgeoefend ten behoeve van de leden op gebied van beheer en onderhoud van natuur en recreatievoorzieningen binnen de Veluwerandmeren, de Zuidelijke- en Noordelijke randmeren en binnen het IJsselmeergebied		
Relatie met gemeentelijk programma	Programma 5		
Inwerkingtredingsdatum	21 november 2013		
Financiële ratio's (x1.000)		Jaarrekening 2017	Jaarrekening 2018
	Resultaat	-507	-784
	Eigen vermogen	15.115	14.116
	Vreemd vermogen	150	138
Jaarlijkse bijdrage gemeente (x.1000)			
	Begroting 2020		28
Risico's			
Kansen en ontwikkelingen			

GGD Flevoland		Vestigingsplaats: Lelystad	
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (openbaar lichaam)		
Betrokken partijen	De gemeenten Almere, Dronten, Lelystad, Noordoostpolder, Urk, Zeewolde (alle gemeenten in de provincie Flevoland)		
Zeggenschap	Bij reguliere besluiten: 1 van de 6 stemmen = 16,67%		
Bestuurlijk belang	Bij begroting: 1 van de 6 stemmen = 16,67%		
Doelstelling en openbaar belang	Vertegenwoordiging in het bestuur		
	<ul style="list-style-type: none"> • Beleidsadvisering en uitvoering Wet Publieke Gezondheid • Beleidsadvisering en uitvoering Jeugdgezondheidszorg (preventie) en Algemene Gezondheidszorg (preventie): gericht op het verkleinen en voorkomen van gezondheidsachterstanden • Beleidsadvisering en (coördinatie) uitvoering bij rampen en crises 		
Relatie met gemeentelijk programma	Programma 7		
Inwerkingtredingsdatum	1 januari 2008, herziene versie: februari 2016		
Financiële ratio's (x € 1.000)		Jaarrekening 2017	Jaarrekening 2018
	Resultaat	36	-203
	Eigen vermogen	6.181	5.978
	Vreemd vermogen	9.804	9.859
Jaarlijkse bijdrage gemeente (x € 1.000)			
	Begroting 2020	473	
Risico's	<p>De jaarbijdrage aan de GGD (voor de openbare gezondheidszorg) wordt bepaald op basis van een vast bedrag per inwoner</p> <p>Hogere bijdrage aan een Gemeenschappelijke Regeling. Een bijdrage aan een Gemeenschappelijke Regeling is een zogenoemde verplichte uitgave. Deelnemende gemeenten zijn verplicht hun aandeel in de vastgestelde begroting van de Gemeenschappelijke Regeling in hun eigen begroting op te nemen.</p> <p>Sinds de begroting voor 2019 is de leesbaarheid verbeterd door een nieuw format te hanteren. Daarin neemt de GGD standaard een uitgebreide risicoparagraaf op. Deze transparantie maakt het ook voor de gemeente(n) mogelijk om risico's beter in beeld te houden. Een langjarig risico is dat de begroting van de GGD grotendeels uit markttaken bestaat, die niet door de gemeenten gefinancierd worden. Bij onverhoopte afname van deze markttaken staat de instandhouding van de GGD Flevoland onder druk en is inkringing noodzakelijk. De reële kans dat dit risico zich voordoet is echter laag. Het eigen vermogen van de GGD Flevoland is voldoende om tegenvallers op te vangen. Voor de gemeente brengt de verplichte deelname aan de GR GGD Flevoland geen substantiële risico's met zich mee</p>		
Kansen en ontwikkelingen	De op hand zijnde samenwerking tussen de Veiligheidsregio's raakt slechts in zeer beperkte mate de GGD, namelijk alleen het onderdeel GHOR (Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio) voor wat betreft ICT. Het samengaan van GGD-en is niet meer aan de orde. De risico's hiervan voor de GGD zijn derhalve zeer gering		

Veiligheidsregio Flevoland	Vestigingsplaats: Lelystad	
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (Openbaar lichaam)	
Betrokken partijen	De gemeenten Almere, Dronten, Lelystad, Noordoostpolder, Urk, Zeewolde	
Zeggenschap	Bij reguliere besluiten: 1 van de 6 stemmen = 16,67%	
	De leden van het Algemeen bestuur en het Dagelijks bestuur hebben in de vergadering van respectievelijk het Algemeen bestuur en het Dagelijks bestuur ieder één stem (totaal 6)	
	Bij begroting: 1 van de 20 stemmen = 5 %	
	Voor het nemen van een besluit voor begroting en rekening wordt de volgende stemverdeling (totaal 20) toegepast:	
	Almere; 9 stemmen, Dronten: 2 stemmen, Lelystad: 5 stemmen, Noordoostpolder; 2 stemmen, Urk: 1 stem en Zeewolde; 1 stem	
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging in het bestuur	
Doelstelling en openbaar belang	<ul style="list-style-type: none"> • Gemeenschappelijke meldkamer • Rampenbestrijding, crisisbeheersing en bevolkingszorg • Brandweezorg en de geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen 	
Relatie met gemeentelijk programma	Programma 1	
Inwerkingtredingsdatum	1 januari 2008	
Financiële ratio's (x € 1.000)	Jaarrekening 2017	Jaarrekening 2018
	Resultaat	89
	Eigen vermogen	8.652
	Vreemd vermogen	5.748
		653
		9.338
		6.186
Jaarlijkse bijdrage gemeente (x € 1.000)	Begroting 2020	1.543
Risico's	Hogere bijdrage aan een Gemeenschappelijke Regeling. Een bijdrage aan een Gemeenschappelijke Regeling is een zogenoemde verplichte uitgave. Deelnemende gemeenten zijn verplicht hun aandeel in de vastgestelde begroting van de Gemeenschappelijke Regeling in hun eigen begroting op te nemen	
Kansen en ontwikkelingen	De Jaarstukken 2018 is door incidentele meevallers nog met een klein voordeel afgesloten. Voor 2019 en verder is als gevolg van gewijzigde wet- en regelgeving, vooral bij het onderdeel brandweer, een substantieel tekort bepaald. De extra bijdrage aan de Veiligheidsregio voor 2020 e.v. zijn noodzakelijk om de vakbekwaamheid binnen de brandweer op peil te houden (vakbekwaam worden en blijven). Paraat te blijven en voldoende slagkracht te hebben in de regio. Daarnaast moet aangesloten worden bij landelijke ontwikkelingen en is er sprake van een aanzienlijke verhoging van de bijdrage aan het IFV	

Werkvoorzieningsschap IJsselmeergroep		Vestigingsplaats: Lelystad	
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (openbaar lichaam)		
Betrokken partijen	De gemeenten Lelystad, Noordoostpolder, Urk, Zeewolde		
Zeggenschap	Bij reguliere besluiten: 1 van de 4 stemmen = 25%		
	Bij begroting: 1 van de 4 stemmen = 25%		
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging in het bestuur		
Doelstelling en openbaar belang	<ul style="list-style-type: none"> • Uitvoering Wet sociale werkvoorziening voor deelnemende gemeenten • Arbeid onder aangepaste omstandigheden bieden (beschermd) • Voor de (WSW-)doelgroep met een afstand tot de arbeidsmarkt uitstroom naar regulier werk of detachering mogelijk maken 		
Relatie met gemeentelijk programma	Programma 6		
Inwerkingtredingsdatum	1 november 2009		
Financiële ratio's (x € 1.000)		Jaarrekening 2017	Jaarrekening 2018
	Resultaat	143	N.B.
	Eigen vermogen	2.516	N.B.
	Vreemd vermogen	1.521	N.B.
Jaarlijkse bijdrage gemeente (x € 1.000)			
	Begroting 2020	364	
Risico's	Hogere bijdrage aan een Gemeenschappelijke Regeling. Een bijdrage aan een Gemeenschappelijke Regeling is een zogenoemde verplichte uitgave. Deelnemende gemeenten zijn verplicht hun aandeel in de vastgestelde begroting van de Gemeenschappelijke Regeling in hun eigen begroting op te nemen		
Kansen en ontwikkelingen	Recentelijk heeft het college besloten om uit te treden uit de GR IJsselmeergroep. Aan uittreding zijn frictiekosten verbonden. De raad is nu voorgesteld in te stemmen met het voorgelegde bedrag. Dit onder de overweging dat de uitvoering van WSW belegd was bij Concern voor Werk, maar deze de hele Participatiewet wil uitvoeren voor de betrokken gemeenten en daarmee te hervormen tot een social firm. De gemeente Zeewolde heeft al eerder besloten om voor de wetten binnen het Sociaal Domein beleidsmatig samen te werken met de gemeenten Harderwijk en Ermelo en de uitvoering hiervan te beleggen bij uitvoeringsorganisatie Meerinzicht. De gemeenteraad van Zeewolde heeft positief besloten over de hoogte van de frictiekosten. De fase van daadwerkelijke uittreding is hiermee gestart		

Het Flevolands Archief		Vestigingsplaats: Lelystad	
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (openbaar lichaam)		
Betrokken partijen	De gemeenten Dronten, Lelystad, Urk en Zeewolde, het Waterschap Zuiderzeeland, de Provincie Flevoland en het Rijk		
Zeggenschap	Bij reguliere besluiten: 1 van de 7 stemmen = 14,29%		
	Bij begroting: 1 van de 7 stemmen = 14,29%		
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging in het bestuur		
Doelstelling en openbaar belang	<ul style="list-style-type: none"> • Beheer goedgekeurde archiefbewaarplaats • Overgedragen archieven in goede, geordende en toegankelijke staat houden • (Mee)ontwikkelen en onderhouden van een E-Depot 		
Relatie met gemeentelijk programma	Programma 0		
Inwerkingtreedingsdatum	1 februari 2004, archief activiteiten afgesplitst van de voormalige GR Erfgoedcentrum per 23 maart 2017		
Financiële ratio's (x € 1.000)		Jaarrekening 2018	begroting 2020
	Resultaat	0,5	
	Eigen vermogen	607	520
	Vreemd vermogen	317	205
Jaarlijkse bijdrage gemeente (x € 1.000)		Begroting 2020	50
Risico's	Hogere bijdrage aan een Gemeenschappelijke Regeling. Een bijdrage aan een Gemeenschappelijke Regeling is een zogenoemde verplichte uitgave. Deelnemende gemeenten zijn verplicht hun aandeel in de vastgestelde begroting van de Gemeenschappelijke Regeling in hun eigen begroting op te nemen		
Kansen en ontwikkelingen	<ul style="list-style-type: none"> • In december 2018 is Het Flevolands Archief (HFA) als laatste Regionaal Historisch Centrum aangesloten op het E-depot van het Nationaal Archief. Dat betekent dat ook het e-depot van de gemeente Zeewolde te zijner tijd ondergebracht zal worden in het e-depot van HFA. In 2019 zijn daarover de eerste gesprekken gevoerd • In de begroting 2020 zijn de kosten voor aansluiting op het E-depot nog niet opgenomen. Hiervoor zal te zijner tijd separate advisering plaats vinden 		

Omgevingsdienst Flevoland & Gooi- en Vechtstreek (OFGV)		Vestigingsplaats: Lelystad	
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (openbaar lichaam)		
Betrokken partijen	15 deelnemende gemeenten		
Zeggenschap	Bij reguliere besluiten: 1 van de 15 stemmen = 6,67%		
	Bij begroting: 1 van de 15 stemmen = 6,67%		
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging in het bestuur		
Doelstelling en openbaar belang	<ul style="list-style-type: none"> • Uitvoeren van vergunningverlening • Toezicht op milieutaken • Handhaving van milieutaken 		
Relatie met gemeentelijk programma	Programma 7		
Inwerkingtredingsdatum	26 april 2012		
Financiële ratio's (x € 1.000)		Jaarrekening 2017	Jaarrekening 2018
	Resultaat	729	335
	Eigen vermogen	1.855	1.563
	Vreemd vermogen	4.551	4.434
Jaarlijkse bijdrage gemeente (x € 1.000)			
	Begroting 2020	746	
Risico's	Hogere bijdrage aan een Gemeenschappelijke Regeling. Een bijdrage aan een Gemeenschappelijke Regeling is een zogenoemde verplichte uitgave. Deelnemende gemeenten zijn verplicht hun aandeel in de vastgestelde begroting van de Gemeenschappelijke Regeling in hun eigen begroting op te nemen		
Kansen en ontwikkelingen	Specifieke ontwikkeling is een uitbreiding/intensivering van energiebesparingsverplichting voor bedrijven. Logischerwijs zou dit moeten leiden tot een uitbreiding van de taakomvang van de OFGV als toezichhoudende/handhavende instantie van deze nieuwe verplichtingen		

Meerinzicht		Vestigingsplaats: Ermelo	
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (bedrijfsvoeringsorganisatie)		
Betrokken partijen	De gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde		
Zeggenschap	Bij reguliere besluiten: 1 van de 3 stemmen = 33,33%		
	Bij begroting: 1 van de 3 stemmen = 33,33%		
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging in het bestuur		
Doelstelling en openbaar belang	<p>Meerinzicht is een samenwerkingsverband op het gebied van uitvoeringstaken op het gebied van de bedrijfsvoering en het Sociaal Domein voor de gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde. Het betreft de volgende uitvoeringstaken t.a.v. de bedrijfsvoering:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Informatisering en automatisering • Personeel en organisatie (HRM) • Facilitaire zaken/documentaire informatievoorziening/gebouwbeheer/inkoop • Belastingen, daaronder begrepen de heffing en invordering • Financiën • Juridische zaken • Communicatie • Geo-informatie <p>Het betreft de volgende uitvoeringstaken t.a.v. het Sociaal Domein:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Participatiewet • WMO • Jeugdwet • Inkomensondersteuning • Leerlingzaken • Sociale recherche 		
Relatie met gemeentelijk programma	Programma 0		
Inwerkingtredingsdatum	<ul style="list-style-type: none"> • 1 januari 2015 voor fase 1 Bedrijfsvoering • 1 januari 2018 voor fase 2 Bedrijfsvoering en domein Sociaal 		
Financiële ratio's (x € 1.000)		Jaarrekening 2017	Jaarrekening 2018
	Resultaat	Geen, jaarlijkse afrekening	Geen, jaarlijkse afrekening
	Eigen vermogen	Geen	Geen
	Vreemd vermogen	13.647	29.505
Jaarlijkse bijdrage gemeente (x € 1.000)	Begroting 2020	8.088	
Risico's	<p>De wettelijke regelingen op het gebied van het sociaal domein, die Meerinzicht ten behoeve van Zeewolde uitvoert, zijn zogenoemde open einde regelingen.</p> <p>Hogere bijdrage aan een Gemeenschappelijke Regeling. Een bijdrage aan een Gemeenschappelijke Regeling is een zogenoemde verplichte uitgave. Deelnemende gemeenten zijn verplicht hun aandeel in de vastgestelde begroting van de Gemeenschappelijke Regeling in hun eigen begroting op te nemen</p>		
Kansen en ontwikkelingen			

Gebiedsontwikkeling Oosterwold		Vestigingsplaats: Almere	
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (Centrumgemeenteconstructie: Almere)		
Betrokken partijen	Het Rijksvastgoed Bedrijf (RVB), de provincie Flevoland, het Waterschap Zuiderzeeland en de gemeenten Almere en Zeewolde		
Zeggenschap	1/3 Rijksvastgoed Bedrijf, 1/3 gemeente Almere, 1/3 gemeente Zeewolde		
Bestuurlijk belang	Deelname door de portefeuillehouder aan het intergemeentelijk overleg. Dit is het periodieke overleg tussen de portefeuillehouders ruimtelijke ordening van de gemeenten Almere en Zeewolde		
Doelstelling en openbaar belang	Uitvoering geven aan de gebiedsontwikkeling Oosterwold		
Relatie met gemeentelijk programma	Programma 8		
Inwerkingtredingsdatum	1 januari 2014		
Financiële ratio's		Jaarrekening 2017	Jaarrekening 2018
	Resultaat	n.v.t.	n.v.t.
	Eigen vermogen	n.v.t.	n.v.t.
	Vreemd vermogen	n.v.t.	n.v.t.
Jaarlijkse bijdrage gemeente (x € 1.000)	Begroting 2020		n.v.t.
	Gebiedsontwikkeling Oosterwold stelt geen jaarlijkse begroting en jaarstukken vast		
Risico's	In de Uitvoeringsregeling Oosterwold is afgesproken dat de deelnemende partijen de kosten voor de Gemeenschappelijke Regeling Oosterwold voorfinancieren. De voorfinanciering wordt terugbetaald uit het kostenverhaal Oosterwold en vindt gefaseerd plaats op basis van de inkomsten van het kostenverhaal. Er bestaat een risico dat de voorfinanciering niet gedekt wordt door kostenverhaal		
Kansen en ontwikkelingen	Er is inmiddels een raming opgesteld waarin is opgenomen in welke jaren de voorfinanciering zal worden terugbetaald. Deze bedragen zijn opgenomen binnen de begroting		

Centrumregeling Sociaal Domein Flevoland		Vestigingsplaats: Almere	
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (Centrumgemeenteconstructie: Almere)		
Betrokken partijen	De gemeenten Almere, Dronten, Lelystad, Noordoostpolder, Urk, Zeewolde		
Zeggenschap	Bij reguliere besluiten: 1 van de 6 stemmen = 16,67%		
	Bij begroting: 1 van de 6 stemmen = 16,67%		
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging in het bestuur		
Doelstelling en openbaar belang	Regionale samenwerking op het gebied van Jeugd en WMO. De samenwerking richt zich op de inkoop of subsidiëring van: <ul style="list-style-type: none"> • residentiële (24-uurs) zorg en crisisopvang • pleegzorg • gesloten jeugdzorg (jeugdzorg plus) • jeugdreclasseringsmaatregelen • jeugdbeschermingsmaatregelen • zeer gespecialiseerde dagbehandeling • jeugd GGZ: specialistische GGZ en de generalistische basis GGZ 		
Relatie met gemeentelijk programma	Programma 6		
Inwerkingtredingsdatum	1 januari 2015		
Financiële ratio's		Jaarrekening 2017	Jaarrekening 2018
	Resultaat	n.v.t.	n.v.t.
	Eigen vermogen	n.v.t.	n.v.t.
	Vreemd vermogen	n.v.t.	n.v.t.
Jaarlijkse bijdrage gemeente		Begroting 2020	n.v.t.
Risico's	De jaarlijkse bijdrage maakt onderdeel uit van de reguliere gemeentelijke begroting. Jaarlijks wordt er financieel afgerekend met de deelnemers		
	De centrumregeling Sociaal Domein Flevoland geeft voornamelijk uitvoering aan de Jeugdwet (zie hierboven). Het betreft hier ook een open einde regeling (zorg kan in principe niet geweigerd worden om financiële redenen)		
Kansen en ontwikkelingen	Een ontwikkeling voor de komende jaren is de mogelijke decentralisatie van de taak beschermd wonen van de centrumgemeente naar de individuele gemeente		

Overige deelnemingen

Voorts heeft de gemeente een deelneming in het Appa-fonds van BNG, bedoeld voor de pensioenopbouw van politieke ambtsdragers. Dit betreffen geen aandelen, maar participatiebewijzen, waarbij er geen bestuurlijke invloed (stemrecht) is. Om die reden is deze deelneming niet in het overzicht tabel Financieel overzicht verbonden partijen opgenomen.

3.7 Paragraaf Grondbeleid

Inleiding

Vanaf het ontstaan van de gemeente in 1984 bezit Zeewolde, door de overdracht vanuit de Rijksdienst voor IJsselmeerpolders, grond voor de ontwikkeling van woningbouwlocaties, werklocaties en voorzieningen. De gemeente nam hierbij als vanzelfsprekend een actieve rol in. Nieuwe gronden werden aangekocht, ontwikkeld en uitgegeven.

Door de economische crisis kwam actief grondbeleid landelijk ter discussie te staan. Sommige gemeenten werden genoodzaakt om de waarde van hun grondpositie af te boeken met alle financiële gevolgen van dien. Andere gemeenten, waaronder Zeewolde, liepen flinke vertraging op in de ontwikkeling van gronden. Dit had tot gevolg dat er nieuwe wetgeving kwam, waarin de actieve rol van gemeenten werd afgebakend.

Binnen Zeewolde leidde dit tot heroverweging van haar gemeentelijke rol waarin met name de vanzelfsprekendheid van actief grondbeleid werd herzien. In de Nota Grondbeleid 2014 werd dit als volgt verwoord:

- Voor bestaande projecten/ontwikkellocaties en locaties die al in eigendom zijn van de gemeente is/blijft actief grondbeleid het uitgangspunt.
- Voor nieuwe projecten/ontwikkellocaties heeft facilitair grondbeleid de voorkeur, maar zal een besluit genomen worden over de gemeentelijke rol en het te voeren grondbeleid op basis van diverse aspecten.

Grondexploitatieberekeningen (grex)

Een grex geeft een gedetailleerd beeld van de diverse kosten en opbrengsten die zich voordoen bij de ontwikkeling van een locatie. Er wordt aangegeven welke kosten en opbrengsten al zijn gemaakt (boekwaarde) en wat de resterende begrote kosten en opbrengsten zijn, verdeeld over de verdere looptijd van de grex (faseren).

Een grex wordt ieder jaar bijgesteld. Binnen de gemeente Zeewolde wordt hierbij onderscheid gemaakt tussen herzieningen en actualisaties. Een herziening wordt tenminste tweejaarlijks opgesteld en bevat een complete beoordeling van eenheden, eenheidsprijzen, stedenbouwkundig ontwerp en grondprijzen. In het jaar waarin geen herziening staat gepland, vindt een actualisatie plaats. Hierbij wordt de boekwaarde geactualiseerd waarna de nog te maken kosten en opbrengsten opnieuw over de resterende looptijd worden gefaseerd.

Een herziening wordt ter vaststelling aangeboden aan de gemeenteraad. Actualisaties worden vastgesteld door het college en ter informatie voorgelegd aan de raadscommissie.

Rekenparameters

In een grex worden de kosten en opbrengsten nominaal geraamd (vast prijspeil) en vervolgens over de resterende looptijd gefaseerd. Doordat fasering nagenoeg altijd over meerdere jaren gaat, heeft een grex te maken met factoren als rente en inflatie. Rekenparameters geven deze factoren weer.

De gemeente Zeewolde heeft de rekenparameters in 2018 herzien. In de grexen worden de volgende parameters gehanteerd:

- Kostenparameter 2%
- Opbrengstenparameter 1%
- Renteparameter 0%

Boekwaarde

In onderstaande tabel wordt de begrote boekwaarde per 31 december 2020 weergegeven van de ontwikkellocaties, getotaliseerd op hoofdniveau. Deze tabel is een afgeleide van de vastgestelde grexen 2018, tussentijds genomen winst buiten beschouwing gelaten.

Ontwikkellocaties	Begrote Boekwaarde 31-12-2019	Begrote Kosten 2020	Begrote Opbrengsten 2020	Begrote Boekwaarde 31-12-2020
Woningbouwgebieden	29.810.953	4.820.909	7.231.258	27.400.604
Bedrijventerreinen	-/- 4.277.102	1.769.956	4.688.183	-/- 7.195.329
Centra	-/- 2.879.458	581.056	352.150	-/- 2.650.552
Totaal	22.654.393	7.171.921	12.271.591	17.554.723

NB: Boekwaarde -/- betekent per saldo meer gerealiseerde opbrengsten dan kosten.

Er vinden gedurende een jaar diverse herzieningen en actualisaties van de grexen plaats waardoor de begrote kosten en opbrengsten zullen wijzigen. Daarnaast zullen de werkelijke kosten en opbrengsten altijd verschillen van de raming.

Ontwikkeling locaties

De verwachte ontwikkeling van de verschillende locaties in 2020 wordt in onderstaande tabel weergegeven op basis van het aantal m² aan te kopen en te verkopen grond. De gegevens zijn gebaseerd op de vastgestelde grexen 2018 en zijn getotaliseerd op hoofdniveau.

Categorie	Aantal m ²
Aan te kopen grond:	0 m ²
Te verkopen grond:	71.798 m ²
- woningbouw	25.163 m ²
- bedrijventerreinen	45.900 m ²
- centra	735 m ²

Resultaatprognose

Het verwachte financiële eindresultaat van een grex wordt reële waarde genoemd. Hierbij wordt rekening gehouden met de vastgestelde rekenparameters. Doordat iedere gemeente deze parameters afzonderlijk mag bepalen, is er geen goede vergelijking mogelijk tussen verschillende gemeenten. Daarom wordt het verwachte resultaat ook op nominale waarde gepresenteerd. Hierbij worden de rekenparameters op 0% gezet waardoor alleen de nominale kosten en opbrengsten worden meegenomen.

In onderstaande tabel worden de resultaten weergegeven op basis van:

- A) Reële waarde methode
- B) Nominale waarde methode

Categorie	(A)	(B)
Woningbouwgebieden	-/- 25.796.546	-/- 23.947.304
Bedrijventerreinen	-/- 27.752.059	-/- 26.950.183
Centra	-/- 3.779.782	-/- 3.888.186
Totaal	-/- 57.328.387	-/- 54.785.673

-/- is voordelig

Tussentijdse winstneming

Conform het BBV dienen gemeenten jaarlijks tussentijds winst te nemen. Hierbij wordt de Poc (Percentage of completion) methode toegepast. Afhankelijk van de fase waarin de grondexploitatie verkeert, zowel wat betreft de kosten als de opbrengsten, dient reeds een percentage van het begrote eindresultaat als winst te worden genomen. Door deze richtlijnen wordt een combinatie tussen het voorzichtigheidsbeginsel en realisatiebeginsel doorgevoerd.

Tussentijds genomen winsten worden binnen de gemeente Zeewolde in eerste instantie toegevoegd aan de bekleemde bestemmingsreserve "BBV-winst grondexploitaties". Wanneer deze winsten volledig voldoen aan het voorzichtigheidsbeginsel, vindt overheveling plaats aan de reguliere bestemmingsreserve "Bedrijfsrisico grondbedrijf".

Risicoreservering

Binnen actief grondbeleid worden de risico's volledig door de gemeente gedragen. De bestemmingsreserve "Bedrijfsrisico Grondbedrijf" dient binnen de gemeente Zeewolde ter dekking van alle relevante bedrijfsrisico's verbonden aan de grondexploitaties en het opvangen van eventuele nadelige resultaten op complexen.

In de tweejaarlijks te actualiseren nota Meerjaren Prognose Grondexploitatie worden de risico's door middel van 2 analyses gekwantificeerd. De hieruit voortkomende risicoreserveringen dienen als bodem- en plafondbedrag van de bestemmingsreserve "Bedrijfsrisico Grondbedrijf".

In maart 2019 heeft de raad de nota MPG 2018 vastgesteld. In deze nota zijn de risico's gekwantificeerd op basis van de vigerende grondexploitatieberekeningen eind 2018. De hieruit voortgekomen risicoreserveringen van € 7.400.000,- en € 6.600.000,- dienen als plafond- en bodembedrag van de bestemmingsreserve "Bedrijfsrisico Grondbedrijf".

Tussen de bestemmingsreserve "Bedrijfsrisico Grondbedrijf" en de Algemene reserve vindt een wisselwerking plaats indien eerstgenoemde lager dan het bodembedrag of hoger dan het plafondbedrag blijkt te zijn. Veiligheidshalve is besloten het plafondbedrag als richtinggevend aan te houden.

3.8 Uitgaande subsidies

Algemeen

Deze paragraaf geeft inzicht in de uitgaande subsidies en gesubsidieerde instellingen. In de Programmabegroting wordt het begrote bedrag voor subsidies weergegeven per beleidsregel/beleidsnota. In de Jaarstukken wordt in beeld gebracht aan welke instellingen subsidies zijn verleend. Verantwoording van jaarlijkse subsidies vindt altijd plaats na vaststelling van de Jaarstukken.

Indexering

Voor 2020 zullen de subsidiebudgetten geïndexeerd worden met 1,4%. Deze indexering is gebaseerd op de zogenaamde verwachte prijsindex netto materiele consumptie zoals die voor het betreffende jaar -1 is opgenomen in de Meicirculaire betreffende jaar -2 van het ministerie van Binnenlandse Zaken c.a. Voor 2020 is dat 1,4% (Meicirculaire 2018 d.d. 31-05-2018). De index wordt berekend over het gehele subsidiebedrag. Er wordt geen uitsplitsing naar loonvormend en materieel toegepast. Ook vindt geen verrekening plaats tussen de bij de subsidieverlening berekende prijsindexering met de werkelijke prijsindex van het jaar waarop de subsidievaststelling plaatsvindt.

Beleidsregel/Beleidsnota

Voor het toetsen van subsidieaanvragen wordt gebruik gemaakt van beleidsregels. In een enkel geval wordt een subsidieaanvraag direct getoetst aan een beleidsnota. In onderstaand overzicht staat het begrote bedrag voor subsidies per programma weergegeven aan de hand van de geldende beleidsregel/beleidsnota. Indien het een beleidsnota betreft, staat er de afkorting 'BN' voor.

Programma	Beleidsregel /Beleidsnota	Begroot subsidiebedrag
1. Veilig Zeewolde	BN: Jeugdbeleid Zeewolde 2018 e.v. "Een sterke basis voor de jeugd"	13.000,-
3. Zeewolde economisch veerkrachtig	BN: Ont-spannend Zeewolde, Beleidsnota en actiepuntenprogramma recreatie & toerisme	153.500,-
4. Naar school in Zeewolde	BN: Jeugdbeleid Zeewolde 2018 e.v. "Een sterke basis voor de jeugd"	111.500,-
	Peuterspeelzaalwerk 2005 (en verder)	136.000,-
5. Cultureel, sportief en recreatief Zeewolde	BN: Kunst en cultuur 2014 - 2020	676.000,-
	Sport 2005 (en verder)	120.000,-
	Amateurkunstbeoefening 2009 (en verder)	26.500,-
	Natuurvoorlichting en -educatie 2005 (en verder)	5.000,-
	BN: 'Het bruist in Zeewolde! Beleidsnota en uitvoeringsprogramma evenementen 2015 - 2019	77.000,-
	Monumenten (carillon)	18.500,-
6. Zeewolde zorgzaam en solidair	Schuldhelpverlening 2005 (en verder)	278.000,-
	Bijstandsverlening, onderdeel cliëntenparticipatie 2005 (en verder)	3.500,-
	Algemeen maatschappelijk werk 2005 (en verder)	270.000,-

	Bijstandsverlening, onderdeel integratiebeleid nieuwkomers 2005 (en verder)	26.000,-
	BN: De visie op het Sociaal Domein	160.500,-
	BN: Jeugdbeleid Zeewolde 2018 e.v. "Een sterke basis voor de jeugd"	250.000,-
	Jeugdgezondheidszorg 2004 (en verder)	76.500,-
8. Ruimte en wonen in Zeewolde	Volkshuisvesting 2005 (en verder)	5.000,-
Totaal begroot subsidiebedrag		2.406.500,-

4. Financiële begroting

4.1 Geraamde resultaat op hoofdlijnen

Algemeen

Onderstaande tabel geeft het geraamde resultaat 2020 per programma weer, en het geraamde totaal saldo van baten en lasten. Voorgenomen onttrekkingen en toevoegingen aan reserves zijn apart zichtbaar gemaakt.

Overzicht Baten en lasten voor bestemming van reserves 2020												
		Rekening 2018	Begroting 2019 (na wijzigingen)				Begroting 2020			Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Programma		Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	
PROG0*	Zeevolde bestuur	-23.348	13.360	-36.442	-23.082	14.901	-37.637	-22.736	-22.431	-22.238	-22.819	
PROG1	Veilig Zeevolde	1.535	2.051	-30	2.021	1.978	-30	1.948	1.952	1.952	1.952	
PROG2	Zeevolde schoon, heel en bereikbaar	5.832	3.591	-283	3.307	9.128	-279	8.850	5.505	5.231	5.238	
PROG3	Zeevolde economisch veerkrachtig	-6.231	807	-2.937	-2.130	754	-3.037	-2.284	-2.330	-2.354	-2.384	
PROG4	Naar school in Zeevolde	1.654	1.765	-94	1.671	1.968	-282	1.686	1.502	1.525	1.716	
PROG5	Cultureel, sportief en recreatief	2.954	4.732	-445	4.287	3.651	-513	3.139	3.242	3.802	3.808	
PROG6	Zeevolde zorgzaam en solidair	16.184	19.204	-4.276	14.928	17.725	-5.308	12.417	12.011	11.745	11.753	
PROG7	Duurzaam en gezond Zeevolde	1.223	4.733	-3.708	1.025	5.198	-3.931	1.267	1.181	1.192	1.212	
PROG8	Ruimte en wonen in Zeevolde	-4.500	1.111	-4.807	-3.696	894	-1.126	-232	-199	-199	-199	
Totaal Baten en lasten voor bestemming van reserves		-4.697	51.354	-53.022	-1.668	56.198	-52.143	4.055	433	656	277	
Overzicht Werkelijke toevoegingen en onttrekkingen aan reserves 2020												
		Rekening 2018	Begroting 2019 (na wijzigingen)				Begroting 2020			Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Programma		Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	
PROG0	Zeevolde bestuur	-13.539	-38	-5.299	-5.337	0	-432	-432	-147	-147	-147	
PROG2	Zeevolde schoon, heel en bereikbaar	-1.042	2.481	-637	1.844	381	-3.559	-3.178	122	522	622	
PROG3	Zeevolde economisch veerkrachtig	3.856	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
PROG5	Cultureel, sportief en recreatief	-8	3.610	-281	3.329	0	0	0	-70	-431	-412	
PROG6	Zeevolde zorgzaam en solidair	3.968	0	192	192	0	-1.005	-1.005	-387	-222	-57	
PROG7	Duurzaam en gezond Zeevolde	359	-100	0	-100	0	0	0	0	0	0	
PROG8	Ruimte en wonen in Zeevolde	12.408	0	-393	-393	0	-358	-358	-473	-357	-356	
Totaal Werkelijke toevoegingen en onttrekkingen aan reserves		6.002	5.954	-6.419	-465	381	-5.354	-4.973	-954	-635	-350	
Geraamd resultaat		1.306			-2.133			-918	-522	21	-73	

(Bedragen x € 1.000,-)
 -/- = voordeel
 * exclusief product 0.10 en 0.11

Meerjarenperspectief 2020- 2023

De budgettaire uitkomsten over de jaren 2020-2023 zijn in onderstaand overzicht opgenomen. Deze zijn gebaseerd op de gegevens tot en met juni 2019. Structurele effecten uit de Voorjaarsnota 2019 en de Meicirculaire 2019 zijn hierin ook opgenomen.

		Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Programma	Baten	-52.143	-52.507	-52.373	-52.872
	Lasten	56.198	52.939	53.029	53.149
Resultaat Programma		4.055	433	656	277
Reserves	Onttrekking	-5.354	-1.436	-1.216	-1.031
	Toevoeging	381	481	581	681
Resultaat Reserves		-4.973	-954	-635	-350
Resultaat		-918	-522	21	-73

(Bedragen x € 1.000,-)
 -/- = voordeel

4.2 Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de begroting 2020-2023

Toelichtingen per programma

Conform de, bij de Nota van uitgangspunten, vastgestelde rapportagegrenzen, worden bij de toelichtingen op programmaniveau, in paragraaf 2.1 tot en met paragraaf 2.10, de afwijkingen groter dan of gelijk aan € 50.000, - toegelicht op hoofdlijnen. Zoals gebruikelijk bij de aanbidding van de begroting worden de verschillen tussen 2019 en 2020 nader toegelicht.

Programma 0 – Zeewolde Bestuurt

Wat mag het kosten?

	Rekening	Begroting 2019 (na wijzigingen)			Begroting 2020			
	2018	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
PROG0 Zeewolde bestuurt								
01	Bestuur	1.107	1.177	0	1.177	1.311	0	1.311
02	Burgerzaken	909	647	-343	304	558	-339	219
03	Beheer overige gebouwen en gronden	-754	54	-112	-58	32	-113	-81
04	Overhead	9.004	9.150	-5	9.145	10.146	-5	10.141
05	Treasury	-499	3	-531	-529	6	-406	-400
061	OZB woningen	-2.427	172	-2.775	-2.603	183	-2.943	-2.760
062	OZB niet-woningen	-1.971	0	-2.737	-2.737	0	-2.668	-2.668
064	Belastingen overig	-956	0	-951	-951	0	-951	-951
07	Alg.uitkeringen,ov.uitkeringen gem.fonds	-27.761	0	-28.664	-28.664	0	-30.070	-30.070
08	Overige baten en lasten	0	2.033	-325	1.708	2.557	-143	2.414
09	Vennootschapsbelasting (VpB)	0	125	0	125	108	0	108
010	Mutaties reserves	6.002	5.954	-6.419	-465	381	-5.354	-4.973
011	Resultaat van de rek. van baten & lasten	-1.306	2.329	-196	2.133	0	0	0
PROG0 Zeewolde bestuurt - Totaal		-18.652	21.643	-43.057	-21.414	15.283	-42.992	-27.709
<i>(Bedragen x € 1.000,-)</i>								
<i>-/- = voordeel</i>								

Analyse begroting 2019 t/m 16e wijziging – begroting 2020

Dit programma heeft een voordelig saldo van € 6.295.000. Exclusief het resultaat begroting 2019 is sprake van een voordelig saldo van € 4.162.000. De belangrijkste afwijkingen hiervan zijn hieronder toegelicht.

Verkiezingen (€ 66.000 voordelig)

In 2019 waren de verkiezingen voor de Provinciale Staten, Europese Parlementsverkiezingen en de Waterschappen. Voor 2020 staan er geen verkiezingen gepland en hoeven er geen kosten gemaakt te worden.

Gemeentelijke organisatie (€ 1.022.000 nadelig)

Dit nadeel wordt veroorzaakt door:

- Een herijking van de uren doorbelasting waarbij inproductieve uren niet worden doorberekend naar de taakvelden. Aangevuld met de vastgestelde cao-aanpassingen 2020 levert dit een nadeel op van € 1.041.000. Hiertegenover staat een voordeel op de verschillende taakvelden die een lagere uren doorbelasting hebben. Per saldo heeft dit een licht nadelig effect wat volledig wordt veroorzaakt door de cao-aanpassingen.
- In overeenstemming met de Meerjarenbegroting 2020 van Meerinzicht is een hogere bijdrage van € 614.000 aan Meerinzicht geraamd. Deze begroting is mede gebaseerd op de Kadernota Meerinzicht.

- In 2019 is incidenteel een bijdrage aan Meerinzicht geraamd voor archiefwerkzaamheden. Het voordeel in 2020 ten opzichte van 2019 bedraagt daardoor € 400.000.
- In 2019 is incidenteel € 110.000 geraamd voor werkzaamheden in relatie tot de "Toekomstvisie 2040". In 2020 en verder zijn hiervoor geen lasten geraamd.
- Voor de organisatiewikkeling is in 2019 incidenteel € 100.000 geraamd. In 2020 en verder zijn hiervoor geen lasten geraamd.
- Overige voordelen ad. € 23.000 ontstaan door beperkte voor- en nadelen.

Nutsvoorzieningen (€ 128.000 nadelig)

Dit wordt vooral veroorzaakt doordat op basis van de huidige inschatting de verwachting is dat € 125.000 minder aan dividend wordt ontvangen van de deelnemingen Vitens en Alliander.

Onroerendezaakbelasting (€ 88.000 voordelig)

De baten zijn geraamd op basis van het werkelijk niveau 2019. Daarnaast is rekening gehouden met de areaaltoename in overeenstemming met de uitgangspunten van de Voorjaarsnota 2019.

Algemene uitkering (€ 1.660.000 voordelig)

De effecten van de meicirculaire 2019 zorgen voor de afwijkingen ten opzichte van de begroting 2019 na wijziging (gebaseerd op de decembercirculaire 2018). In de juni raad van 2019 is een memo verstrekt over de effecten van de meicirculaire 2019 en de meerjarige gevolgen hiervan.

Integratie-uitkeringen (€ 254.000 nadelig)

De effecten van de meicirculaire 2019 zorgen voor de afwijkingen ten opzichte van de begroting 2019 (decembercirculaire 2018). In de juni raad van 2019 is een memo verstrekt over de effecten van de Meicirculaire 2019.

Onvoorzien uitgaven/inkomsten (€ 128.000 nadelig)

Het niet ingezette deel van de stelpost onvoorzien structureel 2019 stand voorjaar 2019 wordt in 2020 ook begroot. Uiterlijk bij de 3^e kwartaalrapportage 2019 wordt deze beoordeeld in hoeverre deze kan vrijvallen.

Stelposten (€ 578.000 nadelig)

De effecten uit de herijking van stelposten bij de begroting 2020 leidt ten opzichte van de begroting 2019 tot een nadeel. Dit wordt grotendeels gecompenseerd door een hogere algemene uitkering, waarmee het effect op het begrotingsaldo beperkt is.

Mutaties reserves (€ 4.508.000 voordelig)

Op dit taakveld wordt de inzet van reserves verantwoord. Het gaat hier om bedragen die gedoteerd worden aan de reserves (lasten voor de exploitatie) en bedragen die onttrokken worden aan de reserves (baten voor de exploitatie). Jaarlijks vindt er een actualisatie plaats van deze posten. Om die reden wordt vergelijkbaarheid met voorgaande jaren bemoeilijkt.

De mutaties hebben voornamelijk betrekking op reserves die ingezet worden op onderwerpen zoals integraal wijkbeheer, organisatieontwikkeling, bijdrage afschrijvingslasten investeringen met economisch nut, atletiekbaan, transformatie

sociaal domein en bedrijfsrisico Grondbedrijf. Een overzicht van deze reserves treft u aan in de bijlage "Staat van Reserves en Voorzieningen" bij deze begroting.

Meerjarenraming 2021 tot en met 2023

	Begroting 2020			Begroting 2021			Begroting 2022			Begroting 2023		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
PROG Zeewolde bestuurt												
01 Bestuur	1.311	0	1.311	1.311	0	1.311	1.331	0	1.331	1.311	0	1.311
02 Burgerzaken	558	-339	219	594	-345	249	599	-351	248	607	-357	250
03 Beheer overige gebouwen en gronden	32	-113	-81	32	-113	-81	32	-113	-81	32	-113	-81
04 Overhead	10.146	-5	10.141	10.016	-5	10.011	10.226	-5	10.221	10.116	-5	10.111
05 Treasury	6	-406	-400	3	-406	-403	6	-406	-400	3	-406	-403
061 OZB woningen	183	-2.943	-2.760	182	-2.988	-2.806	182	-3.024	-2.842	182	-3.060	-2.878
062 OZB niet-woningen	0	-2.668	-2.668	0	-2.676	-2.676	0	-2.684	-2.684	0	-2.692	-2.692
064 Belastingen overig	0	-951	-951	0	-951	-951	0	0	0	0	0	0
07 Alg. uitkeringen, ov. uitkeringen gem. fonds	0	-30.070	-30.070	0	-30.013	-30.013	0	-30.068	-30.068	0	-30.528	-30.528
08 Overige baten en lasten	2.557	-143	2.414	2.966	-261	2.705	2.677	-747	1.930	2.851	-865	1.986
09 Vennootschapsbelasting (VpB)	108	0	108	223	0	223	107	0	107	106	0	106
010 Mutaties reserves	381	-5.354	-4.973	481	-1.436	-954	581	-1.216	-635	681	-1.031	-350
PROG Zeewolde bestuurt - Totaal	15.283	-42.992	-27.709	15.807	-39.193	-23.386	15.741	-38.614	-22.873	15.888	-39.057	-23.168
<i>(Bedragen x € 1.000,-)</i>												
-/- = voordeel												

Programma 1 – Veilig Zeewolde

Wat mag het kosten?

		Rekening	Begroting 2019 (na wijzigingen)			Begroting 2020		
		2018	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
PROG1 Veilig Zeewolde		Saldo						
11	Crisisbeheersing en brandweer	1.318	1.665	0	1.665	1.620	0	1.620
12	Openbare orde en veiligheid	217	385	-30	355	359	-30	329
PROG1 Veilig Zeewolde - Totaal		1.535	2.051	-30	2.021	1.978	-30	1.948
<i>(Bedragen x € 1.000,-)</i>								
-/- = voordeel								

Analyse begroting 2019 t/m 16e wijziging – begroting 2020

Dit programma heeft een voordelig saldo van € 73.000. De belangrijkste afwijkingen hiervan zijn hieronder toegelicht.

Crisisbeheersing en brandweer (€ 45.000 voordelig)

Uitgangspunt voor de begroting 2020 is de ontwerpbegroting 2020 van de Veiligheidsregio Flevoland en informatie van de bestuursconferentie tot en met juli 2019. Het voordelig saldo wordt veroorzaakt door structureel hogere lasten met betrekking tot de Veiligheidsregio Flevoland die lager zijn dan waarmee in de Voorjaarsnota 2019 rekening is gehouden. Gevolgen voor de begroting 2019 worden in de 3^e kwartaalrapportage 2019 geactualiseerd.

Uitvoering APV (€ 39.000 voordelig)

Het voordeel op dit deeltaakveld wordt veroorzaakt door lagere intern doorbelaste apparaatslasten. In 2020 worden in vergelijking met 2019 minder uren aan dit deeltaakveld besteed. Tegenover dit voordelige saldo staat een nadeel op taakveld "Overhead". Waardoor dit een budgettair neutraal effect heeft op het begrotingssaldo.

Meerjarenraming 2021 tot en met 2023

		Begroting 2020			Begroting 2021			Begroting 2022			Begroting 2023		
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
PROG1 Veilig Zeewolde													
11	Crisisbeheersing en brandweer	1.620	0	1.620	1.620	0	1.620	1.620	0	1.620	1.620	0	1.620
12	Openbare orde en veiligheid	359	-30	329	361	-30	331	361	-30	331	361	-30	331
PROG1 Veilig Zeewolde - Totaal		1.978	-30	1.948	1.982	-30	1.952	1.982	-30	1.952	1.982	-30	1.952
<i>(Bedragen x € 1.000,-)</i>													
-/- = voordeel													

Programma 2 – Zeewolde is schoon, heel en bereikbaar

Wat mag het kosten?

	Rekening 2018	Begroting 2019 (na wijzigingen)			Begroting 2020			
		Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
PROG2 Zeewolde schoon, heel en bereikbaar								
21	Verkeer en vervoer	5.726	3.479	-257	3.222	9.010	-252	8.758
22	Parkeren	44	54	0	54	52	0	52
23	Recreatieve havens	54	51	-2	49	52	-2	50
25	Openbaar vervoer	8	8	-25	-17	14	-25	-10
PROG2 Zeewolde schoon, heel en bereikbaar - Totaal		5.832	3.591	-283	3.307	9.128	-279	8.850
<i>(Bedragen x € 1.000,-)</i>								
-/- = voordeel								

Analyse begroting 2019 t/m 16e wijziging – begroting 2020

Dit programma heeft een nadelig saldo van € 5.543.000. De belangrijkste afwijkingen zijn hieronder toegelicht.

Wegen binnen de bebouwde kom (€ 2.442.000 nadelig)

In loop van 2019 is er een krediet aangevraagd voor € 2,2 miljoen voor de vervanging van wegen. Dit bedrag is, via taakveld “Mutaties reserves” ook opgenomen onder de bestemmingsreserve “Bijdrage exploitatielasten investeringen”. Waardoor dit een budgettair neutraal effect heeft op het begrotingssaldo.

Het overige nadeel wordt veroorzaakt door de actualisatie van areaalberekeningen van de kunstwerken.

Integraal Wijkbeheer (€ 2.874.000 nadelig)

Het nadelige resultaat wordt veroorzaakt door het uitvoeren van integraal onderhoud aan de openbare ruimte in Zeewolde Waterbuurt (Noord Fase II) voor € 700.000 en Trekkersveld I en II voor € 2.800.000. Het incidentele resultaat is het verschil tussen de projecten in deze verschillende jaren. Dit bedrag is, via taakveld “Mutaties reserves” ook opgenomen onder de bestemmingsreserve “Bijdrage exploitatielasten investeringen”. Waardoor dit een budgettair neutraal effect heeft op het begrotingssaldo.

Openbare verlichting (€ 194.000 nadelig)

Volgens het in 2017 vastgestelde beheerplan Openbare Verlichting 2018-2021 wordt de voorziening “Openbare Verlichting” in de jaren 2018 en 2019 gevoed vanuit de op te heffen bestemmingsreserve “Openbare Verlichting”. Vanaf 2020 wordt de voorziening jaarlijks gevoed door middel van een dotatie van € 177.000. Deze dotatie is nu zichtbaar in de begroting.

Meerjarenraming 2021 tot en met 2023

		Begroting 2020			Begroting 2021			Begroting 2022			Begroting 2023		
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
PROG2 Zeewolde schoon, heel en bereikbaar													
21	Verkeer en vervoer	9.010	-252	8.758	5.667	-254	5.413	5.399	-259	5.139	5.408	-261	5.147
22	Parkeren	52	0	52	52	0	52	52	0	52	52	0	52
23	Recreatieve havens	52	-2	50	52	-2	50	52	-2	50	52	-2	50
25	Openbaar vervoer	14	-25	-10	14	-25	-10	14	-25	-10	14	-25	-10
PROG2 Zeewolde schoon, heel en bereikbaar - Totaal		9.128	-279	8.850	5.785	-280	5.505	5.517	-286	5.231	5.526	-288	5.238
<i>(Bedragen x € 1.000,-)</i>													
-/- = voordeel													

Programma 3 – Zeewolde economisch veerkrachtig

Wat mag het kosten?

		Rekening	Begroting 2019 (na wijzigingen)			Begroting 2020		
		2018	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten
PROG3 Zeewolde economisch veerkrachtig								
31	Economische ontwikkeling	96	28	0	28	27	0	27
32	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-4.080	0	0	0	0	0	0
33	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	124	235	-83	152	199	-83	116
34	Economische promotie	-2.371	544	-2.854	-2.310	527	-2.954	-2.427
PROG3 Zeewolde economisch veerkrachtig - Totaal		-6.231	807	-2.937	-2.130	754	-3.037	-2.284
<i>(Bedragen x € 1.000,-)</i>								
-/- = voordeel								

Analyse begroting 2019 t/m 16e wijziging – begroting 2020

Dit programma heeft een voordelig saldo van € 154.000. De belangrijkste afwijkingen zijn hieronder toegelicht.

Baten toeristenbelasting (€ 100.000 voordelig)

In 2018 is via de vaststelling van het dekkingsplan 2019 -2023 uit de oplegnotitie bij de begroting 2019 besloten om jaarlijks de verwachte opbrengsten toeristenbelasting te laten stijgen in 2020 met € 100.000 door een hoger verwacht aantal overnachtingen.

Meerjarenraming 2021 tot en met 2023

		Begroting 2020			Begroting 2021			Begroting 2022			Begroting 2023		
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
PROG3 Zeewolde economisch veerkrachtig													
31	Economische ontwikkeling	27	0	27	28	0	28	28	0	28	28	0	28
33	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	199	-83	116	201	-83	118	201	-83	118	201	-83	118
34	Economische promotie	527	-2.954	-2.427	529	-3.004	-2.475	530	-3.029	-2.499	525	-3.054	-2.529
PROG3 Zeewolde economisch veerkrachtig - Totaal		754	-3.037	-2.284	758	-3.087	-2.350	759	-3.112	-2.354	753	-3.137	-2.384
<i>(Bedragen x € 1.000,-)</i>													
-/- = voordeel													

Programma 4 – Naar school in Zeewolde

Wat mag het kosten?

		Rekening 2018	Begroting 2019 (na wijzigingen)			Begroting 2020		
		Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
PROG4 Naar school in Zeewolde								
42	Onderwijshuisvesting	584	646	-73	573	800	-68	732
43	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.070	1.119	-21	1.099	1.168	-214	955
PROG4 Naar school in Zeewolde - Totaal		1.654	1.765	-94	1.671	1.968	-282	1.686
<i>(Bedragen x € 1.000,-)</i>								
<i>-/- = voordeel</i>								

Analyse begroting 2019 t/m 16e wijziging – begroting 2020

Dit programma heeft nadelig saldo van € 15.000. De belangrijkste afwijkingen zijn hieronder toegelicht.

Basisonderwijs onderwijshuisvesting (€ 107.000 nadelig)

Het nadeel wordt veroorzaakt door een incidentele toename van de lasten in verband met tijdelijke huisvesting van een kinderdagverblijf tijdens de uitbreiding van het schoolgebouw van Panta Rhei. Dekking van deze incidentele lasten vindt plaats vanuit de "Algemene reserve" via taakveld "Mutatie reserves". Waardoor dit een budgettair neutraal effect heeft op het begrotingsaldo.

Voortgezet onderwijs onderwijshuisvesting (€ 49.000 nadelig)

Het structurele nadeel op dit product wordt veroorzaakt door hogere afschrijvingslasten. De investering met betrekking tot de verbouwing van de Levant wordt vanaf 2020 afgeschreven.

Peuterspeelzalen (€ 140.000 voordelig)

Het voordelig saldo wordt veroorzaakt door het invullen van een opgelegde taakstelling op het taakveld.

Meerjarenraming 2021 tot en met 2023

		Begroting 2020			Begroting 2021			Begroting 2022			Begroting 2023		
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
PROG4 Naar school in Zeewolde													
42	Onderwijshuisvesting	800	-68	732	613	-68	545	635	-68	567	631	-68	563
43	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.168	-214	955	1.171	-214	958	1.172	-214	959	1.174	-21	1.154
PROG4 Naar school in Zeewolde - Totaal		1.968	-282	1.686	1.784	-282	1.502	1.807	-282	1.526	1.805	-89	1.718
<i>(Bedragen x € 1.000,-)</i>													
<i>-/- = voordeel</i>													

Programma 5 – Cultureel, sportief en recreatief Zeewolde

Wat mag het kosten?

		Rekening	Begroting 2019 (na wijzigingen)				Begroting 2020		
		2018	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
PROG5 Cultureel, sportief en recreatief									
51	Sportbeleid en activering	157	139	0	139	171	0	171	
52	Sportaccommodaties	618	2.188	-441	1.747	1.041	-508	532	
53	Cultuurpresentatie,-prod...-participatie	151	181	0	181	150	0	150	
54	Musea	49	49	0	49	50	0	50	
55	Cultureel erfgoed	28	29	0	29	30	0	30	
56	Media	565	574	0	574	583	0	583	
57	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.386	1.572	-4	1.568	1.628	-4	1.623	
PROG5 Cultureel, sportief en recreatief - Totaal		2.954	4.732	-445	4.287	3.651	-513	3.139	
<i>(Bedragen x € 1.000,-)</i>									
-/- = voordeel									

Analyse begroting 2019 t/m 16e wijziging – begroting 2020

Dit programma heeft voordelig saldo van € 1.148.000. De belangrijkste afwijkingen zijn hieronder toegelicht.

Binnensportaccommodaties (€ 934.000 voordelig)

Het voordeel binnen wordt vooral (€ 810.000) veroorzaakt doordat in 2019 incidenteel meer lasten zijn geraamd in verband met het afwaarderen van investeringen die in het verleden ten behoeve van het Baken zijn gedaan. Door de nieuwbouw/renovatie van het Baken dient de boekwaarde van deze oude investeringen vervroegd te worden afgeschreven. In 2020 is deze aframing niet meer aan de orde wat zorgt voor een voordeel op dit taakveld.

De incidentele afwaardering van de boekwaarde in 2019 wordt gedekt vanuit de "Algemene reserve" via taakveld "Mutatie reserves". Waardoor dit een budgettair neutraal effect heeft op het begrotingssaldo in 2019.

Het overige voordeel is het gevolg van de gedeeltelijke sluiting van het Baken in 2020. Dit leidt tot minder kosten.

Buitensportaccommodaties (€ 280.000,- voordelig)

Het voordeel binnen dit deeltaakveld betreft de restantinvestering t.b.v. de Atletiekbaan die in 2019 is geraamd. Vanaf 2020 dalen hierdoor de lasten aanzienlijk. Dit bedrag is, via taakveld "Mutaties reserves" ook opgenomen onder de bestemmingsreserve "Atletiekbaan". Waardoor dit een budgettair neutraal effect heeft op het begrotingssaldo.

Openbaar groen (€ 51.000 nadelig)

Het nadeel wordt veroorzaakt door de vergroting van het areaal.

Meerjarenraming 2021 tot en met 2023

	Begroting 2020			Begroting 2021			Begroting 2022			Begroting 2023			
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	
PROG5 Cultureel, sportief en recreatief													
51	Sportbeleid en activering	171	0	171	172	0	172	172	0	172	172	0	172
52	Sportaccommodaties	1.041	-508	532	1.125	-509	616	1.674	-550	1.124	1.669	-549	1.120
53	Cultuurpresentatie,-prod...-participatie	150	0	150	150	0	150	150	0	150	150	0	150
54	Musea	50	0	50	50	0	50	50	0	50	50	0	50
55	Cultureel erfgoed	30	0	30	30	0	30	30	0	30	30	0	30
56	Media	583	0	583	583	0	583	583	0	583	583	0	583
57	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.628	-4	1.623	1.646	-4	1.642	1.699	-4	1.694	1.709	-4	1.704
PROG5 Cultureel, sportief en recreatief - Totaal		3.651	-513	3.139	3.765	-513	3.242	4.356	-554	3.802	4.362	-554	3.808
<i>(Bedragen x € 1.000,-)</i>													
-/- = voordeel													

Programma 6 – Zeewolde, zorgzaam en solidair

Wat mag het kosten?

		Rekening	Begroting 2019 (na wijzigingen)			Begroting 2020		
		2018	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten
PROG6 Zeewolde zorgzaam en solidair								
61	Samenkracht en burgerparticipatie	1.060	1.918	-42	1.876	1.774	-42	1.732
62	Wijkteams	2.072	1.926	0	1.926	1.605	0	1.605
63	Inkomensregelingen	2.265	6.576	-4.059	2.517	6.285	-5.092	1.193
64	Begeleide participatie	391	382	0	382	382	0	382
65	Arbeidsparticipatie	153	222	0	222	375	0	375
66	Maatwerkvoorziening (WMO)	439	1.070	-175	895	741	-175	566
671	Maatwerkdienstverlening 18+	3.095	2.195	0	2.195	2.649	0	2.649
672	Maatwerkdienstverlening 18-	6.215	4.363	0	4.363	3.357	0	3.357
682	Geëscaleerde zorg 18-	492	553	0	553	559	0	559
PROG6 Zeewolde zorgzaam en solidair - Totaal		16.184	19.204	-4.276	14.928	17.725	-5.308	12.417
<i>(Bedragen x € 1.000,-)</i>								
-/- = voordeel								

Analyse begroting 2019 t/m 16e wijziging – begroting 2020

Dit programma heeft voordelig saldo van € 2.511.000. De belangrijkste afwijkingen zijn hieronder toegelicht.

Samenkracht en burgerparticipatie (€ 144.000 voordelig)

Het voordeel wordt veroorzaakt door een uitgevoerde herijking van de geraamde subsidies. Deze zijn in lijn gebracht met de beschikkingen 2019 inclusief indexatie.

Wijkteams - Eerstelijnsloket Wmo en Jeugd (€ 349.000 voordelig)

Het voordelig resultaat wordt veroorzaakt door de begroting aan te sluiten op de begroting van Meerinzicht.

Bijstandsverlening (€ 1.324.000 voordelig)

Dit voordeel wordt met name veroorzaakt door een hogere bijdrage vanuit het Rijk (BUIG uitkering).

Participatiebudget (€ 153.000 nadelig)

Vanaf 2018 is de uitvoering voor participatie ondergebracht bij Meerinzicht. Het nadelig resultaat wordt veroorzaakt door de begroting aan te sluiten op de begroting van Meerinzicht voor de uitvoering van de Participatiewet.

Sociaal Domein - WMO (€ 280.000 nadelig)

Het nadelig resultaat wordt veroorzaakt door de begroting aan te sluiten op de begroting van Meerinzicht. Hierin is rekening gehouden met de invoering van het abonnementstarief en de daarmee toenemende vraag van zorg.

Sociaal domein – Jeugd (€ 1.012.000 voordelig)

Binnen het Sociaal Domein is in de meerjarenbegroting de ambitie verwerkt van de transformatieopgave een succes te maken. De investeringen in het voorveld en de toegang zullen leiden tot lagere kosten in het Sociaal Domein. De begroting is opgemaakt op basis van de verwachte lasten zoals deze in 2018 in de transformatieopgave zijn opgenomen, waarbij rekening gehouden wordt met de effecten van de lokale ontwikkelagenda binnen het Sociaal Domein. Voor 2020 betekent dit dat ten opzichte van het jaarrekening resultaat 2018 een voordeel wordt gerealiseerd van ongeveer € 2,5 miljoen.

Meerjarenraming 2021 tot en met 2023

	Begroting 2020			Begroting 2021			Begroting 2022			Begroting 2023		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
PROG Zeeuwilds zorgzaam en solidair												
61 Samenkracht en burgerparticipatie	1.774	-42	1.732	1.778	-42	1.736	1.778	-42	1.736	1.778	-42	1.736
62 Wijkteams	1.605	0	1.605	1.607	0	1.607	1.617	0	1.617	1.627	0	1.627
63 Inkomensregelingen	6.285	-5.092	1.193	6.452	-5.257	1.195	6.454	-5.374	1.080	6.456	-5.374	1.082
64 Begeleide participatie	382	0	382	382	0	382	382	0	382	382	0	382
65 Arbeidsparticipatie	375	0	375	338	0	338	324	0	324	324	0	324
66 Maatwerkvoorziening (WMO)	741	-175	566	701	-175	526	687	-175	512	687	-175	512
671 Maatwerkdienstverlening 18+	2.649	0	2.649	2.520	0	2.520	2.471	0	2.471	2.469	0	2.469
672 Maatwerkdienstverlening 18-	3.357	0	3.357	3.148	0	3.148	3.064	0	3.064	3.062	0	3.062
682 (G)itscaterie zorg 18-	559	0	559	559	0	559	559	0	559	559	0	559
PROG Zeeuwilds zorgzaam en solidair - Totaal	17.725	-5.308	12.417	17.488	-5.474	12.011	17.336	-5.591	11.745	17.344	-5.591	11.753
<i>(Bedragen x € 1.000,-)</i>												
-/- = voordeel												

Programma 7 – Duurzaam en gezond Zeewolde

Wat mag het kosten?

		Rekening	Begroting 2019 (na wijzigingen)			Begroting 2020		
		2018	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten
PROG7 Duurzaam en gezond Zeewolde								
71	Volksgezondheid	958	806	0	806	879	0	879
72	Riolering	-200	928	-1.080	-152	1.099	-1.219	-120
73	Afval	-358	2.073	-2.470	-397	2.097	-2.553	-457
74	Milieubeheer	809	840	-74	766	1.037	-74	964
75	Begraafplaatsen en crematoria	13	86	-84	2	86	-85	1
PROG7 Duurzaam en gezond Zeewolde - Totaal		1.223	4.733	-3.708	1.025	5.198	-3.931	1.267
<i>(Bedragen x € 1.000,-)</i>								
-/- = voordelig								

Analyse begroting 2019 t/m 16e wijziging – begroting 2020

Dit programma heeft nadelig saldo van € 242.000. De belangrijkste afwijkingen zijn hieronder toegelicht.

Inzamelen en verwerken afval (€ 60.000 voordelig)

De ramingen van de inzamel- en verwerkingskosten zijn gebaseerd op de berekende areaaluitbreiding conform de Voorjaarnota 2019 en de tarieven 2019 van HVC. Daarnaast ontvangt de gemeente Zeewolde een vergoeding voor het ingezamelde verpakkingsafval per materiaalstroom: papier/karton, glas, metaal, hout en kunststof. De baten op dit taakveld zijn meer toegenomen dan de lasten, vandaar het voordelige saldo.

Milieubeleid (€ 160.000 nadelig)

Het nadelige saldo wordt veroorzaakt door extra inzet op het in beweging krijgen van de samenleving op het gebied van duurzaamheid. De gemeente Zeewolde heeft hier een faciliterende rol in. In 2020 worden in vergelijking met 2019 meer uren aan dit deeltaakveld besteed.

Meerjarenraming 2021 tot en met 2023

	Begroting 2020			Begroting 2021			Begroting 2022			Begroting 2023		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
PROG7 Duurzaam en gezond Zeewolde												
71	Volksgezondheid	879	0	879	879	0	879	879	0	879	879	0
72	Riolering	1.099	-1.219	-120	1.099	-1.221	-122	1.099	-1.224	-125	1.099	-1.226
73	Afval	2.097	-2.553	-457	2.131	-2.598	-468	2.150	-2.629	-479	2.187	-2.663
74	Milieubeheer	1.037	-74	964	963	-74	889	983	-74	909	1.012	-74
75	Begraafplaatsen en crematoria	86	-85	1	85	-86	-1	85	-87	-2	85	-88
PROG7 Duurzaam en gezond Zeewolde - Totaal		5.198	-3.931	1.267	5.168	-3.976	1.161	5.206	-4.014	1.192	5.263	-4.061
<i>(Bedragen x € 1.000,-)</i>												
-/- = voordelig												

Programma 8 – Ruimte en wonen in Zeewolde

Wat mag het kosten?

		Rekening	Begroting 2019 (na wijzigingen)			Begroting 2020		
		2018	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten
PROG8 Ruimte en wonen in Zeewolde								
81	Ruimtelijke ordening	329	408	-25	383	310	-119	191
82	Grondexploitatie (niet-bedrijventerrein)	-4.252	6	0	6	0	0	0
83	Wonen en bouwen	-577	697	-4.782	-4.085	583	-1.007	-424
PROG8 Ruimte en wonen in Zeewolde - Totaal		-4.500	1.111	-4.807	-3.696	894	-1.126	-232
<i>(Bedragen x € 1.000,-)</i>								
<i>-/- = voordeel</i>								

Analyse begroting 2019 t/m 16e wijziging – begroting 2020

Dit programma heeft nadelig saldo van € 3.464.000. De belangrijkste afwijkingen zijn hieronder toegelicht.

Structuur- en bestemmingsplannen (€ 192.000 voordelig)

Het voordeel op dit deeltaakveld wordt voor € 100.000 veroorzaakt door lagere intern doorbelaste apparaatslasten. In 2020 worden in vergelijking met 2019 minder uren aan dit deeltaakveld besteed. Tegenover dit voordelige saldo staat een nadeel op taakveld "Overhead". Waardoor dit een budgettair neutraal effect heeft op het begrotingsaldo..

Het overige voordeel ad € 92.000 betreft het ramen van de terug te betalen voorfinanciering in Oosterwold. De terugbetaling over 2019 zal worden bijgeraamd in de 3^e kwartaalrapportage 2019.

Bouw-, woning- en welstandstoezicht (€ 114.000 voordelig)

Het voordeel op dit product wordt veroorzaakt door het volledig aframen van inhuurkosten voor het nieuw te realiseren windpark. Door de koppeling met de bestemmingsreserve "Projectbureau Wind" via taakveld "Mutaties reserves" heeft dit per saldo een neutraal effect op het begrotingsresultaat.

Omgevingsvergunningen (€ 3.775.000 nadelig)

Het significante incidentele nadeel binnen dit deeltaakveld wordt veroorzaakt door de verwachte legesopbrengst van € 4.050.000 van het nieuw te realiseren windpark in 2019 conform de hiervoor opgestelde overeenkomst.

Daartegenover staat een structureel voordeel van € 275.000 door verwachte hogere jaarlijkse legesopbrengsten uit omgevingsvergunningen.

Meerjarenraming 2021 tot en met 2023

	Begroting 2020			Begroting 2021			Begroting 2022			Begroting 2023			
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	
PROG8 Ruimte en wonen in Zeewolde													
81	Ruimtelijke ordening	310	-119	191	314	-100	214	314	-100	214	314	-100	214
82	Grondexploitatie (niet-bedrijventerrein)	0	0	0	4	0	4	4	0	4	4	0	4
83	Wonen en bouwen	583	-1.007	-424	590	-1.007	-417	590	-1.007	-417	590	-1.007	-417
PROG8 Ruimte en wonen in Zeewolde - Totaal		894	-1.126	-232	908	-1.107	-199	908	-1.107	-199	908	-1.107	-199
<i>(Bedragen x € 1.000,-)</i>													
<i>-/- = voordeel</i>													

4.3 Overzicht van algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Conform de begrotingsvoorschriften geeft dit hoofdstuk een toelichting op de lasten en baten, die niet direct aan een programma zijn toe te rekenen maar wel van belang zijn voor de uitvoering van het in de raadsprogramma's geformuleerde beleid.

Het gemeentelijke voorzieningenniveau wordt voor een groot deel bekostigd uit algemene dekkingsmiddelen. Het gaat dan om de algemene uitkering uit het Gemeentefonds, onroerende zaakbelastingen, dividenden en het budget voor onvoorziene uitgaven.

Specifieke gemeentelijke heffingen met een vastgesteld bestedingsdoel, zoals de afvalstoffenheffing en de rioolrechten, worden verantwoord onder de baten van het desbetreffende programma. Hetzelfde geldt voor alle specifieke uitkeringen van het Rijk, zoals voor onderwijs en bijstand.

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

In onderstaande tabel wordt een totaaloverzicht gegeven van de geraamde middelen voor 2020-2023.

		Rekening	Begroting 2019 (na wijzigingen)			Begroting 2020			Begroting	Begroting	Begroting
		2018	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Saldo	Saldo
Algemene dekkingsmiddelen	Algemene uitkering	-20.180	0	-27.074	-27.074	0	-28.734	-28.734	-28.676	-28.725	-29.175
	Dividend	-462	0	-475	-475	4	-350	-347	-350	-347	-350
	Forensenbelasting	-333	0	-354	-354	0	-354	-354	-354	-354	-354
	Onroerende zaakbelasting	-4.398	172	-5.512	-5.340	183	-5.611	-5.428	-5.482	-5.526	-5.570
	Precair	-956	0	-951	-951	0	-951	-951	-951	0	0
	Toeristenbelasting	-2.304	0	-2.345	-2.345	0	-2.445	-2.445	-2.495	-2.520	-2.545
Totaal Algemene dekkingsmiddelen		-28.633	172	-36.712	-36.540	187	-38.445	-38.258	-38.308	-37.472	-37.994
Onvoorzien	Onvoorzien incidenteel	0	6	0	6	103	0	103	105	106	107
	Onvoorzien structureel	0	63	0	63	94	0	94	162	230	298
Totaal Onvoorzien		0	69	0	69	197	0	197	267	336	406
Totaal		-28.633	241	-36.712	-36.471	384	-38.445	-38.061	-38.041	-37.136	-37.589

(Bedragen x € 1.000,-)
-/- = voordeel

4.4 Totaal overzicht van het geraamde resultaat

Onderstaand overzicht geeft een presentatie per begrotingsprogramma op totalen; elk programma is daarbij onderverdeeld naar lasten en baten. In lijn met de begrotingsvoorschriften (BBV) worden de toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves afzonderlijk in beeld gebracht. Op deze wijze ontstaat een door de raad geautoriseerd geraamd totaal saldo van baten en lasten en een geraamd resultaat. Voor de goede orde merken wij op dat dotaties aan voorzieningen deel uitmaken van de programma's.

Overzicht Baten en lasten voor bestemming van reserves 2020											
Programma	Rekening 2018	Begroting 2019 (na wijzigingen)				Begroting 2020			Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
		Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
PROG0 *	Zeevolde bestuur	-6.356	3.845	-2.425	1.420	4.263	-1.987	2.276	2.527	1.695	1.654
PROG1	Veilig Zeevolde	1.535	2.051	-30	2.021	1.978	-30	1.948	1.952	1.952	1.952
PROG2	Zeevolde schoon, heel en bereikbaar	5.832	3.591	-283	3.307	9.128	-279	8.850	5.505	5.231	5.238
PROG3	Zeevolde economisch veerkrachtig	-3.594	807	-238	569	754	-238	516	520	521	515
PROG4	Naar school in Zeevolde	1.854	1.765	-94	1.671	1.988	-292	1.686	1.502	1.525	1.716
PROG5	Cultureel, sportief en recreatief	2.954	4.732	-445	4.287	3.651	-513	3.139	3.242	3.802	3.808
PROG6	Zeevolde zorgzaam en solidair	16.184	19.204	-4.276	14.928	17.725	-5.308	12.417	12.011	11.745	11.753
PROG7	Duurzaam en gezond Zeevolde	1.223	4.733	-3.708	1.025	5.198	-3.931	1.267	1.181	1.192	1.212
PROG8	Ruimte en wonen in Zeevolde	-4.500	1.111	-4.807	-3.696	894	-1.126	-232	-199	-199	-199
Alg.dekkingsmid.	Algemene dekkingsmiddelen	-28.633	172	-36.712	-36.540	187	-38.445	-38.258	-38.308	-37.472	-37.994
Onvoorzien	Onvoorzien	0	69	0	69	197	0	197	267	336	406
Overhead	Overhead	9.004	9.150	-5	9.145	10.146	-5	10.141	10.011	10.221	10.111
VPB	Vennootschapsbelasting	0	125	0	125	108	0	108	223	107	106
Totaal Baten en lasten voor bestemming van reserves		-4.697	51.354	-53.022	-1.668	56.198	-52.143	4.055	433	656	277
Overzicht Werkelijke toevoegingen en onttrekkingen aan reserves 2020											
Programma	Rekening 2018	Begroting 2019 (na wijzigingen)				Begroting 2020			Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
		Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
Alg.res.	Toev. en ontr. aan de algemenereserves	-12.725	-38	-5.103	-5.141	0	0	0	0	0	0
Bestres.	Toev. en ontr. aan de bestemmingsreserves	18.727	5.991	-1.316	4.675	381	-5.354	-4.973	-954	-635	-350
Totaal Werkelijke toevoegingen en onttrekkingen aan reserves		6.002	5.954	-6.419	-465	381	-5.354	-4.973	-954	-635	-350
Geraamd resultaat		1.306			-2.133			-918	-522	21	-73

(Bedragen x € 1.000,-)
 -/- = voordeel
 * exclusief product 0.10 en 0.11

4.5 Structureel evenwicht

Onder begrotingsresultaat en in de aanbieding is het resultaat weergegeven van alle lasten en baten in deze begroting. De begroting bevat structurele lasten en baten, incidentele lasten en baten en lasten en baten die worden gedekt ten laste van reserves. Het BBV schrijft voor dat inzichtelijk moet worden gemaakt of er sprake is van een structureel evenwicht. De incidentele baten en lasten beïnvloeden het structureel begrotingssaldo. Indien de incidentele baten en lasten buiten beschouwing worden gelaten is het structureel evenwicht voor deze begroting als volgt:

(bedragen x € 1.000,-)				
Structureel evenwicht	Begroting 2020 primitief	Begroting 2021 primitief	Begroting 2022 primitief	Begroting 2023 primitief
Saldo van baten en lasten	4.055	433	656	277
Toevoegingen en onttrekkingen	-4.973	-954	-635	-350
Begrotingssaldo	-918	-521	21	-73
Waarvan incidentele baten en lasten	-835	-240	142	360
Structureel begrotingssaldo	-83	-281	-121	-433

Zie voor een uiteenzetting van de incidentele baten en lasten paragraaf 4.6.

4.6 Incidentele baten en lasten

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Bij incidentele lasten of baten gaat het om eenmalige zaken en om projecten of subsidies als deze eveneens het karakter van tijdelijkheid c.q. een eindig doel hebben.

In onderstaande tabellen wordt inzicht gegeven in de incidentele baten en lasten per programma. De incidentele baten en lasten die gedekt worden door onttrekkingen of toevoegingen aan reserves wordt hier buiten beschouwing gelaten.

(bedragen x € 1.000,-)					
Incidentele baten en lasten	Programma	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Incidentele lasten:					
1. Salarislasten boventallig personeel	Zeewolde Bestuurt	68	68	68	19
2. Stelpost onvoorzien (incidenteel)	Zeewolde Bestuurt	103	105	106	107
3. Toevoegingen reserves (incidenteel)	Zeewolde Bestuurt	381	481	581	681
Subtotaal incidentele lasten		553	655	756	808
Incidentele baten:					
4. Onttrekkingen reserves (incidenteel)	Zeewolde Bestuurt	-1.388	-894	-613	-448
Subtotaal incidentele baten		-1.388	-894	-613	-448
Totaal incidentele baten en lasten		-835	-240	142	360

4.7 Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Overzicht Werkelijke toevoegingen en onttrekkingen aan reserves 2020													
Programma		Begroting 2020			Begroting 2021			Begroting 2022			Begroting 2023		
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
PROG0	Zeewolde bestuurt	0	-432	-432	0	-147	-147	0	-147	-147	0	-147	-147
PROG2	Zeewolde schoon, heel en bereikbaar	381	-3.559	-3.178	481	-359	122	581	-59	522	681	-59	622
PROG5	Cultuur, sportief en recreatief	0	0	0	0	-70	-70	0	-431	-431	0	-412	-412
PROG6	Zeewolde zorgzaam en solidair	0	-1.005	-1.005	0	-387	-387	0	-222	-222	0	-57	-57
PROG8	Ruimte en wonen in Zeewolde	0	-358	-358	0	-473	-473	0	-357	-357	0	-356	-356
Werkelijke toevoegingen en onttrekkingen aan reserves - Total		381	-5.354	-4.973	481	-1.436	-954	581	-1.216	-635	681	-1.031	-350
Overall - Total		381	-5.354	-4.973	481	-1.436	-954	581	-1.216	-635	681	-1.031	-350

(Bedragen x € 1.000,-)

00 = voordeel

Bij de onttrekkingen aan reserves zijn er ook mutaties die betrekking hebben op dekkingsreserves. Dit zijn reserves die de dekking zijn voor kapitaallasten van een actief. In Zeewolde zijn deze reserves op niveau, wat inhoudt dat de omvang gelijk is aan de gehele afschrijvingstermijn van deze activa.

Ten aanzien van de voorzieningen in bijlage 2 bij deze Programmabegroting wordt het volgende opgemerkt. De (jaarschijf)bestedingen uit de door uw raad vastgestelde onderhoudsplannen zijn niet opgenomen in de voorliggende exploitatiebegroting. Het Besluit Begroting en Verantwoording schrijft voor dat deze middelen direct op de betreffende voorzieningen (balanspost) moeten worden verantwoord. In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen wordt hier dieper op ingegaan.

Zodra werken uitgevoerd (moeten) gaan worden met gebruikmaking van reserves, dan zult u door middel van een Raadsvoorstel met daaraan toegevoegd een begrotingswijziging, voorgesteld worden om hiervoor de financiële middelen beschikbaar te stellen.

4.8 Taakstellingen

Bij de vaststelling van begrotingen kunnen er zogeheten taakstellingen opgenomen worden. Deze posten zorgen ervoor dat de begroting op voorhand in evenwicht is. Invulling hiervan is evenwel noodzakelijk, door op de benoemde onderwerpen te bezuinigen. Invulling geven aan de taakstelling betekent het bedrag op het functionele product te verminderen onder gelijke vermindering van de taakstelling. Vaak zal dit niet direct mogelijk zijn, maar op de wat langere termijn.

Taakstellingen in de Programmabegroting 2020-2023

Er zijn geen (nog in te vullen) taakstellingen in de Programmabegroting 2020-2023 opgenomen.

Historische taakstellingen

Onderstaand wordt er inzicht gegeven in de taakstellingen die de gemeente Zeewolde in de begroting had opgenomen.

Stand van zaken per Jaarstukken 2018

Omschrijving	2020	2021	2022	2023
Dekkingsplan Voorjaarsnota 2017	-150.000	-150.000	-150.000	-150.000
Totaal	-150.000	-150.000	-150.000	-150.000

Stand van zaken Dekkingsplan Voorjaarsnota 2017

Deze taakstelling had betrekking op kinderdagopvang en het muziekonderwijs. Onderzoek heeft plaatsgevonden om kinderdagopvang (vroeg- en voorschoolse educatie) en muziekonderwijs op een andere manier vorm te geven. Met de uitkomsten hiervan is aan de taakstelling in de Programmabegroting 2020-2023 invulling gegeven.

4.9 Geprognosticeerde balans en EMU saldo

Geprognosticeerde balans 2020-2023

De geprognosticeerde balans maakt dit jaar voor het eerst onderdeel uit van de begroting. Deze balans biedt inzicht in de hoofdlijnen van de effecten van de verwachte financiële ontwikkeling van de gemeente in de komende jaren op de balans.

Uitgangspunten

Voor de onderdelen activa en reserves en voorzieningen geldt dat het verloop hiervan overeenkomt met de verwachte mutaties zoals die in de begroting zijn verwerkt. Voor de overige delen van de balans is een inschatting gemaakt op basis van o.a. ervaringscijfers uit de Jaarstukken.

Balans gemeente Zeewolde

(bedragen x € 1.000,-)	Ultimo 2018	Ultimo 2019	Ultimo 2020	Ultimo 2021	Ultimo 2022	Ultimo 2023
Activa						
Vaste activa						
<i>Immateriële vaste activa</i>	2.531	2.531	2.486	2.391	2.295	2.200
<i>Materiële vaste activa</i>	26.573	29.986	36.617	43.225	41.678	40.000
<i>Financiële vaste activa</i>	4.464	4.409	4.409	4.409	4.409	4.409
Totaal vaste activa	33.568	36.925	43.512	50.024	48.382	46.608
Vlottende activa						
<i>Voorraden</i>	41.965	50.665	45.599	37.099	26.268	16.687
<i>Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</i>	32.802	20.672	15.821	18.407	31.066	43.117
<i>Liquide middelen</i>	718	718	718	718	718	718
<i>Overlopende activa</i>	3.874	3.874	3.874	3.874	3.874	3.874
Totaal vlottende activa	79.359	75.929	66.012	60.098	61.926	64.396
Totaal activa	112.927	112.854	109.524	110.122	110.308	111.005
Passiva						
Vaste passiva						
<i>Eigen vermogen</i>	72.992	73.901	69.846	69.413	68.757	68.480
<i>Voorzieningen</i>	26.250	25.700	26.424	27.455	28.297	29.271
<i>Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer</i>	784	784	784	784	784	784
Totaal vaste passiva	100.026	100.385	97.054	97.652	97.838	98.535
Vlottende passiva						
<i>Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</i>	8.316	7.885	7.885	7.885	7.885	7.885
<i>Overlopende passiva</i>	4.585	4.585	4.585	4.585	4.585	4.585
Totaal vlottende passiva	12.901	12.470	12.470	12.470	12.470	12.470
Totaal passiva	112.927	112.854	109.524	110.122	110.308	111.005

* De saldi van de Algemene Reserve is inclusief het verwachte resultaat van het jaar daarvoor (taakveld 0.11).

EMU-saldo

Het EMU-saldo is in 1992 door de EMU ingevoerd om vergelijkingen tussen de verschillende eurolanden te kunnen maken. In het verleden hanteerde elke staat zijn eigen berekening voor het financieringssaldo. Vergelijken was hierdoor moeilijk. Vanaf de Jaarstukken 2012 maakt het onderdeel uit van de Jaarstukken en begroting.

Volgens de regels van de EMU, mag het vorderingentekort niet hoger zijn dan 3% van het bruto binnenlands product (het Verdrag van Maastricht). Hiermee wil men de economische sterkte van de eurolanden behouden. Het EMU-saldo of vorderingensaldo is het financieringssaldo minus deelname aan bedrijven en

inkomsten uit kredietverstrekking, uitgedrukt in geld, van een overheid die lid is van de Europese Monetaire Unie (EMU).

Berekening EMU-saldo (bedragen x € 1.000)	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Omschrijving					
1. <i>Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)</i>	2.104	4.055-	433-	656-	277-
2. <i>Mutatie (im)materiële vaste activa</i>	3.413	6.586	6.513	1.643-	1.773-
3. <i>Mutatie voorzieningen</i>	550-	724	1.031	842	974
4. <i>Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)</i>	8.700	5.066-	8.500-	10.831-	9.581-
5. <i>Verwachte boekwinst/verlies bij de verkoop van financiële vaste activa en (im)materiële vaste activa, alsmede de afwaardering van financiële vaste activa</i>	0	0	0	0	0
Berekend EMU-saldo	10.559-	4.851-	2.585	12.660	12.051

5. Bijlagen

5.1 Overzicht reserves en voorzieningen

Toelichting reserves en voorzieningen

Reserves	Doel	Voeding
Algemene reserve	Het doel van deze reserve dient om risico's in algemene zin op te vangen (buffer functie) en is zonder een directe bestemming. Tevens dient deze reserve om investeringen met maatschappelijk nut mogelijk te maken.	Bestemming rekeningresultaat en toevoeging bespaarde rente.
BR Organisatie ontwikkeling & (E)dienstverlening	Het doel van deze bestemmingsreserve is bekostiging van werkzaamheden op het gebied van e-dienstverlening, ICT en organisatieontwikkeling.	Algemene Reserve e/o bestemming rekeningresultaat.
BR Integraal wijkbeheer	Het doel van deze reserve is bekostiging van uitgaven in het kader van het Integraal wijkbeheer.	Enmalige voeding van € 5.000.000,- in 2007 (t.l.v. Algemene reserve) en € 5.000.000,- in 2016 (t.l.v. BR Nuon).
BR Verlichting	Beschikbaar houden om het in 2011 nieuw te maken beheersplan Verlichting mogelijk te maken.	Enmalig bij de bestemming van het rekeningresultaat 2010.
BR Baggeren	Het doel van deze reserve is het beschikbaar houden van budget om in 2016 te inventariseren of baggerwerkzaamheden nodig zijn en hier voldoende middelen voor te hebben om het dan uit te voeren. Tevens voldoende middelen om te inventariseren of er een baggerplan moet komen en hier voldoende middelen voor hebben om het uit te voeren.	Enmalige voeding vanuit exploitatie baggeren bij de jaarrekening 2011. Daarna vanuit diezelfde exploitatie het resterende budget in de jaren 2012, 2013 en 2014 doteren (totaal € 91.000,-), zoals beschreven in het advies Baggeren.
BR Veer Zeewolde	Het is stand houden van het fiets-/voetveer en de kade aan de zijden van Zeewolde en Horst.	Enmalige overdracht van Recreatieschap Veluwe en jaarlijkse dotatie van de exploitant.
BR Actiewijzer Centrum Zeewolde	Het met eenmalige middelen medemogelijk maken van acties uit de Actiewijzer Centrum Zeewolde.	Enmalig bij raadsbesluit van 30 maart 2017.
BR Bijdrage Investering met economisch nut	Deze bestemmingsreserve dient ten doel om de eenmalige kapitaallasten van de investeringen met economisch nut te dekken.	De komende jaren wordt hieruit jaarlijks een bedrag gehaald als bijdrage voor de kapitaallasten. Indien een investering gedekt wordt door eenmalig geld wordt de dotatie aan deze bestemmingsreserve toegevoegd om de jaarlijkse kapitaallasten te dekken voor de gehele looptijd van de investering.
BR Kunst en cultuurnota	Uitvoering kunst & cultuur nota.	Bij de bestemming van het jaarrekeningresultaat 2008.
BR Sportnota	Uitvoering nota sportnota (actiepuntenprogramma).	Bij de bestemming van het jaarrekeningresultaat 2008.
BR Atletiekbaan	Ontwikkeling / realisatie atletiekbaan.	Enmalige dotatie bestemming rekeningresultaat 2011.
BR Promotie en acquisitie toerisme	Het doel is om met concrete maatregelen een extra impuls te geven aan het toerisme. Toeristische marketing en promotie, w.o. Puur Zeewolde.	Bij instelling eenmalige uit de bestemming van het rekening resultaat 2011. Jaarlijks ten laste van het rekeningresultaat een aanvulling tot het plafond.
BR Jeugd	Het doel van deze bestemmingsreserve is het dekken van de uitvoeringsrisico's van de nota Jong@Zeewolde.	Enmalig bij vaststelling nieuwe nota.
BR Schuldhulpverlening	Extra inzet schuldhulpverlening door toename cliënten ten gevolge van de economische recessie.	Enmalige dotatie.
BR Transformatie Sociaal Domein	Door de instelling van een bestemmingsreserve worden middelen gereserveerd als dekking voor	Bij raadsbesluit van 27 september 2018 is eenmalig € 5.500.000

Reserves	Doel	Voeding
	maatwerkvoorzieningen en de transformatieopgave in het Sociaal Domein. Inwoners krijgen de ondersteuning conform vastgesteld beleid.	toegevoegd vanuit de Algemene reserve voor de uitvoeringsjaren 2018-2022.
BR Jeugdsport- en Cultuurfonds	Het mee laten doen van alle kinderen in de samenleving door wekelijkse activiteit ter ontspanning op sportieve of culturele wijze. Kinderen op sociaal, fysiek en mentaal vlak ontwikkelen.	Enmalig vanuit de Algemene reserve voor een periode van 3 jaar (2017-2019).
BR Energiebesparende maatregelen	Het doel van de bestemmingsreserve is om het ontwikkelen van plannen mogelijk te maken voor energiebesparende maatregelen in gemeentelijke huisvesting. De reserve is ingesteld bij de bestemming van het rekeningresultaat 2009 op 24 juni 2010.	Enmalig bij de bestemming van het jaarrekeningresultaat 2009.
BR Verbetering digitale uitwisseling met de OFGV	Doel van deze bestemmingsreserve is om de digitale beschikbaarheid voor de OFGV van dossiers en archief te vergroten.	Enmalig bij de 17 ^e begrotingswijziging van 2015.
BR Bedrijfsrisico Grondbedrijf	Bestemmingsreserve dient ter dekking van alle relevante bedrijfsrisico's verbonden aan de grondexploitatie en het opvangen van nadelige bedrijfsresultaten op complexen.	Voeding is gebaseerd op de gerealiseerde positieve bedrijfsresultaten van afgesloten grondexploitaties en jaarlijkse rentebijdrage.
BR BBV-winst grondexploitaties	In de BBV-notitie wordt aanbevolen het realisatiebeginsel toe te passen bij tussentijdse winstname. Op basis van dit beginsel moeten winsten worden toegerekend aan de periode waarin deze zijn gerealiseerd. Concreet betekent dit dat in ieder jaar waarin een grondexploitatie opbrengsten genereert, er een stukje tussentijdse winst genomen moet worden. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van de POC (Percentage of completion)-methode.	Bij raadsbesluit van 31 mei 2018 is het bedrag aan BBV-winst dat in 2017 is gedoteerd aan de Algemene reserve overgeheveld naar de bestemmingsreserve "BBV-winst Grondexploitaties". De jaarlijkse tussentijdse winsten worden tevens aan de bestemmingsreserve toegevoegd.
BR Bevorderen bereikbaarheid woningvoorraad	Het doel van de reserve is het afdekken van het risico van niet terugbetalen van de bij het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting uitstaande middelen die door het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (het SVN) worden verstrekt in de vorm van startersleningen.	Enmalige gelden uit de liquidatie van het Openbaar Lichaam Bouwsubsidiering Regio Flevoland en de opbrengsten in enig jaar vanuit antispeculatiebedingen (raadsbesluit december 2008). Daarbij aanvullend vanuit de algemene reserve wanneer de raad daartoe besluit.
BR Bouw-Vergunningen	Het doel van deze reserve is het opvangen van tegenvallers in de legesopbrengsten.	De voeding heeft eenmalig plaats gevonden door een eenmalige dotatie vanuit de legesopbrengsten van de windmolens uit de Zuidlob. Een werkelijk overschot in enig jaar kan ook worden toegevoegd.
BR Nota Handhaving	Werkbudget voor de uitvoering van de nota handhaving.	Algemene reserve (raadsbesluit 30 mei 2013).
BR Projectbureau Wind	Doel van deze bestemmingsreserve is om de activiteiten van het projectbureau mogelijk te maken.	Enmalig bij de 18 ^e begrotingswijziging van 2015, voor de periode van 2015 tot en met 2020.
BR Onderhanden werken	Opvangen van overlopende werkzaamheden c.q. activiteiten, waarvan bij afsluiting van het boekjaar de verplichting wel is aangegaan maar de prestatie nog niet is geleverd.	Op basis van resultaatbestemming bij de jaarrekening.

Voorzieningen	Doel	Voeding
VZ Onderhoud openbare gebouwen	Het doel van deze voorziening is het bekostigen van groot onderhoud van alle gemeentelijke gebouwen.	De voeding van deze voorziening vindt plaats door een jaarlijkse dotatie vanuit de exploitatie.
VZ Wachtgeld ex wethouders	Het doel is om het wachtgeld van oud-bestuurders te kunnen bekostigen.	Enmalig vanuit de Algemene reserve.
VZ Pensioenen zittend en/of gewezen wethouders	Het doel is om het pensioen van bestuurders te kunnen bekostigen.	Enmalig vanuit de algemene reserve, periodiek naar aanleiding van overzichten pensioen verzekeraar.
VZ Onderhoud wegen	Het doel van deze voorziening is het opvangen van de kosten van groot onderhoud en renovatie van wegen voor wegen buiten en binnen de bebouwde kom.	De voeding vindt plaats door een jaarlijkse dotatie vanuit de exploitatie. De dotatie is vastgesteld in het beheersplan wegen.
VZ Kunstwerken	Het doel van deze voorziening is het opvangen van kosten van renovatie van bruggen en duikers.	De voeding van deze voorziening vindt plaats door een jaarlijkse dotatie vanuit de exploitatie.
VZ Dubieuze debiteuren sociale zaken	Het doel is opvangen van de risico's als gevolg van oninbaarheid van vorderingen op bijstandsccliënten.	De voeding vindt plaats op basis van resultaatbestemming.
VZ Onderhoud riool	Het doel van deze voorziening is het bekostigen van de (toekomstige) lasten voor groot onderhoud c.q. renovaties van het rioleringsstelsel, zoals beschreven in het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP).	De voeding vindt plaats door storting ten laste van de exploitatie op basis van het GRP.
VZ Duurzaamheidsprogramma	De voorziening dient gebruikt te worden in de gemeente Zeewolde voor: <ul style="list-style-type: none"> • duurzame energieprojecten; • projecten op het gebied van energiebesparing; • projecten op het gebied van natuurontwikkeling; • projecten op het gebied van niet-commerciële recreatie. 	Bijdrage Windpark Prinses Alexia.
VZ Vaarroute	Het doel is om de lasten voor de realisatie van de Vaarroute te bekostigen.	Enmalig omgezet van bouwgronden in exploitatie naar voorzieningen in verband met verslaggevingsvereisten.
VZ Openbare verlichting	Het doel van deze voorziening is het bekostigen van de kosten van vervanging openbare verlichting.	Jaarlijkse dotatie vanuit de exploitatie vanaf 2020.
VZ Dubieuze debiteuren algemeen	Het doel is het opvangen van de risico's als gevolg van oninbaarheid van vorderingen.	Jaarlijkse dotatie vanuit de exploitatie.
VZ Verliesgevende grondexploitaties	Het opvangen van tekorten uit verliesgevende grondexploitaties	Indien een grondexploitatie verliesgevend wordt, vindt er een dotatie plaats vanuit de bestemmingsreserve "Bedrijfsrisico Grondbedrijf" aan deze voorziening.
VZ Egalisatie afvalstoffen heffing	Het doel van deze voorziening is het opvangen van grote schommelingen in de kosten van inzameling, afvoer en verwerking van huishoudelijke afvalstoffen in relatie tot de heffingen.	De dotatie of onttrekking van deze voorziening vindt jaarlijks plaats door het op jaarrekeningbasis afkomen van het batig saldo op het product afvalverwijdering en -verwerking ten gunste van deze voorziening.
VZ Egalisatie rioolheffing	Het doel van deze voorziening is het opvangen van grote schommelingen in het tarief.	De dotatie of onttrekking van deze voorziening vindt jaarlijks plaats door het op jaarrekeningbasis afkomen van het batig saldo op het product rioolrechten ten gunste van deze voorziening.

5.2 Toelichting op de reserves en voorzieningen

Begroting 2020 - Overzicht van reserves en voorzieningen

Rekening-nummer	Omschrijving	Saldo per 31 december 2018	Stand per 1 januari 2020	Saldo per 31 december 2020	Mutaties 2021	Mutaties 2022	Mutaties 2023	Stand ultimo 2023
70004	Vz. onderh.gemeentelijke gebouw	1.832.865	1.673.407	1.775.546	33.728	-47.866	188.958	1.950.366
70006	Vz. Wachtgeld ex-wethouders	0	0	0	0	0	0	0
70008	Vz. Wethouderspansioen	1.589.521	1.569.463	1.543.250	-26.213	-26.213	-26.213	1.464.611
72002	Vz. onderhoud wegen	11.757.060	11.386.158	12.419.810	1.033.652	1.033.652	1.033.652	15.520.766
72004	Vz. Kunstwerken	1.335.997	1.597.797	1.395.415	274.800	274.800	274.800	2.219.815
72005	Vz. Openbare verlichting	24.913	24.913	24.913	0	0	0	24.913
76006	Vz. SOZA dubieuze deb.	647.686	647.686	647.686	0	0	0	647.686
77002	Vz. onderhoud riolering	5.437.276	4.952.879	4.678.137	-377.073	-479.404	-581.735	3.239.925
77004	Egalisatie voorziening Rioolheffing	1.015.043	1.065.389	962.214	-91.702	-80.045	-68.387	722.080
77006	Egalisatie voorziening Afvalstoffen	155.948	299.065	464.176	153.524	136.634	122.925	877.259
77230	Vz. Duurzaamheidsprogramma	21.558	51.558	81.558	30.000	30.000	30.000	171.558
78002	Vz. Vaarroute	3.079.384	3.079.384	3.079.384	0	0	0	3.079.384
79002	Vz. dubieuze debiteuren alg.	635.646	635.646	635.646	0	0	0	635.646
79004	Vz. verliesgevend grondexpl.	314.826	320.374	320.374	0	0	0	320.374
Totaal voorzieningen		27.847.723	27.303.719	28.028.109	1.030.716	841.558	974.000	30.874.383
80006	BR Organ.ontw en Edienstverlen	768.071	674.242	639.663	-34.579	-34.579	-34.579	535.926
82102	BR Integraal Wijkbeheer	5.297.532	4.945.032	1.795.032	150.000	550.000	650.000	3.145.032
82106	BR Verlichting	89.635	54.872	54.872	0	0	0	54.872
82210	BR Baggeren	298.052	298.052	298.052	0	0	0	298.052
82230	BR Veer Zeewolde	279.990	311.410	342.830	31.420	31.420	31.420	437.090
83302	BR Actiewijzer Centrum Zeewolde	49.726	49.726	49.726	0	0	0	49.726
85008	BR Bijdr.expl.inv.ec.nut	2.768.102	7.240.788	7.069.050	-171.738	-409.238	-396.738	6.091.336
85014	BR Kunst & Cultuurnota	11.360	11.360	11.360	0	0	0	11.360
85016	BR Sportnota	192.093	192.093	192.093	0	0	0	192.093
85022	BR Atletiekbaan	1.689.548	1.408.548	1.408.548	-70.000	-70.000	-70.000	1.198.548
85024	BR Promotie & acquisitie toer.	-671	-671	-671	0	0	0	-671
85026	BR Bakken	0	1.235.000	1.235.000	0	-123.500	-117.000	994.500
86004	BR Jeugd	14.415	14.415	14.415	0	0	0	14.415
86008	BR Schuldhulpverlening	545.240	378.573	211.906	0	0	0	211.906
86012	BR Decentralisatie Sociaal Domein	0	0	0	0	0	0	0
86013	BR Transformatie Sociaal Domein	5.500.000	3.322.000	2.484.000	-387.000	-222.000	-57.000	1.818.000
86014	BR Jeugdsport- en Cultuurfonds	50.000	25.000	25.000	0	0	0	25.000
87010	BR energiebesparende maatreg.	429.855	529.855	529.855	0	0	0	529.855
87012	Verb.digitale-uitwissel. OFGV	29.886	29.886	29.886	0	0	0	29.886
88002	BR Bedrijfsrisico Grondbedrijf	8.969.038	8.588.492	8.230.099	-472.527	-356.824	-355.981	7.044.767
88003	BR BBV-winst en grondexploitaties	17.841.060	17.841.060	17.841.060	0	0	0	17.841.060
88004	Bevord. bereikbhd. woningvrrd.	317.300	317.300	317.300	0	0	0	317.300
88200	BR Bouwvergunningen	1.059.563	1.059.563	1.059.563	0	0	0	1.059.563
88202	BR Nota Handhaving	38.012	38.012	38.012	0	0	0	38.012
88204	BR Projectbureau Wind	130.024	13.354	13.354	0	0	0	13.354
89006	Reserve onderhanden werk	321.295	321.295	321.295	0	0	0	321.295
Totaal bestemmingsreserves		46.689.128	48.899.259	44.211.302	-954.424	-634.721	-349.878	42.272.279
90002	Algemene Reserve *	27.608.978	25.001.615	24.716.615	917.000	522.000	-21.000	26.134.615
Totaal algemene reserve		27.608.978	25.001.615	24.716.615	917.000	522.000	-21.000	26.134.615
Totaal reserves en voorzieningen		102.145.829	101.204.593	96.956.026	993.292	728.837	603.122	99.281.277

(*) De saldi van de Algemene Reserve is incl. het verwachte resultaat van dat jaar (taakveld 0.11).

5.3 Uitgebreide geprognosticeerde balans

Bedragen x € 1.000,-	Jaarrekening			Geprognosticeerde balans		
	Ultimo 2018	Ultimo 2019	Ultimo 2020	Ultimo 2021	Ultimo 2022	Ultimo 2023
Activa						
Vaste activa						
<i>Inmaterieële vaste activa</i>	2.531	2.531	2.486	2.391	2.295	2.200
- Bijdragen aan activa in eigendom van derden	2.531	2.531	2.486	2.391	2.295	2.200
<i>Materieële vaste activa</i>	26.573	29.986	36.617	43.225	41.678	40.000
- Investerings met een economisch nut:						
- gronden uitgegeven in erfpacht	-	-	-	-	-	-
- overige investeringen met een economisch nut	25.424	26.352	33.102	39.848	38.440	37.051
- niet in exploitatie opgenomen bouwgronden	151	151	151	151	151	
- Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut	998	3.483	3.363	3.225	3.087	2.949
<i>Financiële vaste activa</i>	4.464	4.409	4.409	4.409	4.409	4.409
- Kapitaalverstrekingen aan:						
- deelnemingen	565	565	565	565	565	565
- Overige langlopende leningen u/g	3.899	3.844	3.844	3.844	3.844	3.844
- Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer						
Totaal vaste activa	33.568	36.925	43.512	50.024	48.382	46.608
Viottende activa						
<i>Voorraden</i>	41.965	50.665	45.599	37.099	26.268	16.687
- Grond- en hulpstoffen:						
- niet in exploitatie opgenomen bouwgronden						
- Onderhanden werk, waaronder gronden in exploitatie	41.965	50.665	45.599	37.099	26.268	16.687
<i>Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</i>	32.802	20.672	15.821	18.407	31.066	43.117
- Vorderingen op openbare lichamen	7.409	7.409	7.409	7.409	7.409	7.409
- Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen						
- Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	17.117	12.396	7.545	10.131	22.790	34.841
- Overige vorderingen	8.276	8.276	8.276	8.276	8.276	8.276
- Overige uitzettingen						
<i>Liquide middelen</i>	718	718	718	718	718	718
- Kassaldi	4	4	4	4	4	4
- Bank- en giroaldi	714	714	714	714	714	714
- Overige liquide middelen	3.874	3.874	3.874	3.874	3.874	3.874
<i>Overlopende activa</i>	3.874	3.874	3.874	3.874	3.874	3.874
Totaal viottende activa	79.359	75.929	66.012	60.098	61.926	64.396
Totaal activa	112.927	112.854	109.524	110.122	110.308	111.005
Passiva						
Vaste passiva						
<i>Eigen vermogen</i>	72.992	73.901	69.846	69.413	68.757	68.480
- Algemene reserve*	27.609	25.002	24.717	25.634	26.156	26.135
- Bestemmingsreserves:						
- voor egalisatie van tarieven	1.060	1.060	1.060	1.060	1.060	1.060
- overige bestemmingsreserves	45.629	47.840	43.152	42.197	41.563	41.213
- Nog te bestemmen resultaat	-1.306	0	918	522	-21	73
<i>Voorzieningen</i>	26.250	25.700	26.424	27.455	28.297	29.271
- Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	1.590	1.569	1.543	1.517	1.491	1.465
- Onderhouds-egaliseringsvoorzieningen	18.052	17.813	18.777	20.149	21.439	22.967
- Door derden bekleemde middelen met een specifieke aanwendingsrichting	6.608	6.317	6.105	5.789	5.366	4.839
<i>Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer</i>	784	784	784	784	784	784
- Waarborgsommen	784	784	784	784	784	784
Totaal vaste passiva	100.026	100.385	97.054	97.652	97.838	98.535
Viottende passiva						
<i>Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</i>	8.316	7.885	7.885	7.885	7.885	7.885
- Overige schulden	8.316	7.885	7.885	7.885	7.885	7.885
<i>Overlopende passiva</i>	4.585	4.585	4.585	4.585	4.585	4.585
- Nog te betalen bedragen	4.409	4.409	4.409	4.409	4.409	4.409
- Van Europese of Nederlandse overheidslichamen ontvangen, nog te besteden specifieke uitkeringen						
- Overige vooruitontvangen bedragen	176	176	176	176	176	176
Totaal viottende passiva	12.901	12.470	12.470	12.470	12.470	12.470
Totaal passiva	112.927	112.854	109.524	110.122	110.308	111.005

* De saldi van de Algemene Reserve is inclusief het verwachte resultaat van het jaar daarvoor (taakveld 0.11).

5.4 Overzicht van geraamde lasten en baten per taakveld

	Begroting 2020			Begroting 2021			Begroting 2022			Begroting 2023		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
PROG0 Zeewolde bestuurt												
01 Bestuur	1.311	0	1.311	1.311	0	1.311	1.331	0	1.331	1.311	0	1.311
02 Burgerzaken	558	-339	219	594	-345	249	599	-351	248	607	-357	250
03 Beheer overige gebouwen en gronden	32	-113	-81	32	-113	-81	32	-113	-81	32	-113	-81
04 Overhead	10.146	-5	10.141	10.016	-5	10.011	10.226	-5	10.221	10.116	-5	10.111
05 Treasury	6	-406	-400	3	-406	-403	6	-406	-400	3	-406	-403
061 OZB woningen	163	-2.943	-2.780	162	-2.998	-2.836	162	-3.024	-2.842	162	-3.060	-2.878
062 OZB niet-woningen	0	-2.668	-2.668	0	-2.676	-2.676	0	-2.684	-2.684	0	-2.692	-2.692
064 Belastingen overig	0	-951	-951	0	-951	-951	0	0	0	0	0	0
07 Alg uitkeringen,ovuitkeringen gem.fonds	0	-30.070	-30.070	0	-30.013	-30.013	0	-30.068	-30.068	0	-30.528	-30.528
08 Overige baten en lasten	2.557	-143	2.414	2.966	-261	2.705	2.677	1.930	2.851	2.851	-865	1.986
09 Vennootschapsbelasting (VpB)	108	0	108	223	0	223	107	0	107	106	0	106
010 Mutaties reserves	381	-5.354	-4.973	481	-1.436	-954	581	-1.216	-635	681	-1.031	-350
PROG0 Zeewolde bestuurt - Totaal	15.283	-42.992	-27.709	15.807	-39.193	-23.386	15.741	-38.614	-22.873	15.888	-39.057	-23.168
PROG1 Veilig Zeewolde												
11 Crisisbeheersing en brandweer	1.620	0	1.620	1.620	0	1.620	1.620	0	1.620	1.620	0	1.620
12 Openbare orde en veiligheid	359	-30	329	361	-30	331	361	-30	331	361	-30	331
PROG1 Veilig Zeewolde - Totaal	1.979	-30	1.949	1.982	-30	1.952	1.982	-30	1.952	1.982	-30	1.952
PROG2 Zeewolde schoon, heel en bereikbaar												
21 Verkeer en vervoer	9.010	-252	8.758	5.667	-254	5.413	5.399	-259	5.139	5.408	-261	5.147
22 Parkeren	52	0	52	52	0	52	52	0	52	52	0	52
23 Recreatieve havens	52	-2	50	50	-2	50	52	-2	50	52	-2	50
25 Openbaar vervoer	14	-25	-10	14	-25	-10	14	-25	-10	14	-25	-10
PROG2 Zeewolde schoon, heel en bereikbaar - Totaal	9.128	-279	8.849	5.783	-281	5.502	5.517	-286	5.231	5.526	-288	5.238
PROG3 Zeewolde economisch veerkrachtig												
31 Economische ontwikkeling	27	0	27	28	0	28	28	0	28	28	0	28
33 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	199	-83	116	201	-83	118	201	-83	118	201	-83	118
34 Economische promotie	527	-2.954	-2.427	529	-3.004	-2.475	530	-3.029	-2.499	525	-3.054	-2.529
PROG3 Zeewolde economisch veerkrachtig - Totaal	754	-3.037	-2.284	758	-3.087	-2.330	759	-3.112	-2.354	753	-3.137	-2.384
PROG4 Naar school in Zeewolde												
42 Onderwijshuisvesting	800	-68	732	613	-68	545	635	-68	567	631	-68	563
43 Onderwijsbeleid en leeringszaken	1.168	-214	955	1.171	-214	958	1.172	-214	959	1.174	-214	960
PROG4 Naar school in Zeewolde - Totaal	1.968	-282	1.686	1.784	-282	1.503	1.807	-282	1.526	1.805	-282	1.523
PROG5 Cultureel, sportief en recreatief												
51 Sportbeleid en activering	171	0	171	172	0	172	172	0	172	172	0	172
52 Sportaccommodaties	1.041	-508	532	1.125	-509	616	1.674	-550	1.124	1.669	-549	1.120
53 Cultuurpresentatie, prod., participatie	150	0	150	150	0	150	150	0	150	150	0	150
54 Musea	50	0	50	50	0	50	50	0	50	50	0	50
55 Cultureel erfgoed	30	0	30	30	0	30	30	0	30	30	0	30
56 Media	583	0	583	583	0	583	583	0	583	583	0	583
57 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.628	-4	1.623	1.646	-4	1.642	1.699	-4	1.694	1.709	-4	1.704
PROG5 Cultureel, sportief en recreatief - Totaal	3.651	-513	3.139	3.755	-513	3.242	4.356	-554	3.802	4.362	-554	3.808
PROG6 Zeewolde zorgzaam en solidair												
61 Samenkracht en burgerparticipatie	1.774	-42	1.732	1.778	-42	1.736	1.778	-42	1.736	1.778	-42	1.736
62 Wijkteams	1.605	0	1.605	1.607	0	1.607	1.617	0	1.617	1.627	0	1.627
63 Inkomensregelingen	6.285	-5.092	1.193	6.452	-5.257	1.195	6.454	-5.374	1.080	6.456	-5.374	1.082
64 Begeleide participatie	382	0	382	382	0	382	382	0	382	382	0	382
65 Arbeidsparticipatie	375	0	375	338	0	338	324	0	324	324	0	324
66 Maatwerkvoorziening (WMO)	741	-175	566	701	-175	526	687	-175	512	687	-175	512
671 Maatwerkdienstverlening 18+	2.649	0	2.649	2.520	0	2.520	2.471	0	2.471	2.469	0	2.469
672 Maatwerkdienstverlening 18-	3.357	0	3.357	3.148	0	3.148	3.064	0	3.064	3.062	0	3.062
682 Geïntegreerde zorg 18+	559	0	559	559	0	559	559	0	559	559	0	559
PROG6 Zeewolde zorgzaam en solidair - Totaal	17.725	-5.308	12.417	17.485	-5.474	12.011	17.336	-5.591	11.745	17.344	-5.591	11.753
PROG7 Duurzaam en gezond Zeewolde												
71 Volksgezondheid	879	0	879	879	0	879	879	0	879	879	0	879
72 Riolering	1.099	-1.219	-120	1.099	-1.221	-122	1.099	-1.224	-125	1.099	-1.226	-127
73 Afval	2.097	-2.553	-457	2.131	-2.596	-465	2.159	-2.629	-470	2.187	-2.663	-476
74 Milieubeheer	1.037	-74	963	963	-74	889	983	-74	909	1.012	-74	938
75 Begraafplaatsen en crematoria	86	-85	1	85	-86	-1	85	-87	-2	85	-88	-3
PROG7 Duurzaam en gezond Zeewolde - Totaal	5.198	-3.931	1.267	5.158	-3.976	1.181	5.206	-4.014	1.192	5.263	-4.051	1.212
PROG8 Ruimte en wonen in Zeewolde												
81 Ruimtelijke ordening	310	-119	191	314	-100	214	314	-100	214	314	-100	214
82 Grondexploitatie (niet-bedrijventerrein)	0	0	0	4	0	4	4	0	4	4	0	4
83 Wonen en bouwen	583	-1.007	-424	590	-1.007	-417	590	-1.007	-417	590	-1.007	-417
PROG8 Ruimte en wonen in Zeewolde - Totaal	894	-1.126	-232	908	-1.107	-199	908	-1.107	-199	908	-1.107	-199
Totaal Begroting	56.579	-57.497	-918	53.421	-53.942	-522	53.610	-53.589	21	53.830	-53.903	-73

(Bedragen x € 1.000,-)

-/- = voordel

www.zeewolde.nl

